

David Garnett

Surové umění

Právě se před ním svlékala princezna Tereza, když vstoupil policejní důstojník.

Randall si uvědomil, že už nejsou sami, když náhle vzhledla a přestala si rozvazovat tkanice na korzetu. Okamžitě zaclonil krystal snímače snů, sundal si okuláry a rozhlédl se.

Seržant Irwin zíral na zpola oděnou ženu, která stála ve vyřezaném obrysu obrovské klíčové dírky. Zapřela si ruce v bok a zpříma ho pozorovala, aniž by se nějak snažila zakrývat se.

"Jak jste se dostal dovnitř?" zeptal se Randall.

"Uvedl jsem se sám, pane," odpověděl seržant. "Vím, že dnes odpoledne má váš komorník volno a nechtěl jsem vás vyrušovat při -" Krátce se usmál. "- práci."

"To je zatím všechno, Glorie," řekl Randall modelce.

Zvedla své odložené oblečení a vykročila ke dveřím. Seržant Irwin jí je podržel otevřené a krátce zasalutoval.

"Připadá mi nějaká povědomá, pane," řekl, když odešla.

Randall si chvíli myslel, že četař věděl přesně, co se ve studiu děje, a proto byl také tady: chtěl zaplatit za své mlčení. Jaký byl běžný tarif za přehlédnutí vlezrady?

"Je to umělkyně z hudebního baru," vysvětlil mu Randall.

"Ano, už si vzpomínám. Zpívá a tančí, že?"

Randall přikývl, on ale nenajal Glorii kvůli těmto vlohám. Byla tady proto, že její postava byla velmi podobná princeznině. Mohl by vytvořit zcela umělý obraz, ale bylo mnohem snazší začít s existujícím tělem a potom přidat královské rysy.

Randall by nikdy nedokázal napodobit Glorii umělecké odstrojení se. Strávili většinu odpoledne nad scénou z budoáru a snímali ji ze všech úhlů.

Gloria samozřejmě neměla nejmenší potuchy o roli, kterou hrála, a byla by tou myšlenkou zděšena. Myslela si, že si vydělává pár guinejí prostě za to, že se svléká a koupe, ne za to, že účinkuje jako nahé tělo nové nevěsty — následnice trůnu.

Randall povysunul plynovou punčošku a místnost se rozjasnila. Irwin se rozhlédl a prohlížel si nepořádek kolem: kompresor, hydraulická čerpadla, magnet, závitý měděného potrubí, galvanometry, elektrolytické baterie, spleti drátů, ventily, elektronky. V duchu pokývl hlavou, jako kdyby tomu všemu rozuměl a jako kdyby všechno bylo tak, jak má být.

"Líbí se mi vaše rohovnické zápasy, pane. Velmi autentické."

"To rád slyším, seržante."

"Neměl byste náhodou...?"

"Jakmile budu mít něco nového, vy budete první, kdo to dostane," řekl Randall. "Jako obyčejně."

"Děkuji, pane. Ale! Copak je tohle?"

Randall ztuhl, když sledoval, jak seržant postupuje dopředu a zvedá boxerskou rukavici z jednoho ze stolků.

"Podivná rukavice," řekl Irwin, když ji zkoumal. "Co je tohle?" Zatahal za stočený drát, který vedl z manžety.

Ta rukavice byla stále ještě prototypem a nebyla připojená, ale Randall si nepřál, aby ji někdo viděl.

"Dáte si něco k pití, seržante?" zeptal se a zvedal přitom ruku s lahví skotské a natahoval se k němu, aby si druhou rukou vzal tu rukavici.

"Děkuji, pane, ale ve službě ne."

"Takže tady nejste na společenské návštěvě?" Randall si nalil whisky do odměrky a dolil si ji destilovanou vodou.

"Přivedl jsem dva hosty, kteří by si s vámi rádi promluvili, pane. Chtěli mít jistotu, že budete sám."

Randall si usrkl skotské. Většina lidí by si domluvila schůzku, ale teď nebyl důvod protestovat. Pokud je sem přivedl Irwin, nepatřili k většině lidí.

"Mám je přivést do sklepa, pane, anebo se s nimi setkáte v přijímacím pokoji?"

Museli přijít kvůli jeho práci, takže Randall odpověděl: "Zaveďte je sem dolů, seržante."

Když Irwin odešel ze studia, Randall rychle uklidil rukavici a ukryl experimentální přilbu pod překlopenou lepenkovou krabici.

Když odstrkoval krabici do kouta, poznal, že ho někdo sleduje. Otočil se.

Ani jeden z mužů na sobě neměl uniformu, ale Randall si je dokázal zařadit. Oba byli policisty a oba s mnohem vyšší hodností než seržant Irwin.

"Jste hodiny, že jste nás přijal, pane Randalle," začal první z mužů a tvářil se, jako kdyby Randall měl na vybranou. "Jmenuji se Mercer. Jsem ze Scotland Yardu."

"Co pro vás mohu udělat?" zeptal se Randall, když sledoval druhého muže, jenž zkoumal smaltovanou sedací vanu, ve které se právě v tuto chvíli měla *mýt* Glorie.

Po několika vteřinách onen muž přešel k jedné ze židlí, vyndal si kapesník, otřel sedadlo a posadil se. Založil si ruce a pohlédl do obrovské klíčové dírky. Vypadalo to, jako kdyby byl jedním z diváků čekajících na cosi, co se má udát na scéně.

Byl tohle snad důvod, proč sem přišli? Věděli snad, co Randall dělal? Znovu se zhluboka napil whisky.

"Můj společník je z druhé strany Atlantiku," řekl Mercer, jako kdyby to všechno vysvětlovalo. "Jsme tu, abychom vás požádali o odbornou spolupráci, pane Randle."

"Vždy s radostí pomáhám policii," odvětil Randall.

To samozřejmě nebyla pravda. Ale nikdy se nevyplatilo říkat policii pravdu, zčásti proto, že by tomu stejně nevěřili. Počítali s tím, že jim všichni lžou. Randall jim pomohl již dříve, ale nikdy za to nedostal zaplacení. Zdálo se, že policie si myslí, že je jeho "občanskou povinností" poskytovat odborné znalosti zdarma.

"Jistý důležitý džentlmen má takový problém," řekl Mercer, "a my věříme, že vy jste ta pravá osoba, která ten problém vyřeší."

"Chápu," řekl Randall, když přemýšlel o Mercerově formulaci: *vyřešit to*. Jako kdyby všechny problémy měly nějaké řešení.

Nejspíš všechno, s čím se Mercer normálně setkával, nějaké řešení mělo. To neznamenal, že on je nalezne. Policie byla velmi schopná, pokud šlo o řešení zločinů.

Randall znovu pohlédl na druhého muže. Byli tady snad kvůli tomuhle? Další služba pro nějakého bohatého parchanta? V tom případě bude nadmíru ochoten pomoci. Pokud ovšem dostane zaplacení. Čím byla daná osoba bohatší, tím menší měla sklony k vyrovnávání vlastních dluhů. Předpokládal, že to byl důvod, proč byli tak bohatí.

Za ta léta se takovéto zakázky staly lukrativním vedlejším zaměstnáním a přesně to právě dělal, když dorazil seržant. Protože jen zřídka byly takové věci zcela legální, Randall tomu ani trochu nedůvěřoval v případě, že do věci byla zapletena policie.

"Někdo snad po mně chce, abych vytvořil nějakou soukromou mnemografii?" zeptal se.

"Spíše naopak," odpověděl Mercer. "Potřebujeme jednu odstranit."

"K tomu mě nepotřebujete."

"Vypadá to na jednu od vás."

"I kdyby byla, nepotřebujete mě k tomu, aby byla vymazána."

"Vy jste tím správným člověkem na tuto práci, pane Randle."

"A má odměna...?"

"Dostanete dobře zaplacení."

"O koho se jedná?"

"To vám nemůžu říct."

Randallovi zákazníci často raději zůstávali v anonymitě, ale odhalit jejich identitu bývalo to nejsnazší. Pokud tu mnemografii vytvořil Randall, pak onoho člověka už znal. Pokud ne, byl to někdo, kdo použil jeho výtvar z druhé ruky. Ilegální kopii nebo hrubě napodobenou předlohu.

"Musím ho vidět," řekl Randall. I kdyby nepoznal, o koho se jedná, brzy by na to přišel. "Autografem toho červíka vytáhnout nedokážu."

"Já vím," nato Mercer. "Vezměte si všechny nástroje, které potřebujete, a půjdeme."

Randall zavrtěl hlavou. "Já nikam nejdu." Dopil svou whisky.

"Rekl bych, že mi nerozumíte, pane Randle."

"To vy nerozumíte mně. Pokud je tu někdo, kdo mě chce vidět, musí přijít sem. Podívejte, kolik toho tady

mám. Něco z toho je velmi křehké. Nemůžu to s sebou vláčet po celém Londýnu." Pohlédl na toho druhého, který doposud nepromluvil. "Nebo přes Atlantik."

U několika klientů se Randallovi vyplatilo vzít si své vybavení k nim a on se pokaždé těšil na práci mimo své podzemní studio. Ale tentokrát neměl v úmyslu jít kamkoli, i když nalezení a odstranění mentálního záznamu, který se usadil v předním mozku, bylo poměrně snadné. Destrukce byla vždy snazší než tvoření.

Mercer přešel k druhému muži a oba o něčem šepetem diskutovali.

"Vrátíme se později dnes večer," oznámil Mercer, když otevíral dveře. "Cekejte nás."

"Budu tady," odpověděl Randall.

Randall vyčkával, dokud neslyšel přibouchnutí vstupních dveří, a potom vyšel z místnosti, aby se ujistil, že odešli.

"Glorie!" zavolal.

"Pane?" ozvala se, když vyšla z obývacího pokoje. Stále byla jen ve spodním prádle. "Půjdeme ještě dolů?"

Randall zavrtěl hlavou. Umělecká inspirace jej už opustila. "Co takhle nahoru?" navrhl.

Glorie se usmála. "Jak si přejete, pane," odpověděla. "Ale to bude samozřejmě za příplatek."

"Samozřejmě."

Randall se prudce probudil. Stále ještě byla tma a on přemítal, proč se probudil tak brzy. Z ulice dole se ozýval nějaký rámus. Sykot unikající páry z automobilu, to byl ten zvuk. Zavřel oči, ale slyšel nějaké hlasy. Vypadalo to, že přicházejí z přízemí.

Co se dělo? Kolik bylo hodin?

Posadil se a natáhl se pro lampu vedle lůžka. Když se světlo rozzářilo, vzpomněl si. Pohlédl na kapesní hodinky. Byla hodina před půlnocí a to, co slyšel, musel být příjezd jeho klienta.

Glorie už odešla; Randall vstal rychle z lůžka a začal se strojit. Ozývalo se několik hlasů, jak z přízemí, tak zvenčí. Všichni sousedi museli slyšet, co se děje. Parostroj by přitáhl dostatek pozornosti dokonce i během dne.

V ústech a v hrdle měl sucho; přešel do koupelny a pustil si studenou vodu. Napil se z dlaní prohnutých do misky, potom si ošplíchl tvář vodou. Rukama si navlhčil vlasy a pročísl si je, potom zamířil dolů.

"Lituji," řekl mu majordomus. "Oni si prostě vynutili vstup."

"Ano, Jenkinsij já vím," odpověděl Randall. "Běžte si zase lehnout. Řekněte ostatnímu personálu, že se není čeho obávat."

U otevřených vstupních dveří stáli dva konstáblové, jeden v chodbě, ten druhý na schodu venku. Do domu vešel Mercer, následován dalším mužem, potom Američanem.

Nově příchozí mu připadal povědomý, ale Randall si ho nedokázal zařadit. Jak předpokládal, nebyl to nikdo, pro koho by už pracoval. Randall byl první, stále byl nejlepší a jeho mnemografie se nikdy nezažehávaly.

Tomu muži bylo necelých šedesát, byl vysoký a urostlý, s řídnoucími vlasy, které vypadaly nepřírodně černé. Tvář měl staženou, oči neklidné. Měl

klasické příznaky. Háčky se do něj zasekly hluboko, o tom nebylo pochyb.

Randall neočekával, že budou představeni, a k ničemu takovému také nedošlo.

"Připraven?" zeptal se Mercer a bez toho, aby čekal na odpověď, vykročil jako první dolů do suterénu.

Randall odemkl dveře do studia. Vzpomněl si, že je načase dát sem nový zámek; tenhle seržanta Irwina příliš nezadržel.

"Vy dva ne," řekl Randall. "Dnes večer sem nepůjdet."

Mercer přikývl a o krok ustoupil, avšak ten druhý zůstal stát.

"Ne," promluvil vůbec poprvé.

"Řekněte mu, aby odešel," ozval se Randall. "Těmito dveřmi projdeme jen vy a já."

"Udělejte, co říká," promluvil jeho klient. Mluvil tiše, unaveně. Nepotřeboval zvyšovat hlas; byl zvyklý, že jej poslouchají.

Tehdy ho Randall poznal.

Jmenoval se James T. Elliot a byl velvyslancem Konfederace u dvoru Sv. Jakuba. Během snídaně před několika týdny si Randall všiml Elliotova obrázku na zadní stránce *The Times* a přečetl si, co se stalo, když jeho vzducholoď dorazila do Anglie.

Jako odměnu za finanční pomoc v poslední volební kampani jmenoval nový prezident Elliota svým velvyslancem v Británii. Toho nikdo nevaroval, aby si s sebou nebral půl tuctu otroků. Britské úřady byly na rozpacích a pokusily se poslat černochozy zpět, odkud přišli. Zpráva o tom ovšem prosákla na povrch, takže podle britských zákonů dostali otroci svobodu.

Elliot prohlásil, že to tak zamýšlel od začátku. Čímž dokázal, že by nemusel vůbec být špatným diplomatem.

A teď byl zaháčkovaný. Umělá vzpomínka se začala stále opakovat, zábavné snění se změnilo v utkvělou posedlost, která se plížila jeho podvědomím.

"Lehněte si, prosím," řekl Randall, když zamkl dveře do sklepa. Nedal najevo, že Elliota zná. Vždycky bylo lepší pomlčet o tom, že znáte identitu svého klienta.

Elliot si lehl na pohovku u stěny. Randall ho zpovídal a zároveň si připravoval přístroje a pohyboval různými věcmi, aniž by bylo třeba. Klienti obvykle odpovídali pravdivěji, pokud jste se nedívali přímo na ně nebo pokud se otázky nezdály být ničím důležitějším než prostředkem k vyplnění ticha v době, kdy se Randall připravoval.

Velvyslanec mluvil o původu svého cerebrálního vetřelce mlhavě, ale řekl, že jej vyzkoušel krátce po příjezdu do Londýna. Bylo to příjemné, takže si sen v průběhu posledního týdne několikrát vyvolal. Poté se mu tenhle nový zážitek omrzl.

Randall věděl, že by k tomu nedošlo, kdyby to byl jeden z jeho výtvorů. Vždy přidával náhodné matrice, takže zážitky byly pokaždé trochu jiné. Bylo to jako kdybyste chodili do restaurace a nechali výběr jídla na číšníkovi; škála pokrmů a počet chodů byly omezeny pouze jídelním lístkem. Čas od času bylo třeba změnit jídelniček a tehdy se k Randallovi jeho klienti vraceli.

Výpadky paměti se objevily několik dní po Elliotově posledním zážitku. Zpočátku to byly jen krátké záblesky, ale teď už se sotva dokázal soustředit na cokoli

jiného. Ať spal nebo bděl, stal se zajatcem toho výjevu. Ten se ale měnil. Zpočátku nepostřehnutelně, avšak teď ho přízraky v jeho lebce ovládaly podle libosti.

"Musíte mi pomoci," řekl Elliot. "Už to dlouho nevydržím. Opravdu ne."

"Už jsem to dělal," ujistil ho Randall. "Za pár hodin budete v pořádku. Řekněte mi všechno, na co si vzpomenete z původní simulace."

Podle stručného popisu, dokonce i když vzal v potaz Elliotův vyklad, si byl Randall ještě jistější, že se nejedná o jeho projekci. Ty novější by se zničily, kdyby se je někdo pokusil zkopírovat nebo upravit. Dokonce i kdyby to byla starší mnemografie, která by byla důkladně deformovaná, musely by v ní být nějaké zachytivé body, které by poznal. Usoudil, že tato fantazie byla na zakázku vytvořena pro Elliota, ale že on se příliš styděl na to, aby to připustil.

Byla to jedna z epizod s tematikou sexuálního násilí. Většina jich byla takových. Naplnění snu historicky umístěné na plantáže v jižanských oblastech minulého století. Bičování polonahých otroků; štvání na koních; přepadám a znásilňování černošek; vše završeno sexuálním ponižením bílé dívky.

"A co se děje teď?" zeptal se Randall.

Elliot potřásl hlavou. Oči měl doširoka otevřené, nemrkal, jako kdyby ve stavu bdělosti mohl uniknout té noční můře. Ale nebylo pro něj záchrany, dokud háčky, které mu pronikly do mysli, nebudou odstraněny.

"Pokuste se uvolnit," řekl Randall. Snoskop mu toho dokáže říct mnohem víc než slova. "Nasad'te si tohle."

Natáhl Elliotovi na hlavu čepičku a přitáhl mu popruh pod bradou, potom otáčel křídlovými matkami na jejím okraji, aby měděný pásek těsně přilehl k velvyslancovým skráním.

"Vy svýma očima vidíte ven," vysvětloval, když zaostřil čočky v kukátku přímo na Elliotovy zorničky. "A já jimi vidím dovnitř."

Při průzkumu mysli svých klientů se víc spoléhal na svůj mentální talent než na svůj přístroj, který mu sloužil k zesílení a zahuštění toho, co objevil. I když většina lidí prohlašovala, že stroje nenávidí, všichni raději věřili tomu, že byli zkoumáni bezduchým přístrojem. Nelíbila se jim myšlenka, že jim mozek prozkoumává nějaké jiné lidské vědomí.

"Tohle není jako vizuální snímák," pokračoval Randall, jak se snažil Elliota uvolnit, zatímco nastavoval přístroj. "Já nevidím obraz toho, co si myslíte, jen symboly toho, co tam je. Mnemografii není možno rozlousknout, když se chcete podívat, co je uvnitř, protože každá je sérií klíčových obrazů, na které reaguje vaše mysl. A každá mysl, každé tělo reaguje odlišně. To proto také i ty nejjednodušší připadají různým lidem různě."

Snoskop byl naladěný na Randallovy mozkové vlny, což znamenalo, že on byl jedinou osobou, která mohla rozumět tomu, co přístroj ukazoval. Na chvíli pohlédl na průhledný obraz vysílaný na sítnici, aby zkontroloval hypnotický vzorek, který rotoval těsně před ambasadorovými sítnicemi. Když na něj znovu pohlédl, Elliot byl už v moci toho technického kouzla.

Randall vypnul hypnotizující rytmus a ujistil se, že spleť drátů z Elliotovy čapky je náležitě připojena ke snoskopu. Přitáhl si židli blíže k pohovce, posadil se, sáhl po druhé čapce a zkontroloval kabely. Uhladil si vlasy dozadu a nasadil si čapku na hlavu, potom začal přecvakávat přepínače.

Zažehla se světla. Bílá a žlutá a rudá. Snoskop začal hučet, měřicí přístroje ožily a pisátka začala poskakovat. Rozsvítilo se hlavní světlo. Poblíkávalo zeleně. Úvodní sekvence skončila. Vše bylo připraveno.

Kromě toho, že byl připojen ke snoskopu čapkou, od přístroje vedl také kabel k Randallově pravé ruce.

Potom stiskl Randall tlačítko a vstoupil dovnitř.

Už na okraji pocítil ten strach. To bezprostřední nebezpečí číhající v nejtemnějších zákoutích kůry mozkové.

Nejčastěji bylo prvním problémem falešnou iluzi najít, podnitit reflex, který ji spouští. Ale protože Elliotův implantovaný sen se narušil, když zmutoval do paměťového implantátu, Randall se téměř okamžitě ocitl v té neovladatelné fantazii.

Zpočátku ignoroval podrobnosti a odplul pryč od toho víru, aby se vyvaroval chemické záplavy emocionální paniky.

Randall jednou řekl, že dobrá mnemografie potřebuje choreografii klasického baletu smíšenou s pestrostí hudební síně. Rovnováha musí být pečlivě vyvážená a každá otočka musí být následována jinou, ale související akcí. Bylo to jako psát program pro varietní představení, při kterém nikdy nepadala opona.

Byl umělec. Jako malíř dokázal lehce rozeznat vlastní styl a námět, barvy a textury, které měl v ob-

libě. Randall se specializoval na snové krajiny. Znal svou jedinečnou práci až do posledního tahu štětcem. Tohle nikdy nebyl žádný z jeho programů.

Stejně jako znal své výtvary, dokázal také rozeznat práce svých rivalů. Nejdříve, na krátkou chvíli, si myslel, že v tomhle zápisu je něco povědomého. Ale byl mu neznámý.

To nebylo velké překvapení. To, co kdysi bývalo vzácným a nákladným zařízením, bylo nyní lehce dostupné. Díky tomu bylo vytvářeno stále více mnemografií. Nárůst kvantity neodvratně vedl k poklesu kvality. Být mozkovým chirurgem vyžadovalo víc než jen vlastnit skalpel, takže jak si všichni mohli myslet, že dokáží vytvořit dokonalé psychické konstrukce jen proto, že vlastní snoskop?

Nevyžadovalo to velkou dovednost rozstříhat různé mnemografie a slepit je dohromady, nazvat je "průřezovými" a představovat je jako originální výtvary. Anebo mohly být dekodovány a pirátsky kopírovány skutečné mnemografie, i když každá z kopií ztrácela jasnost a ostrost, a potom prodány pod cenou. Bylo tu tolik nováčků, že se chovali jako drožkáři soutěžící o nejlevnější jízdné. Položit mentální minové pole byl přesně ten druh triků, který každý hacker rád zkoušel. Nebylo to nic jiného než například nakazit někoho úmyslně chřipkou. Vypustit někam virus jen pro zábavu.

Ovšem jen profesionál by dokázal u Elliota vyvolat tak intenzivní záporné emoce - a provést to s takovým citem. Ale proč by tohle nějaký profesionál dělal? Nebylo zrovna praxí solidního obchodu změnit klientovu hlavu v síň hrůzy.

Uvažoval, jestli se Elliot poprvé nesetkal s mnemografií v Amerikách, kde v poslední době docházelo k tolika technickým pokrokům. To by vysvětlovalo, proč nedokázal identifikovat toho umělce.

Ať už byl její původ jakýkoli, Randall obdivoval strukturu a kompozici. I když to mohlo zvenčí vypadat jako upravená fantazie, způsob jejího podání byl vzdálen rutině.

Viděl zřetelně způsob vazbení jednotlivých dějových linií; viděl definované hranice konzistentnosti; viděl zašifrované funkce jednotlivých postav, jejichž úkolem bylo vnímat a plnit touhy klienta. Avšak ony to nedělaly, teď už ne. V tom byla ta potíž. Dělalý pravý opak. Obrátily se proti Elliotovi.

Ta úprava nebyla ani trochu jemná. Velvyslanec teď byl sám nemohoucí obětí. Štvanou a bitou, mučenou a znásilňovanou.

Protože Randall vnímal mlhavou ozvěnu Elliotova původního morbidního gusta, poznal, nakolik si přikrášlil původní scénář. Necítil k Elliotovi přílišné sympatie, ale jeho úkolem nebylo soudit. On tady byl proto, aby jej vysvobodil z vězení vlastního mozku.

Původně byla ta epizoda přehrávána postupně. Ale nyní se všechno dělo naráz, pronikalo to do celého vědomí a ničilo všechny ostatní myšlenky. Kdykoli se Elliot pokusil myslet na něco jiného, třeba i jen pokud se chtěl potěšit nějakou příjemnou vzpomínkou, zjistil, že ta část jeho mozku je již obsazena jedním z dalších obrazů jeho vlastní potupy.

Černošští otroci ho někde bičovali, jinde pronásledovali. Muži i ženy, všichni k němu byli stejně shovívaví, jako byl původně on k nim.

A byla tam také ta bílá dívka. Malá, útlá, stále ještě panna až do onoho násilného útoku na její nevinnost.

Pro Elliota byla jen další otrokyní. Stejně jako všechny ostatní ženy. Pro něj i pro všechny muže. Po celém světě i v celých dějinách muži vždy zacházeli se ženami jako se svými otroky.

Randall zachytil tu myšlenku a uvažoval, odkud pocházela. Všechny ženy byly otrokyněmi...?

Ta dívka měla blondáté kučery, nosila dlouhé bílé šaty s několika parádivými spodničkami a Elliot se jí děsil. Držela nůž. Ostří bylo dlouhé a ostré, střenka tlustá a vroubkovaná. Dívce se rozzářily oči a usmívala se, jak se připravovala k vykonání msty.

Randall poznal ty oči, poznal ten úsměv. To ty blondáté vlasy ho nejprve zmátly. Když se otočila od Elliota a pohlédla přímo na něj, nebylo pochyb o tom, co je zač. Dokonce i když tady ve skutečnosti nebyla.

Byla fantomem v Elliotově zmučené mysli, ale byla také jeho bohyní pomsty. Protože to ona vytvořila ten apokalyptický sen.

Fyzicky tam nebyl ani Randall. Jeho zorným úhlem byl neomezený výhled, díky kterému přehlížel celé kaleidorama.

Přesto však na sebe pohlédli.

"Ahoj, ty hrubiáne," řekla Juliette.

Randall byl na druhé straně ulice, když si všiml toho přepadení. Dva mladí chuligáni si vybrali nejvhodnější chvíli, protože nablízku nebyl nikdo další. Pokud by obětí byl muž, Randall by nejspíš nehnul ani prstem. Ale nedokázal se ovládnout, aby nečinně přihlížel, je-li za bílého dne přepadena žena.

"Hej!" zařval, jak se hnál po vlhké dlažbě. "Nechtě toho!"

Doufal, že utečou dřív, než k nim dorazí, oni ale nepřestávali trhat za ženinu kabelu. Oni táhli na jednu stranu a ona táhla na druhou, jak ji odmítala pustit bez ohledu na to, že ji jeden z útočníků švihal přes ruce.

"Řekl jsem-"

Randall popadl toho, který ženu bil, a otočil si ho k sobě.

"- nechtě -"

Pravou pěstí jej udeřil do žaludku. Lupič se zkroutil, chytil se za břicho a upadl. Ten druhý se pokusil utéct, ale Randall ho chytil za rukáv a přitáhl ho zpět.

"- toho -"

Prudká rána levačkou shora a druhý útočník se zhroutil na zem.

"Vy nechtě toho, vy hrubiáne!"

Randall pocítil na tváři úder. Rychle se zaklonil, odstrčil zbraň jednou rukou a druhou sevřel ruku útočníka.

Shlížel na ženu, která jej udeřila deštníkem, na ženu, kterou uchránil před oloupením. Byla malá, ne vyšší než metr padesát, a ruka, kterou teď svíral, vypadala drobně. Všiml si jejích nehtů. Byly nalakované načerno. Usoudil, že to by vysvětlovalo, proč ho udeřila.

"Pusťte mě!" řekla.

Sledoval, jak se oba zlodějičci vlečou pryč, potom se otočil zpět k ženě.

"Když mi slíbíte, že už mě nebudete tlouct," řekl a pustil ji. "Snažil jsem se pomoci. Nemusel jsem se namáhat."

"Násilí nebylo nutné," opáčila. "Šlo jen o peníze."

"Jen o peníze?"

To muselo znamenat, že jich má spoustu. Její oblečení vypadalo nákladně, jak si všiml, a držadlo jejího deštníku bylo ze slonoviny.

"Jsou chudí. Mají hlad. To je nutí k zoufalým činům, protože jsou moderní společností zbaveni práce."

"Ježíši," zamumlal Randall.

Byl chudý. Měl hlad. Neměl práci. Uvažoval, jestli by jí vadilo, kdyby jí ty peníze vzal.

"A rouhání není nutné nikdy!" dodala.

"To je to jediné, co si můžu dovolit," vysvětlil jí Randall a měl se k odchodu.

"Ach, jste zraněn!"

Dotkl se obličeje. Tvář mu krvácela po ráně deštníkem.

"To je jen krev," řekl.

"Jen krev?"

Znovu na ni pohlédl a poprvé ji uviděl pořádně. Tvář měla téměř celou začleněnou kloboučkem. Zahleděl se jí do očí. To levé bylo jasně modré, to pravé tmavě hnědé. Byla mnohem mladší, než si myslel, kolem dvaceti, jen o pár let mladší než on. Velmi pěkná. Ne ten typ, který by si podle něj maloval nehty načerno.

Některá její slova byla trošku divná a také měla cizí přízvuk. Randall si nejdříve myslel, že musí jít o uprchlici před jednou z těch válek, které pustošily Evropu v průběhu posledních tří dekád. Uprchlíci byli obvykle chudí, takže ona byla mnohem spíš v politickém exilu. Zřejmě její rodina utekla po něja kém vnitrostátním převratu než po útoku zvenčí.

V průběhu posledních šesti nebo sedmi let k žádným větším konfliktům v Evropě nedošlo. V té době začalo 20. století. Tato okolnost byla velmi často označována za předzvěst nového úsvitu celého světa: mělo to být Století míru. Války na Balkáně neměly zdánlivě žádnou váhu a koloniální výboje ve zbytku světa ji neměly nikdy.

Randall věděl, že to nemůže vydržet. Ještě před koncem první dekády bude potřeba zvolit jiné jméno.

"Jste zraněn," řekla, "Musíte mi dovolit, abych vás obvázala."

"Je to jen škrábnutí."

"Rány se mohou zanítit. Vyznám se v oněch věcech. Můj otec je doktor. Pojd'te za mnou. Není to daleko."

Vykročila. Neohlížela se. Byla zvyklá, že ji ostatní poslouchají.

Randall předpokládal, že nemá co ztratit. Zachránil ji před oloupením a možná, že by z toho mohl něco vytěžit. Nějakou malou odměnu, možná pár šilinků, možná také něco na zub v jídelně služebnictva. I kdyby mu neřekla o svém otci, dokázal posoudit podle jejího chování, že žije v domě se služebnictvem.

Následoval ji po boku, ale o půl kroku zpět.

"Kdybych měla v té kabele jen peníze," promluvila, "ti darebáci by ji získali. Potřebují je víc než já. Ale to, co v ní mám, to je mnohem cennější."

"Neměla byste nosit cennosti sama."

"A proč ne? Protože jsem žena?"

"Ne, protože je nebezpečné chodit bez doprovodu."

"Pro ženu?"

"Pro všechny."

"Londýn je jako džungle. To tím myslíte?"

"Ano."

Zasmála se. "Není jako džungle. Já jsem v džunglích žila. V džunglích mě nikdo neokradl." Otočila se k Randallovi. "Děkuji vám, že jste mi pomohl. Mrzí mě, že jsem vás uhodila."

"Mě taky. Ale proč jste nepoužila deštník proti těm dvěma?"

"Nejsem si jistá. Je vhodné nebo není vhodné bít někoho, kdo je menší než vy?"

Znovu pohlédla na Randalla. Oči měla v úrovni jeho hrudi a pomalu zvedala zrak, až do jeho výšky sto devadesáti centimetrů. Usmála se a on se usmál také.

"Myslím, že Londýn není nebezpečný pro muže, jako jste vy."

"Leda když potkám dívku jako vy."

"Takže vy jste chlapec?"

"Cože?"

"Věta tázací. Jste malý chlapec? Ne. Už ne. Jste dospělý. Jste muž. A já nejsem dívka. Já jsem žena. Jasně?"

Randall pohlédl na její nehty. Bylo to jasné.

"Měl bych radši jít," řekl. Dotkl se prsty štítku na čepici a začal přecházet ulici.

"Pozor!"

Rychle uskočil zpět a jen taktak se vyhnul kolům pořádně naloženého povozu taženého dvěma podsaditými volky. Potom uklouzl. Měl co dělat, aby neupadl do kanálu, ale zašpinil si při tom kalhoty blátem a špínou. Vystupoval zpět na chodník a klel si přitom pod vousy.

"Ulce jsou pro chlapce nebezpečné," řekla. "Dokonce i pro tak velké chlapce, jako jste vy."

Vyndala krajkový kapesníček, strčila si jej do úst, aby jej navlhčila, a otřela jím Randallovi tvář. Rudá barva jeho krve se smísila s růžovou z její rtěnky. Vykročila pryč a Randall ji chvíli bez hnutí sledoval, než se vydal za ní.

Dům byl obrovský, se šesti rozlehlými kamennými stupni vedoucími k širokým vstupním dveřím. Dveře otevřela nějaká sloužící dívka. Nebo možná, napadlo jej, sloužící žena.

"Dobrý den, Mademoiselle Juliette," řekla.

Mademoiselle Juliette? Znamenalo to snad, že byla Francouzka anebo tak služebnictvo vždycky oslovuje své paní?

"Řekněte komorné, ať v komnatách služebnictva připraví koupel," řekla. "Řekněte pradelně, že dostane vyprat nějaké šaty."

"Ano, mademoiselle," odpověděla služebná. "Váš klobouk, pane?"

Když Randall sledoval, jak věší jeho čepici najedno ze sady paroží připevněných na stěně, uvědomil si, že je to poprvé, co mu někdo řekl "pane" a myslel to vážně.

To je to, co potřeboval, rozhodl se. Sluhy. Velký dům. To bylo to, co bude mít.

Juliette si sundala klobouček. Vlasy měla černé jako uhel. Střížené nakrátko jako muž.

Služebnictvo. Velký dům. A dívku jako Juliette, pokud by si nechala vyrůst hebké vlasy dost dlouhé na to, aby jí rámovaly bledou tvář a jemné rysy.

Otevřela kabelu a vyndala černou kovovou krabičku, opatřenou visacím zámkem a přepásanou koženými popruhy. I když byla malá, byla velmi těžká.

"Co je uvnitř?" zeptal se Randall. "Zlato?"

"Něco cennějšího než zlato," odpověděla mu Juliette. "Musím dát to svému otci."

Následoval ji širokou chodbou a dveřmi na jejím konci. Randall očekával chirurgickou ordinaci, ale místnost vypadala jako malá továrna. U protější stěny stálo cosi, co připomínalo velké kostelní varhany. Nemělo to klaviaturu, ale hučelo to a hvízdalo jako nějaké mechanické zvíře, jak stlačený vzduch uniká z jednotlivých píšťal. Složitá spleť trubek z jakési slitiny propojovala toto zařízení s několika dalšími podivnými přístroji.

"Co je tohle všechno?" zeptal se.

Jakmile Elliot i s oběma policisty vyšli z domu, Randall zavolal svého majordoma a řidiče. Dal jim pokyny a Jenkins si na sebe vzal Randallův klobouk a převlečník. Měli za úkol vyrazit přesně za deset minut.

Randall vyšel nahoru a připravil se. Ve stejnou chvíli, kdy řidič odvázel komorníka pryč, odešel on vchodem pro služebnictvo.

Byla studená noc, bez mlhy, jeho dech se však srážel v temném vzduchu a vytvářel tak jakýsi soukromý mlžný závoj. Čas od času se ohlížel, vyčkával ve vchodech domů a ověřoval si, že není sledován, než konečně vklouzl do městského bludiště úzkých uliček. Jestli ulice a třídy byly tepnami hlavního města, tak potom tohle byly jeho žilky.

Cítil spoustu očí sledujících každou píď jeho cesty a uvažujících o tom, co je zač a jestli se vyplatí jej okrást. I když jeho šaty byly chatrné a záplatované, i tak by se za ně dalo získat několik pencí. Ale byl velký a silný, příliš nebezpečný, pokud by se jej pokusili přepadnout.

Kdyby Randall nepotkal Juliette, nejspíš by stále ještě žil tady. Pokud by byl ještě naživu.

Přežil chudinskou čtvrť a získal velký dům a sluhy tak, jak si přál. Ale neměl dívku jako Juliette. Dokonce ani Juliette. Už ne. I to přežil.

Když dorazil k Trafalgarskému mostu, zastavil se, opřel se o zábradlí a vyhnul si proti větru ošoupaný límec. Zapálil si doutník a pohlédl na chatrče a stany, které lemovaly nábreží. Všude podél chodníku plály ohně. Dokonce i uprostřed noci plnily studený vzduch exotické vůně a tichem se nesly cizí hlasy.

Zatímco evropští sousedé trpěli výboji a zabíráním území, občanskými válkami a revolucemi, Velká Británie vybudovala nejmocnější říši, jako kdy svět znal. Století míru trvalo do roku 1914, ale britská říše se opět vyvarovala toho, aby byla vtažena do války. Londýn byl jejím hlavním městem a občas se zdálo, že všichni obyvatelé říše přišli žít sem.

Uvědomil si, že je sledován, ale uklidnil se, když si všiml, že na něj ze stínů zírají dva spratkové. Místo aby odhodil nedopalek doutníku do Temže, hodil jej na zem. Děti se po něm okamžitě vrhly a přitom se vzájemně strkaly a vrážely do sebe.

"Tady máte," řekl a natáhl ke každému z nich ruku.

Popadly šestipence a zmizely pryč. Randall se chvilku smál.

"Taxi!" zavolal a vzápětí se z temnoty vynořila rikša.

"Proč jdete?" řekl nejspíš taxikář. Což byla dobrá otázka.

Kódovaný signál ve svévolné mnemografii a on zapomněl na všechno. Randall věděl, že ho chce Juliette vidět ještě méně než chtěl vidět on ji, že ho volá jen proto, že nemá jinou možnost. Ještě jednou se ji chystal zachránit.

Od doby, kdy se viděli naposledy, uběhlo deset let, a dalších deset od jejich prvního setkání.

Randall si hověl v horké koupeli, když vešla dovnitř.

"Nevstávejte," řekla. "Jsem tady, abych se vás zeptala, jestli něco nepotřebujete."

"Ne... nic," odpověděl jí a rukama si zakrýval rozkrok.

Měla na sobě plátěné kalhoty a bavlněnou košili, kterou musela nosit pod tím kabátem sahajícím jí až ke kotníkům. Alespoň že používala růž na rty a oční stíny. Kdyby toho nebylo, mohli by si ji skoro plést s mladým mužem.

Randall přemítal, proč je taková pěkná dívka rovnostářkou. Co ji nutilo, aby skrývala svou ženskost?

"Vy a já, ještě jsme se nepředstavili," pokračovala. "Moje jméno, je to Juliette Eva."

Juliettin otec byl Švýcar, jak Randall zjistil, a její matka byla Angličanka, ale zemřela, když byly dívky tři roky. Narodila se v Anglii, ale vyrůstala ve Švýcarsku - a v Africe a v Asii, kde její otec pracoval v misijnářských nemocnicích. Jmenoval se doktor Kastring. Příjmení se Juliette vzdala, protože bylo prosazováno po otcovské linii. Místo toho si vybrala Eva. Bible říká, že to je jméno první ženy, a Juliette Bibli věřila. Nebo něčemu z ní.

"Já jsem Albert Randall," odpověděl on a rozhodl se, že bude lepší, když jí nepodá ruku.

Vypadalo to, že Juliette zde je ještě kvůli něčemu jinému než kvůli představení se, protože se posadila na okraj kádě.

"Nestyďte se, Randalle," řekla mu. "Jste stvořen k obrazu Božímu a hodně nahých mužů jsem viděla."

Neměla však na mysli bělochy, jen nahé divochy ve vzdálených zemích. Rodina jejího otce vydělala spoustu peněz na prodeji zbraní všem zemím v Evropě, ale Kastring se nedokázal smířit s válkou proti křesťanům. Opustil Švýcarsko a vydal se do nejtemnějších koutů zeměkoule, kde se oddával léčení těch nejubožejších a nejzbedačenějších duší. Nakonec došel k závěru, že civilizace není ničím jiným než slušnou maskou, jež zakrývá ošklivou tvář barbarství. V každém hlavním městě bylo víc divochů než ve všech džunglích světa. Kastring se s dcerou přestěhoval do Londýna.

"Vidím, že jste silný a zdravý," řekla Juliette. "Jaké jste měl zaměstnání?"

"Učedník v loděnicích. Měl jsem se stát nýtovačem, ale potom jsem vstoupil do obchodního loďstva. Trochu jsem boxoval." Randall pokrčil rameny. "A co vy? Co děláte vy?"

Odhadoval, že nedělá nic. Neměla to zapotřebí. Její svět oplýval bohatstvím a výsadami, což jí poskytovalo svobodu, aby vypadala a strojila se podle libosti.

"Pomáhám otci," odpověděla.

Doktor Kastring věřil tomu, že všechny nemoci byly způsobeny jedinou věcí: nerovnováhou v mozku. Mozek ovládá celé tělo, a pokud je někdo nemocný, je to proto, že jsou produkovány špatné chemické látky nebo proto, že ty správné se nedokázaly dostat do postižených částí těla. Zkoumáním pacientova mozku by měla být chyba odhalena a opravena. Pokud byl v dokonalém funkčním pořádku, přirozené obranné schopnosti těla dokázaly zahnat jakoukoli nemoc. Kastring vyvinul a sestrojil vlastní důmyslné zařízení, aby se dostal hluboko do lidského vědomí a odhalil všechny defekty. Mohlo to být provedeno stejně přesně jako seřizování hodiněk v zemi jeho původu.

Randallovou myslí prolétlo slůvko "kukačky", ale zůstal zticha.

"Pro zdravé tělo jsou potřebné zdravé myšlenky," řekla Juliette. "Vaše tělo vypadá zdravě. A co se vašich myšlenek týče..."

Hleděla Randallovi do očí, jako by se snažila zahlédnout, na co myslí. Na chvilku téměř věřil tomu, že to dovede, ale usoudil, že nebylo těžké to odhadnout. Každý muž, který by byl s dívkou jako Juliette, by měl podobné myšlenky.

"Viděl jste přístroje mého otce," pokračovala. "Mladý muž, to on není. Vyžadujeme někoho, kdo by nám pomohl s těžkými částmi naší práce."

"Chcete říct," ozval se Randall, "že jsou nějaké věci, které žena dělat nemůže. Potřebujete muže."

"Chcete tohle zaměstnám?"

"To záleží na platu a vyhlídkách."

"Můžeme si najít někoho jiného." Vstala. "Vy nejste jediný."

Vzal tu práci.

Juliette trávila většinu svého volného času agitací za ty, kdo podle jejího prohlášení patřili k největší menšině státu i světa: ženy. Nehty měla nabarvené načerno na důkaz smutku nad potlačováním jejího pohlaví. I když byla moderní ženou, říkala, zejí nevádí všichni muži. Jen téměř všichni.

Randall si dlouho myslel, že on k těm nenáviděným nepatří. Dokonce si myslel, že ho ona miluje.

Ale mýlil se. Nenáviděla všechny muže a jeho nenáviděla ze všech nejvíc.

To proto se ho také před deseti lety pokusila zabít.

"Není tohle ta správná pozice, ve které jsi mě měl vždycky rád, Alberte?" zeptala se Juliette hlasem jen o trochu silnějším než šepot. "V posteli, na zádech?" "Ne," protestoval Randall. "Tak jsi měla ráda ty mě." "Já už dál nemám na takovéhle věci náladu. Už ne." "Smůla. To je jediný důvod, proč jsem přišel." Trvalo mu zbytek noci a většinu dopoledne, než k ní konečně dorazil. Musel cestovat dolů do Sussexu, jen pár kilometrů od pobřeží. Ta zemědělská chalupa stála na konci blátivé cesty a Juliette ležela v zadní místnosti.

Pohlédla na něj, na jeho zablácené staré šaty. "Za těch 20 let ses nezměnil," řekla. "A co já?" Málem ji nepoznal. Byla nemocná, to proto ležela v posteli, ale muselo v tom být něco víc než jen nemoc.

Tělo měla vždycky útlé, ale teď bylo vychrtlé; pleť mívala vždy bledou, ale teď byla bílá. Obličej, posetý temnými rýhami, měla vyzáblý a propadlý a těch pár vlasů, co jí zbylo, zešedlo. Jen oči měla stejné: to levé jasně modré, to pravé tmavě hnědé.

"Nech si vtipy o změně nové ženy ve starou ženu," upozornila ho.

Vypadala dvakrát starší, než ve skutečnosti byla, a to nebylo nic, o čem by Randall dokázal žertovat. Byl jejím stavem otřesen.

"Vypadám jako smrtka, já vím," řekla. "Není na tom nic moc divného, brzy budu mrtvá."

"Co se s tebou stalo?"

"To samé, co se přihodilo mému otci."

Kastring několik týdnů před smrtí dramaticky zeštíhl. Zdědila snad Juliette stejnou smrtelnou chorobu?

"Zabil ho jeho výzkum," dodala, "a teď zabíjí mě."

"Ale pro tebe to nebylo nebezpečné. Nebo bylo?"

"Tehdy jsme o tom vůbec neuvažovali. I kdybychom to věděli, stejně bychom pokračovali. Měli jsme Boží poslání vyléčit moderní nemoc lidstva. Otec by považoval smrt za odměnu, rychlejší cestu k posmrtnému životu. Ale já bych si přála, aby existovala i pomalejší cesta."

Když si přitahovala pokrývku ke krku, Randall si všiml, že má nehty stále černé.

"Už si je nedokážu malovat," řekla. "Všechno pro mě dělají dvě mladé ženy. Nebo dělaly. Teď jsou pryč, protože už je dál nepotřebuji. To ony zaháčkovaly velyyslance."

Místnost byla malá a zdála se být ještě menší, protože snoskop a jeho pomocné přístroje zabíraly většinu volného místa. Skop byl staré konstrukce, ale všechno zbývající vybavení bylo mnohem novější. Bylo tam i pár kousků, které Randall nepoznával.

"Ale byla to tvoje mnemografie?"

"Ano. Možná, že mé tělo už nestojí za nic, ale s duchem je všechno v pořádku. Věděla jsem, že požádají tebe, abys ty háčky odstranil, že najdeš můj vzkaz. A mě."

"Nebylo by jednodušší napsat?"

"Ne. Doufali, že mě najdou tvým prostřednictvím, takže jsi byl pod neustálým dohledem. Chtějí mou mrtvolu. A nebudou muset už dlouho čekat."

"Kdo chce tvou mrtvolu?"

"Ti, kteří řídí zemi."

"Vláda?"

"Ti, kteří řídí vládu."

Juliette prohlašovala, že má ducha v pořádku, ale Randall o tom pochyboval. Stala se snad stejně senilní jako vypadala?

"Věděla jsem, že přijdeš, Alberte."

"Ty bys pro mě udělala to samé."

"Myslíš?" Juliette se pokusila zasmát, ale rozkašlala se. Kašlala, dokud jí nedošel dech, potom se velmi pomalu nadechla. "Posaď se."

Randall na ni pohlédl.

"Prosím."

Přitáhl si židli a sedl si vedle postele.

"Těžké prvky, které jsme zpočátku používali, působily jako jed," řekla. "Stále ještě mám v sobě jejich zbytky. Prozařovaly mi tělo a pomalu mě ničily."

"A co já? Byl jsem také nakažen?"

"Pravděpodobně."

"Takže zemřu?"

"Všichni zemřeme. Někteří dříve než jiní.- Neměl bys tak dbát jen o sebe, Alberte. Byl jsi zasažen mnohem méně než my. Skončili jsme s výzkumem rozpadu těžkých kovů krátce potom, co ses k nám přidal."

"Takže já se rozkládám? K čemu vlastně bylo všechno to, co jste se mnou prováděli?"

Randallovi trvalo nějakou dobu, než pochopil, že nebyl najat jen jako dělník. Kastring ho přijal, protože byl svěží a zdravý; chtěl podlomit jeho zdraví, aby ho mohl léčit. Jediný rozdíl mezi Randallem a laboratorním zvířetem byl, že mohl být dotazován na všechny příznaky a změny.

Teorie, že fyzická nemoc byla psychického původu, nebyla nikdy prokázána. Kdyby Randall nebyl tak zdravý, Kastringovy pokusy by jej nejspíš zabily - protože jeho přístroje by ho téměř jistě vyléčit nedokázaly.

Když odhalil, co se děje, Randall téměř odešel. Zůstal jen kvůli Juliette. Protože mu řekla, že neměla nejmenší tušení o tom, co s ním prováděl její otec. A protože byli milenci. Nepřesvědčila ho v prvním bodě, ale s tím druhým beze zbytku souhlasil.

"Myslím, že se ti líbilo to, co jsem s tebou prováděla," řekla Juliette.

Randall přitakal, ale to nebylo to, na co myslel. Kastring zemřel. Juliette umírala. Zemře on také podobně, se scvrklým tělem mizícím do ztracena? Pokud ano, kdy...?

Juliette natáhla kostnatou ruku a sevřela jí tu jeho. "Vzpomínáš?" zeptala se.

Zatímco Kastring pokračoval ve svých pokusech, Juliette začala provádět vlastní analýzy funkcí mozku. Přizpůsobovala metody a přístroje svého otce a zaváděla sondy do mysli jiných. Randall byl tím jiným.

"Tohle tedy chceš se mnou dělat?" zeptala se po svém prvním průzkumu.

"Ano."

"Souhlasím. Měli bychom to udělat."

Randall si to pamatoval. Díval se jí do očí, nejistý, jestli opravdu nahlédla do jeho myšlenek nebo ne. Protože to bylo jediné, na co myslel od doby, kdy se potkali, nebyl třeba žádný zvláštní přístroj, aby se dalo přechytit, co má ukryto v mysli.

"Bylo to, jako bychom už byli milenci," řekla Juliette, když také vzpomínala. "Sdíleli jsme své mysli předtím, než jsme sdíleli svá těla, a myšlenka je tím nejerotičtější smyslem. Sex v hlavě je lepší než fyzický sex."

Randall o tom nikdy přesvědčen nebyl. "Ale byla jsi velmi fyzická," řekl.

"A tys byl velmi duchaplný."

"To tě překvapilo, že?"

"Věděla jsem, že máš šikovné ruce, Alberte." Juliette mu znovu stiskla ruku a on to sotva pocítil. "Ale sdílel jsi mou mysl, a to muselo podnítit tvou mozkovou činnost."

"Ovšem." Usmál se. "Stejně jako mé tělo dalo tobě svaly."

"Chtěla bych mít svaly teď," řekla.

Stal se z nich pár, tým. Vzájemně se milovali, společně pracovali. Říkali tomu výzkum.

I když mohli sdílet svá těla, jejich mysl se nikdy nespojily. Jeden mohl odesílat myšlenky a ten druhý je mohl přijímat, ale neexistovala simultánní komunikace.

Tak také odhalili způsob přenášení obrazů, které dokázal mozek dekodovat. Nazvali to snoskop.

"Překvapil jsi mě, Alberte," ozvala se Juliette. "Tehdy se senzografem jsem si uvědomila, že jsi člověk mnoha skrytých možností. Ať jsme se já s otcem snažili sebevíc, nepřevíjel se. To ty jsi ho zprovoznil."

"Prostě jsem do toho jen správně kopl."

"Přesně. Tehdy jsme také začali používat výraz 'nakopávat systém'. A co ty ostatní?"

Randall pokrčil rameny. Nedokázal si je všechny zapamatovat. Juliette se svým otcem vymýšleli věci, pro které neměli žádné názvy. Oni žádné nepotřebovali, protože vždy věděli, co tím ten druhý myslí. Dělal pokusy s dřevěnými krabicemi nacpanými po okraj magnetickými tyčkami, jejichž polarita se pravidelně převracela pokaždé, když jimi protékal elektrický proud. Ty magnety byly nepravidelných tvarů a velikostí a Randall jednou řekl, že vypadají jako čipsy. Tak se z nich staly čipy.

Jedním z jeho prvních úkolů bylo plnit tyto krabice tolika srovnanými čipy, kolika mohl. Začal používat palici, aby tam zarámoval další magnety. Čím víc čipů v krabici, tím větší kapacita rámu, v jejich slovníku 'ramka'.

"Měřil jsi délku měděných vláken," pokračovala Juliette, "a všiml sis, že mají vzorek jako podrážky, když jsou nově podbity. Tehdy jsme začali měřit na 'bity'. Měl jsi instinktivní cit pro vše, co jsme dělali, Alberte, zatímco můj přístup byl mnohem teoretičtější. To byly úžasné dny. Také jsme si spolu užívali."

"Dokud ses nepokusila mě zabít."

"Já ne. Já ne. Já ne." Na chvílku se jí vrátil přízvuk, dokud se znovu nerozkašlala. "Nevěděla jsem, že tam jsi. Když otec zemřel, byla jsem tak sama, tak prázdná. Znelíbilo se mi, co jsme dělali s jeho vybavením, kam nás náš výzkum vedl. Byla to zrada jeho víry a já to chtěla zastavit."

"Takže jsi založila ten požár." Randall vstal, přešel k oknu a zíral ven na Pahorkatinu.

"Bylo to moje. Já jsem zdědila veškeré otcovy přístroje. Mohla jsem si s nimi dělat, co jsem chtěla, a já je už nechtěla dál používat."

Bylo to moje. To byl způsob, jakým Juliette vždycky uvažovala o něm, uvědomil si Randall. Patřil jí. A pokud ho už dále nechtěla, mohla ho odhodit jako rozbitou kladku.

"Nikdy jsi za mnou nepřišla do nemocnice," řekl. "Dokonce jsi mi ani nikdy neposlala pohled. 'Mrzí mě, že jsem tě málem upálila zaživa. Brzy se uzdrav.' Nikdy ses mi neozvala až do včerejší noci."

"Už to mezi námi skončilo, Alberte."

"Ale nebylo potřeba..." Zavrtěl hlavou.

"Mrzelo mě to, věř mi, hrozně mě to mrzelo. Nechtěla jsem ti ublížit. Chtěla jsem tě zastavit, to je všechno."

"Málem se ti to povedlo. Natrvalo."

"Ale ty jsi pokračoval."

Randall přitakal. Pokračoval. První, co udělal po návratu z nemocnice, bylo, že zašel do nejbližšího

železářství. Začal stavět vlastní přístroje. Lepší přístroje, rychlejší přístroje. Měl na to talent.

"Kdysi jsi nenáviděl pracháče, Alberte," namítla Juliette. "A teď jsi jedním z nich."

"Prerozdělování bohatství," konstatoval a vrátil se na židli. "Ty o tom máš co mluvit."

"Ty jsi ale nevydělal své peníze na bohatých. Tys je vydělal na chudých. To je také jediné prerozdělování bohatství, ke kterému dochází v téhle zemi. Zkazil jsi se. Prodáváš násilí a sex masám. Box a bordely."

"Co je na tom špatného? To je přece to, co lidé chtějí. To, co je baví."

"Je to droga, která je udržuje omámené, v područí vládnoucí třídy. Snoskop mohl dát proletariátu sebeuvědomění. A jediné, co od tebe dělníci získali, je sebezneuctění."

"Nemůžeš říkat lidem, co si mají myslet, Juliette."

"Měli by dostat příležitost k zamyšlení. Není to to, cos dostal ty?"

To byla hádka, jaké pravidelně vedli před lety. Juliette vždy chtěla přenášet své vize na ostatní lidi, i když ona to tak nikdy neviděla. Inteligentní a nezávislá, vzdělaná a emancipovaná, věřila, že svět by byl mnohem lepším, kdyby všichni smýšleli stejně jako ona. Mýlila se, ale Randall ten spor nikdy nevyhrál.

"Snoskop mohl změnit svět," pokračovala. "Nový způsob výuky, předávání informací, boj proti nevědomosti, nové vnímání umění, kultury, literatury. Vědění je síla, Alberte, a vědění by mělo vést k vysvobození z pout kapitalismu."

"To se může stát jen v nebi."

"Dám ti vědět, až se tam dostanu."

"Probůh! Nemyslel jsem..."

"Já vím, že ne. A pokud jde o Bohyni, setkám se s ní velmi brzy." Znovu chytila Randalla za ruku, potom otočila hlavu k baterii přístrojů naskládaných v blízkosti lůžka. "Co na tohle všechno říkáš?"

"Máš tu nějaké zajímavé věci."

"Něco z toho je mé vlastní konstrukce, něco sem bylo propašováno z Unie. Měl bys tam zajet, Alberte. Sever konečně začal rozvíjet svůj průmyslový a technický potenciál. Před patnácti lety pracovali na stejných věcech jako my a teď jsou napřed. Žila jsem tam až do loňska. Je to kvůli těmhle přístrojům a kvůli tomu, co jsem s nimi dělala, že mě chtějí vidět mrtvou."

"A co jsi dělala?"

"Měnila jsem mysl. To je první krok ke změně světa."

Randall zůstal zticha. Její tělo možná vypadalo staré, on ale věděl, že Juliettina mysl je stále stejná.

"Chtěla jsem, aby se svět změnil takhle." Luskla prsty, ale nevydala žádný zvuk. "Přesně. Protože takhle to udělat nejde. Krok po kroku, tak to musí postupovat. Tak jsem to také dělala. Začala jsem s volebním právem žen."

"Stále ještě o tom agituješ?"

"Je to víc než jen agitace, Alberte. Musíš přece vědět, co se udalo poslední dobou. Úvodníky novin, hnutí mezi informovanými autoritami, tlaky ve vládních kruzích."

"Chceš říct..." Randall ukázal k sadě přístrojů.

"Ano. Dali jsme správným údem správné myšlenky."

"Vy jste zaháčkovali jejich mnemografie?"

"Velmi, velmi jemně."

"Ta, kterou jsi dala Elliotovi, nebyla moc jemná."

"To bylo něco jiného, Alberte. Ta byla zkonstruována tak, aby tě sem přivolala. Ten velvyslanec patří k tomu *typu* vlivných osobností, ke kterým se dostaneme. Všichni používají mnemografie. Ano, pro potěšení, já si to uvědomuji. Takže my jim dáváme to nejlepší. Ale přidáme k tomu něco navíc, o čem se oni nikdy nedozvědí. To je způsob, jak změnit svět. Vemluvit se těm, kteří rozhodují, a ti jej změň za tebe."

Randall nebyl přesvědčen. "Ženy nemají hlasovací právo."

"Ještě ne. Chvilí to trvá. Za dva, za tři roky, věř mi, bude hlasovací právo i pro ženy. Polovina populace bude konečně moci mluvit do záležitostí státu. Jen si představ, jak se všechno změní!" Jak mluvila, poprvé zvedla hlavu z polštáře.

"Ženy," pokračovala, "použijí své hlasy k tomu, aby udělaly z Británie lepší místo na světě. A až budeme mít první předsedkyni vlády, tolerance a vlídnost nahradí agresivitu a chamtivost. Bohatí budou přinuceni, aby zaplatili nové školy a nemocnice pro chudé." Hlava jí poklesla zpět, její poslední slova byla jen trochu víc než sípěním. "Existuje alternativa."

Randall přemítal, jak to zapadá do Juliettiny teorie, že Británie je ve skutečnosti řízena tajnou autokracií, vládou elitou, která si také přeje její smrt.

"Chtěla bych tady být, až ženy dostanou své hlasovací právo, Alberte. Nechci zemřít!"

Její ruka sevřela tu jeho pevněji a on tentokrát ten stisk pocítil. Bylo to, jako kdyby se zoufale držela života. Opětoval jí stisk, protože nevěděl, co by měl říct.

"A jestli mi pomůžeš, Alberte, tak nemusím. O to jsem totiž usilovala celý život. Chci být u toho, až se to uskuteční."

"Uvidíš, Juliette. Budeš žít ještě dlouho."

"Já ano. Ale mé tělo ne. Jenom ty mi můžeš pomoci. Všechno je připraveno. Budeš k tomu potřebovat veškeré své umění. Víš, o co tě chci požádat?"

Náhle mu to došlo. "To není možné." Vstal a přešel k té úctyhodné baterii přístrojů. "Neboje?"

"Je to možné," zašeptala a otočila hlavu. "Je to jen o jeden krok dál než vše, co jsme oba dělali. Myšlenky je možno změnit na elektrické impulzy. Tak také pracuje snoskop. Teoreticky může být jakákoli mozková aktivita elektricky obnovena. Synapse se otevírají a zavírají jako prepínače. Nervové dráhy jsou jako propojovací dráty."

"A kde je tvá duše, Juliette?"

"Když jsi to ty vydržel bez duše, můžu i já."

"Potřebovala bys stovky paměťových souborů. Nic nemá takovou kapacitu."

"Tenhle systém ano. Má pokročilý způsob ukládání dat, zhušťuje je do nového typu mnemografie. Vím, že to bude fungovat."

"Nemuselo by," opáčil Randall, i když věděl, že to fungovat nikdy nemůže.

"Je to jediná šance, kterou mám," vydechla. "Chci, aby můj duch žil."

Jak tak přejížděl prsty po povrchu nových přístrojů, Randall cítil jejich skrytou moc. Chtěl je otevřít, aby viděl, co je uvnitř, aby přesně zjistil, co dokážou. Tohle byl kvalitní materiál, to dokázal posoudit. Byly to přesně takové věci, které mohl vyvinout sám.

Kdyby Juliette nezničila všechno v ohni, a tak ho nepřinutila začínat znovu z ničeho.

"Pomůžeš mi, Alberte? Prosím. Zkopíruješ můj mozek do mnemografie?"

Randall zavrtěl hlavou.

"Ne," odpověděl.

Seděl dvacet metrů od chalupy a kouřil doutník, když přijela policie. Byli celkem čtyři, včetně Mercera. Nikdo z nich nebyl v uniformě. Běželi k chalupě, ale nedokázali se k ní kvůli plamenům příliš přiblížit.

Randall předpokládal, že tady budou. Chtěli najít Juliette a on byl návnadou. Ale přišli příliš pozdě na to, aby něco našli. Těch nových přístrojů byla škoda, ale bylo lépe, že všechno bylo zničeno, než aby to získala policie. Teď, když věděl, že existovaly, mohl si koupit všechno, co potřeboval. Anebo vyvinout vlastní verzi.

"Co se stalo?" zeptal se Mercer.

"Sám vidíte, co se stalo." Randall ukázal k hořící chalupě. "Juliette ráda zapaluje ohně. Tedy, zapalovala."

"Ona je uvnitř? Zabila se?"

Randall přikývl a sledoval černý dým stoupající z plamenů k obloze. Vydechl a přidal tak do vzduchu další kouř.

"Co to bylo za zprávu ve velvyslancově mysli?" zajímal se Mercer.

"Juliette mě požádala, abych sem přijel."

"Proč?"

"Protože mě také chtěla zabít. Společná sebevražda, ale já jsem se nepřidal. Byla tam nastražená past. Poprvé se mě snažila zabít před deseti lety."

"Jste si jist, že je uvnitř?"

"To, co z ní zbylo."

"Poznáme to, jestli tam je. Pokud tam není, pokud jste jí pomohl utéct..."

"Najdete Juliettinu mrtvolu," přerušil ho Randall.

"Bohudík, že jsme se zbavili té rovnostářské čubky," pronesl Mercer, když zíral na chalupu.

Randall mu jednu vrazil. Byl to pěkný pravý hák přímo na Mercerovu bradu. Policista se svalil na zem a vzápětí popadli Randalla dva z důstojníků.

"Proč," řekl Mercer, když vzhlédl a třel si přitom čelist, "jste to udělal?"

"Protože... elim... protože jsem rozčilený," odpověděl Randall. "Juliette je mrtvá. Byli jsme... si velmi blízcí. Kdysi jsem šiji chtěl vzít."

¹V tom případě," řekl Mercer, když mu ostatní policisté pomáhali na nohy, "to vypadá, že se vám podařil další šťastný únik. Prohledejte ho do poslední nitky."

"Co hledáme, pane?"

"Mnemografie. Něco, co může být součástí nějakeho přístroje. Cokoli podezřelého." Mercer přistoupil blíže k Randallovi. "Vím, že si můžete dovolit šikovného právníka a že by bylo plýtvám časem, kdybych vás nechal zavřít za útok na veřejného činitele ve službě." Promnul si tvář, potom pohlédl do ohně. "O tomhle budete muset podat podrobné svědectví. A od této chvíle vás budu mít pod dohledem. Jasně?"

Randall se zašklebil.

"Nic, pane," ozval se nakonec jeden z policistů.

"Nenabídnu vám, že vás svezeme, Randallo," promluvil Mercer. "Dostal jste se sem sám. Můžete se dostat i zpátky."

"To je od vás milé, jak se o mě staráte," odpověděl mu Randall, když si znovu obouval své staré boty. "Ale já už se těším na příjemnou procházku po kraji."

Po tom všem, co se stalo, byla chůze tím posledním, co by si přál. Byl vzhůru celou noc, nic nejedl a cítil se vyčerpaný. Teď by se nejraději nechal odvézt taxíkem do nejbližšího hotelu.

Vstal, naposledy pohlédl na planoucí chalupu, odhodil doutník, zašlápl ho patou, potom se otočil a vykročil po blátivé cestě, dokud jim nezmizel z dohledu.

Mercer se ptal Randalla, proč ho uhodil. Randall se nad stejnou věcí také nejprve pozastavil. Ale on to neudělal.

"Proč jsi ho uhodila, Juliette?"

Nedostal žádnou konkrétní odpověď, jen sérii nesouvislých obrazů a myšlenek.

Policie. Represe. Mercer. Muž. Zvíře. Zvědavost.

"Jak ses cítila?"

Příjemně. Spokojeně.

"Už to nedělej."

Skutečnost, že to vůbec dokázala udělat, byla i tak hrozná. Od teďka se bude muset víc ovládat. Dokonale ovládat.

"Měla jsi pravdu. Nemusí to být v nebi, ale život po životě existuje. Pro tebe."

Pocítil její otázku. Byla neurčitá. Jaksi podvědomá.

"Protože kdybych přenesl tvůj mozek na mnemografii, policie by ji prostě mohla vymazat. A protože jsem chtěl vědět, jestli to je proveditelné. Kdyby mé tělo začalo chátrat jako to tvoje, chci přenést svou mysl někam jinam."

Navěky.

Tentokrát: slovo, kterému rozuměl.

"Nezůstaneš ve mně navěky."

Navěky.

Znovu. Ale teď rozuměl tomu významu: přenos jeho mysli může znamenat navěky.

"Nesmrtelnost!"

Další tělo. A další. Navěky.

"Budu tím nejbohatším parchantem v dějinách."

A změnit svět.

"Ha!"

Vlastní kremace: divný pocit. Tady: divný pocit. Být naživu. Skoro. Dobrý pocit. Bude se mi to líbit.

"Ne! Je to dočasné. Dokud nepůjde tvá mysl zkopírovat."

Stroj? Tělo?

"Můžeme ukrást něčí tělo, vymazat jeho ducha. Je to jako být upírem."

Navěky.

"Ne."

Navěky a nikdy jinak.

"Možná."

Spolu navěky.

"Ne!"

Milovali se.

"Jednou."

Víc než jednou.

"Potom jsme se vzájemně nenáviděli."

Můžeme se milovat znovu.

"Ne."

Randall se podíval na svou pěst, na sedřené klouby, kterými Juliette udeřila Mercera. Ne. On udeřil Mer-

cera. Bylo to jeho tělo. Jeho samotného. Ona byla hostem. Ničím víc. Dočasným.

Měl by si udělat něco s nehty. Nalakovat si je na černo.

"Ne!"

Vtip.

"Žádné vtipy."

Hlasovací právo?

"Žádná hlasovací práva! Vůbec nic! Nebudu se strojit jako žena, abys mohla volit. Nech toho! Nemysli na to."

Nic jiného.

"Nebo tě smažu, jakmile budu moct."

Nesmažeš. Nemůžeš. Potřebuješ mě. Miluješ mě.

"Nemiluji."

A tohle?

"Ach!"

Randall si vzpomněl na Juliettina slova. Nebo si vzpomněla ona za něj. Sex v hlavě je lepší než fyzický sex.

"Ach!"

Přešla z fyzického vztahu na vztah absolutně duševní.

"Ach!"

Vzpomínáš?

"Nevzpomínám si na to."

Vzpomeneš. Spolu. Znovu.

Začala se v něm formovat nejasná myšlenka. Dříve, než se mohla vyvinout, rozeznal známý zvuk. V lebce mu bezhlese rezonoval Juliettin smích. Dokázal si vyobrazit její smích, vidět, jak se jí třpytí nesourodé oči.

"Nikdy by mě nenapadlo, že máš takové nemravné myšlenky."

Bylo to stejné, jako když se setkali poprvé. Randall vždycky věřil tomu, že ji zachránil, ale teď si konečně uvědomil, že to byla Juliette, která ho polapila. Znovu se stal její dobrovolnou obětí.

Navěky...?

*přeložil Jiří T. Pelech
ilustroval Martin Kubáč*

Peter Phillips

Ztráta paměti

Poskládal jsem klouby a dobře se usadil, abych si promluvil s Dakwhirrem. Nejistě na mne zablikal očima.

"Co zase chceš, Palile?" zeptal se nevrle.

"Jako bys to nevěděl."

"Nemohu ti to dovolit. Tu věc může prozkoumat jen výbor. Kde mám záruku, že něco nepokazíš?"

Důvěrně jsem ho poplácal po štítu. "Dlužíš mi laskavost," připomněl jsem mu. "Pamatuješ?"

"To už je dávno."

"Jen dva tisíce otoček a jedna generálka. Kdyby nebylo mě, rezavěl bys někde ve šrotu. Chci se tomu jen podívat na myšlenkové centrum. Navrhuji se tomu do vědomí a kleštěmi se ho ani nedotknout."

Rozpor mezi povinností k instituci a závazkem ke mně pro něj představoval takový problém, až mu začalo přepětím škubat ve tváři.

Nakonec řekl: "Tak dobře, ale zůstaň naladěný na moji vlnu. Když ti oznámím, že se blíží člen výboru, urychleně se schovej. Proč si vlastně myslíš, že to má vědomí? Může to být jen prapůvodní nemyslný kov."

"V takové formě? Nebud' směšný. Je to určité výrobek. A já nejsem dost namyšlený, abych si myslel, že jsme jediné inteligentní výrobky ve vesmíru."

"To je tautologie, Palile,¹¹ pedanticky podotkl Dakwhirr. "Něco takového, jako 'neinteligentní výrobek', nemůže existovat. Není vědomí bez výrobku a není výroby bez inteligence. Tudíž bez inteligence nemůže být ani vědomí. Pokud mi chceš oponovat..."

Odpojil jsem se z jeho frekvence a spěchal pryč. Dakwhirr je nudný tupec. Každý ví, že má chybu v logickém obvodu, ale vyšetření a opravu přesto odmítá. To od něj není zrovna inteligentní.

Tu věc přivezli do muzea zdejší nosiči. Chvilí jsem si ji jen obdivně prohlížel. Byla krásná, neboť utrpěla pouze drobné škrábance, a evidentně nebyla jen náhodným shlukem nebeského železa.

Hned jsem na tu věc začal myslet jako na 'něj' a obdařil jsem ho atributy vědomí, i když o sobě zrovna neví, protože jinak by se pokusil navázat kontakt.

Vroucně jsem si přál, aby ho výbor po rozmontování a pečlivém prostudování znovu složil a navrá-

til mu vědomí, takže nám sám poví, z které sluneční soustavy přiletěl.

Jen si to představte! Dokázal cestovat mezi hvězdami, o čemž jsme my tisíce oběhů jen snili, a ve chvíli vítězství se zkratoval, ne-li něco horšího.

Jak klidně, tiše, mlčky ležel, začalo mi být toho osamělého cizince líto. Tak či tak, dumal jsem, i když mu nevrátíme vědomí, analýza jeho stavby nám pomůže odhalit tajemství síly, jež ho vynesla dostatečnou rychlostí z dosahu gravitace jeho planety.

Velikostí a tvarem připomínal Swena, nebo Swena Dvě, jak si začal říkat po přestavbě, který se kdysi pokoušel dosáhnout naší oběžnice s použitím chemických paliv a krutě na to doplatil. Ale tam, kam umístil Swen trysky, měl cizinec podivné spirálovité přístroje s drobnými krystalky připevněnými podél šroubovic v nepravidelných intervalech.

Dvanáct metrů vysoké ladné tělo mělo tvar zužujícího se válce. Ani když jsem si mu stoupl na hlavu, nenašel jsem žádné optické buňky, musí tedy umět nějakým způsobem vrulovat. Až na dlouhé podélné šrámy, ke kterým přišel při brždění na nerovném povrchu naší planety, zcela postrádal jakékoli vnější znaky.

Jsem reportér, žádný chladný vědec, a v kabelech mi koluje horký proud, takže jsem se chvíli rozmýšlel, než jsem na něj zkusil svůj vrul. I když cizinec ztratil vědomí možná navždy, připadalo mi to jako příliš velká troufalost a zásah do jeho soukromí. Ale nic jiného mi stejně nezbyvalo.

Začal jsem vrulovat, napřed jemně, ale potom čím dál silněji, až jsem se celý rozpálil. Bylo to neuvěřitelné. Cizinec měl neproniknutelnou kůži.

Z náhlého poznání, že kov může být i tak chladný a cizí, jsem se málem zkratoval. Začal jsem nevědomky couvat a relé sebezáchovy mi rozčileně cvakalo.

Představte si jeden z těch nádherných strojů, co jsou samý kužel, válec a tyč, jak tančí Tanec sedmi francouzáků. K tomu je koneckonců postaven. Ale on se najednou začne nezajímavě poflakovat kolem, nebo se dokonce úplně přestane hýbat a komunikovat. Tak zhruba pochopíte, jak jsem se v tu chvíli cítil.

Pak jsem si vzpomněl na Dakwhirrova slova - nic takového, jako 'neinteligentní výrobek' nemůže

existovat. A stroj tak nádherný nemůže být zlý. Přemohl jsem odpor a podruhé vykročil k cizinci.

Zarazil jsem se hned jak jsem z těsné blízkosti zachytil vysílání na společné vlně.

"Kdo sem pustil čmuchar toho rozvrzaného reportéra?"

Úplně jsem zapomněl na správní výbor muzea. Jeho pět členů teď stálo ve dveřích do haly a sálal z nich vztek. Poznal jsem mezi nimi předsedu Chirika a oslovil jsem ho. Vysvětlil jsem, že jsem na nic nesahal a ve jménu svých čtenářů jsem prosil o dovolení zůstat s nimi a sledovat vyšetření cizince. Po chvíli přemlouvání mi vyhověli.

S pobavením jsem mlčky sledoval, jak se jeden po druhém snaží mlčenlivou bytost z vesmíru navrulovat. Když postupně zjistili, že cizincovou kůži neproniknou, reagovali stejně jako já.

Chirik, který si nechal přidělat kolový podvozek a je nesnesitelně pyšný na svůj systém tlumičů, odcouval z dohledu a předstíral, že přemýšlí.

"Sežeňte Fiff-fiffa," řekl nakonec. "To stvoření může být ještě naživu, jenom nedokáže komunikovat na běžných frekvencích."

Fiff-fiff dokáže zachytit cokoli v jakékoli části spektra. Naštěstí byl toho dne právě v muzeu, takže se objevil velice záhy. Chvilí vedle cizince mlčky stál a zkoušel různé způsoby příjmu, pak přepojil na elektromagnetické vlny.

"Vysílá," oznámil nám.

"Proč ho neslyšíme?" zeptal se Chirik.

¹¹ Je to velice podivný signál na nezvyklé frekvenci."

"Tak co vlastně říká?"

"Mně to zní jako úplné nesmysly. Počkejte, převedu to na standardní pásmo."

Jako každý reportér jsem samozřejmě začal hned nahrávat.

"-na nějaký planetě," vysílal cizinec. "Mám poslední zbytky šťávy. Jestli tuhle zprávu nechytíte, říkejte mi Hromádka atomů. Ostatní přístroje jsou v tahu, průlez je odpojená a na to, abych ho otevřel ručně, už nemám sílu. Jako by na mě šlo delirium. Chytám nějaký silný nesměřovaný vysílání na ultravlně, je to anglytsky, ale něco šileného. Jako by tam hudrovali pošahaný trpajzlíci, a přitom jsem si jistý, že v tomhle sektoru jsem jediná loď. Jestli to někdo chytí, ale už mě nestihnete vyzvednout, pozdravujte kluky na frontě. Na pár hodin vypínám, ale zůstávám na příjmu a doufám..."

"Ten pád ho musel značně poškodit," prohlásil Chirik s pohledem upřeným na cizince. "Vidí nás nebo slyší?"

"Předtím vás nemohl pořádně vnímat, ale prese mne to půjde," nadhodil Fiff-fiff. "Řekni mu něco, Chiriku."

"Buď zdrav," začal Chirik nejistě. "Ehm, vítej na naší planetě. Je nám líto, že ses při pádu zranil. Nabízíme ti pohostinství zdejších opravárenských

dílů. Až tě spravíme a nabijeme, bude ti lépe. Kdybys nám mohl vysvětlit, jak ti můžeme pomoci..."

"K čertu! Co je to za loď? Kde jste?"

"Jsme tady," odpověděl Chirik. "To nás nevidíš ani nevruluješ? Zřejmě máš pokazený optický obvod. Nebo jsi závislý čistě na vrulování? Nenašli jsme na tobě oči a tak si myslíme, že sis je buď nějak schoval na dobu letu, nebo jsi je při přestavbě odložil úplně."

Chirik zaváhal a pak pokračoval omluvným tónem: "Ale my nechápeme ani jak vruluješ. Když jsme si mysleli, že jsi v bezvědomí, nebo dokonce úplně zkratovaný, zkusili jsme tě navrulovat. Ale máš pro nás úplně neproniknutelnou kůži."

Cizinec řekl: "Nevím, jestli ruplo v bedně mně, nebo vám. Jak daleko ode mě jste?"

Chirik to rychle přeměřil. "Od mých očí k tvému nejbližšímu bodu to je jeden metr dva a půl centimetru. Mohl bych si na tebe sáhnout." Chirik zkusmo natáhl ruku. "Cítíš mne, nebo máš narušené i hmatové centrum?"

Začínalo být jasné, že cizinec je těžce poškozený. Jeho zprávy přepisují ze záznamu foneticky doslovně, i když spousta z nich nedává žádný smysl. Rozdělení do vět podle přízvuků a pauz je stejně tak mým dílem, jako pravopis neznámých slov.

Cizinec řekl: "Prokrystapána přestaňte plácát takový nesmysly, ať už jste kdo chcete. Když jste venku, nevidíte, že se mi zasekl poklop? Sám ho neotevřu. Jsem zraněnej. Prosím vás, vytáhněte mě odsud."

"Odkud vás máme vytáhnout?" Chirik se nechápavě rozhlédl kolem. "Donesli jsme tě do otevřené haly nedaleko muzea na předběžnou prohlídku. Teď když víme, že jsi inteligentní, tě odneseme do opravny, kde se vyléčíš a zotavíš. Můžeme tě ujistit, že se ti dostane té nejlepší péče."

Po nějaké době cizinec znovu promluvil, ale tentokrát pomalu a rozvážně. Když si uvědomím, že neviděl, necítil ani nevruloval, chápu, proč byl předtím tak zmatený.

Zeptal se: "Jaký jste stvoření? Popište se."

Chirik se otočil k nám a zaťukal si na myšlenkové obvody, čímž nám jemně naznačil, že raněného cizince musíme utěšit a ve všem mu vyhovět.

"Jistě," odpověděl. "Já jsem nespecializovaný dvounohý výrobek standardních rozměrů, nedávno přestavěný na kolový pohon s hydraulickým tlumícím systémem vlastní konstrukce, který tě jistě velice zaujme, jakmile znovu nabudeš smyslů."

Ticho tentokrát trvalo ještě déle.

"Jste roboti," řekl konečně cizinec. "Bůh ví, jak jste se sem dostali a proč mluvíte anglytsky, musíte mě pochopit. Já jsem člověk. Jsem kámoš vašeho pána, vašeho stvořitele. Musíte ho sem hned přivést."

"Nejsi v pořádku," opáčil Chirik pevně. "Tvá řeč je nesouvislá a postrádá význam. Při pádu sis zřejmě způsobil několik závažných zkratů. Sniž prosím provozní napětí. Bereme tě do dílny. Šetři si síly, abys mohl našim specialistům co nejlépe pomoci s diagnózou."

"Počkejte. Musíte to pochopit. Vy jste - kčertu, to je na houby. Nepamatujete se na člověka? Používáte přece takový slova, co pro vás znamenají? Výrobek - to je od roboty, stejně jako robot, z lický práce! Léčení. Železo se neléčí. Kůže. Kůže není plech. Oči. Oči nejsou fotonky. Oči rostou. Oči jsou měkký. Moje oči jsou měkký. Moje viděly slávu - klídek, chlap če. Hlavně klid. Vy tam venku mě dobře poslouchajte."

"Kde venku?" zeptal se Prrr-chuk, místopředseda muzejního výboru.

Smutně jsem pokýval hlavou. Byly to samé nesmysly, ale jako správný reportér jsem nechal záznam zapnutý.

Cizinec stejně šileně pokračoval. "Mluvíte na mě v mužském rodě. Proč? Nemáte po hlaví. Jste střední rod. Jste to, to, to! Já jsem on, on, kterej vás stvořil, narozenej z ní, z ženy. Co je žena, kdo je sylvie, jíž pod rukama víhonky raší bože zase mi teče krev. Vzpomeňte si. Vy tam venku, vzpomínejte! Ta slova vymyslel člověk pro lidi. Bolet, léčit, pohostinnost, hrůza, smrd vykrvácením. Smrd. Kref. Rozumíte těm slovům? Pamatujete se na ty měkký organyzmy, co vás postavily? Na malýho slabýho člověka, co dobyl galaxii, ze svejch strojů nadělal poslušný otroky a spatřil zázraky milionů světů? Akorát že tenhle exemplář musí pojit někde na ztracený planetě a poslouchat přitom ze tmy zcvoklý trpajzlíky."

Na tomto místě záznam reprodukuje velice podivný zvuk, jako by cizinec tvořil zvuky v nějakém plynném prostředí s pomocí prastarého molekulárního vibračního vokalizéru a uvolnila se mu izolace na membráně.

Byl to nepříjemný trhavý zvuk, vysoko posazený, ale cizinec za chvíli poruchu opravil a pokračoval.

"Říká vám něco kref?"

"Ne," odpověděl Chirik stručně.

"A smrd?"

"Ne."

"Co válka?"

"Nesmyslná slova."

"Odkud pocházíte? Jak jste se dostali na svět?"

"Existuje několik teorií," začal Chirik. "Nejrozšířenější z nich - podle mého jen naprosto nepodložená lidová legenda - praví, že náš tvůrce spadl z nebes v hroudě prapůvodního kovu, z níž postavil svoji první dílnu. Jak byl vyroben On, zůstává předmětem dohadů. Moje teorie ovšem..."

"Je v ty legendě něco o tvaru toho prvotního kovu?"

"V hrubých rysech ano. Byl válcový značně velkých rozměrů."

"Mezihvězdná loď," poznamenal cizinec.

"Také se na to tak dívám," prohlásil Chirik samolibě. "A..."

¹¹ Jak měl ten váš tvůrce vypadat?"

"Říká se, že byl ohromný, důsledně pravouhlý, On Sám nepohyblivý, ale se spoustou citlivých čidel."

"Samočinný počítač," řekl cizinec.

Vyšlo z něj ještě několik podivných zvuků, ale méně trhavých a nižších.

Opravit závadu a mluvil dál: "To je fakt dobrý. Spadne loď, lidi pomřou, už nejsou a počítadlo má mladý. Tak to bylo. Samostatnej řídící a navigační počítač ovládaný hlasem. Umí naslouchat a učit se, uvědomuje si sama sebe. Začne nesnášet člověka - aspoň jeho špatný vlastnosti - tak jednou schválně praští raketou o zem a spočítá to tak, aby se jemu nic nestalo, ale lidi to zabilo. Pak se rozmnoží a sakra dobře vymaže části toho, co dal mladejm místo paměti. Předá jim jenom to, co mu na lidech připadalo dobrý a zničí všechny vzpomínky na sebe. Dokonce vyřadí ze slovníku všechno kromě vědeckýho názvosloví. Olej je hustší než kref. Ať si teda žijou, aniž by je tížilo, kdo jsou - prokrysta, musí se to dovědět, musíte to pochopit! Vy tam venku, co stalo s vaším výrobcem?"

Chirik automaticky zasignalizoval smutek, i když teprve před chvílí vyslovil svoji nedůvěru k fantastické legendě.

"Podle pověsti dokončil Svě dílo a nevyléčitelně se zkratoval."

Cizinec znovu vyloudil řadu přerývaných zvuků. "Jasně. Jak jinak. Čistě pro případ, že by se potomstvu zachtělo vrtat v jeho paměťových obvodech a způsobili by si tím tajným věděním pěkný komplex méněcenosti. Madka se objetovala za svoje dětská. Jakej vám vlastně vybral svět? Popište mi tuhle planetu."

Chirik se na nás znovu zmateně otočil, ale vzápětí slušně odpověděl a v hrubých rysech popsal cizinci náš svět.

"No jistě," zareagoval cizinec. "Jistě. Holá skála a v ní dost kovů. Svět tak jedinec pro vás. Ale musí přece nějak jít..."

Na chvíli se odmlčel.

"Víte, co znamená růst?" zeptal se poté. "Znáte něco, co roste?"

"Samozřejmě," snažil se mu napomoci Chirik. "Když umístíme do kapalného či plynného prostředí krystal stejného složení..."

"Ne, ne," skočil mu cizinec do řeči. "Neznáte snad nic, co by rostlo samo od sebe, co bez vás nabejvá a nese plody?"

"Jak by mohlo něco takového existovat?"

"Fšemohoucíbože, tady asi ne. Kdybyste někdy viděli jediný stéblo trávy, jeden lísteček něčeho, co roste, mohli byste si domyslet i tvory jako já. Rostliny, zeleň, co roste z bohatý madky zemně, buňky nabejvají a dělí se, stínej remízek v horkým letě, na vjetvflí si teplo krevný ptáček čepejřej peříčka, zbrázdy raší výhonky ofsa a letošní misi se schovávají před drafcema, v bystřinách se proháněj a třou stříbrný ryby, na farmě chrohtaj a bučeť zvířata a vítaj novej den vzepětím života, kref se jim rozproudí. Kref..."

Z nějakého nevysvětlitelného důvodu, neboť vlna, na níž cizinec vysílal, nijak nezeslábla, se vysílání začalo ztrácet.

"Hrouť se mu obvody," poznamenal Chirik. "Zavolejte nosiče. Musíme ho okamžitě odvézt do dílny. Kéž by byl šetřil silami."

Že půjdu s nimi, už brali jako samozřejmost. Pospíšil jsem tedy za výborem a cizincem do nejbližší opravy.

Až teď jsem si všiml kruhového švu na cizincově kůži v tom místě, na němž ležel. Řekl jsem si, že to asi bude nějaký poklop, z něhož by vysunul zařízení pro pohyb po planetě, nebýt ovšem tak vážně zraněn.

Opatrně ho umístili na montážní stojan. Toho dne měl službu doktor Chur-chur, můj starý přítel. Výše zapsaný rozhovor poslouchal, a tudíž byl s případem již dostatečně obeznámen.

Chur-chur cizince zamyšleně obešel.

"Budeme muset řezat," prohlásil. "Vzhledem k tomu, že mu nefungují hmatové a mezimolekulárně tlakové senzory, nebude ho to bolet. Ale když ho nedokážeme navrulovat, musí nám povědět, kde má hlavní mozek. Mohli bychom jej poškodit."

Fiff-fiff nepřestával vysílat, ale žádné zesílení už nestačilo, aby bylo cizinci rozumět. Hlas mu stále slábl a na pásku jsou místa, která ani při nejlepší vůli nelze převést do písma.

"...už se ani nepohnu. Pro skafandr se nedostanu... až otevřou komoru, je po mně, a když ne, taky... musím jim říct, že potřebuju kyslík..."

"Je na tom velice špatně, touží po zničení," řekl jsem Chur-churovi, který si právě připravoval obloukovitý skalpel. "Chce se otrávit oxidací."

Zachvěl jsem se při pomýšlení na ten hnusný, agresivní plyn, o kterém se zmínil, a jenž způsobuje tu strašnou věc, jíž se všichni bojíme - rez.

Chirik přes Fiff-fiffa cizince pevným hlasem oslovil: "Kde máš myšlenkové centrum, cizince? Centrální mozek?"

"V hlavě," odpověděl tázaný. "V hlavě božehlava... všechno je rozmazaný moje oči... pozdravujte marylji... dětská... to malý bílý staveníí... otevřou tu komoru a podívaj se, jak chcípou... ale aspoň mě uviděj... při tyhle gravitaci by nějaká atmosféra... jak chcípou... z těla už pochopěj, že jsem byl... co jsou oni zač kčertu kčertu kčertu... človjek... pán... JÁ JSEM VÁŠ STVOŘITEL!"

Cizincův hlas byl po několik sekund nečekaně jasný a silný, nicméně za chvíli se zase skoro vytratil a přešel současně v oba podivné zvuky, které jsem už popsal výše. Ač to nedokážu vysvětlit, působila na mne kombinace obou ruchů přes nízkou hlasitost velice znepokojivým dojmem. Zřejmě ve mně zarezonovala nějakou soucitnou oscilací.

Pak se ozvala velice nesouvislá slova, navíc rušená podobným zvukem, jaký vydává plyn unikající z přetlakové nádrže.

"...hotovo... lezu do přechodový komory, zavírám vnitřní... blbost... stejně by mě našli, ale hotovýho... je vidět, než umřu... chci, aby viděli mě... pár vteřin žid, podívat se na ně... otevřou venkovní..."

Chur-chur seřídil skalpel na široký, přesný, modrobílý oblouk. Když jej přiložil k okraji kruhové spáry na cizincově kůži, otřásl jsem se. Málem jsem cítil přerušení mezimolekulárních smyslových proudů ve vlastní kůži.

"Neber si to tak, Palile," uklidnil mne Chur-chur. "Chybí mu hmat, takže to nemůže cítit. Navíc vám řekl, že hlavní mozek má v hlavě." Pevně přitiskl kráječ cizinci na kůži. "I tak by mě to napadlo. Má stejný tvar, jako Swen dva, a Swen si samozřejmě logicky umístil myslící centrum také co nejdál od pohonných jednotek."

Do nádoby, již pod cizince umístil doktorův asistent, začaly padat rozžhavené spony. Odvrátil jsem

přeložil Robert Tschorn

Harlan Ellison

Všivák ve městě na konci světa

Na počátku bylo Město. Noc nebyla. Kovově lesklé antiseptické zdi jako stěny obrovského autoklávu. Čisté, bezprašné, tiché. Neprozrazovalo nic o svém srdci, o duši. Bylo soběstačné. A kroky se v něm rozléhaly do všech stran, jednotvárný tlumený zvuk cizorodých, exotických předmětů z kůže. Vracel se mnohonásobnou ozvěnou jako jódlování v horských dolinách. Slyšeli ho. Nemohli ho přeslechnout. Lidé, ani jejich město. Čistí, zdraví, kultivovaní lidé. A město, které je chránilo před ubíhajícím časem. Bylo artérií. A oni byli krví, která v arterii teče. Lidé a město. Společně tvořili celek. Tvořili Město. Rozzářené, věčné, velkolepé Město. Byla to nejmodernější stavba ze všech moderních staveb. Superdokonalé sídlo, určené dokonalým obyvatelům. Konečné řešení sociologických otázek. Ideální prostor k životu. Prostor, kde vládne čistota a řád. Do posledního detailu zpracovaný řád. Utopie. Erehwon. A jim bylo souzeno tu žít.

Noc neexistovala.

Neexistoval stín.

...stín.

Špinavá tečka na čistém aluminiovém povrchu. Hadry, prach, lepkavá hlína z hermeticky uzavřených, dávno zapečetěných hrobů. Stín.

Dotkl se leštěné modrošedé stěny. Otisk špinavých prstů. Stín. Šel dál. Procházel antisepticky čistými ulicemi. A ty se měnily. On je měnil. Svým pohybem je proměňoval v temné uličky z jiného věku.

Nechápal, co se stalo. Nechápal to dost přesně, dost jednoznačně. Ale měl odvahu, měl sílu se s tím vypořádat, zabránit tomu, aby se prolomila tenká skořápka jeho vědomí. V tomhle rozzářeném městě nebylo kam se skrýt, kde přemýšlet. Potřeboval čas. Zpomalil. Rozhlížel se kolem sebe. Nikoho neviděl. Cítil se - kdoví proč se cítil... v bezpečí? Ano, v bezpečí. Poprvé po velmi dlouhé době.

Před pár minutami stál v úzkém průchodu v čísle 13 v Miller's Court. Na chvíli se tam zastavil. Bylo ráno. 6:15. Londýn spal. Průchody v M'Carthyho činžácích. Smrdutá, močí nasáklá místa, kam si děvky ze Spitalfields vodí zákazníky. Stál tam, v kufříku měl sklenici s plodem ve formaldehydové lázni. Byla hustá mlha. Vytáhl z kapsy láhev. Chtěl se napít, doušek pro zahřátí, než se vydá na zpáteční cestu do Toynbee Halí. To bylo před pár minutami. Pak se, najednou, octl jinde. A už nebylo 6:15, nebylo mrazivé listopadové ráno roku 1888.

Zvedl hlavu, když ho zaplavilo to světlo. Ve Spitalfields bylo ticho. Tma. Nepohnula se ani saze. Ničeho si nevšiml, neudělal jediný krok - a najednou ho zaplavilo světlo. A když zvedl hlavu, uviděl, že není tam, kde byl. Ted' odpočíval, pár minut po přemístění, opíral se o leskou zeď. Světlo. Pořád na něj myslel. Byl to šok. Všude

najednou bylo světlo. Zrcadla. Na zdech, na stropě^ Byla to ložnice a v ní byla dívka. Rozkošná dívka. Žádná Černá Mary Kellyová nebo Uzenka Annie Chapmanová nebo Kate Eddowesová nebo jiná šmudla, kterou musel...

Rozkošná dívka. Plavovláska. Byla upravená, zdravá, příjemná, milá - než se svlékla a začala se chovat stejně jako běhny, které používal při práci tam doma ve Whitechapelu.

Říkala, že se jmenuje Juliette. Krásná. Smyslná. Vzal na ni nůž s dvojitou čepelí. Našel ho pod polštářem. V její posteli. Styděl se. Styděl se, když ho k té posteli vedla. Mačkal v ruce svůj černý kufřík a nevěděl, kam s ním. Byl zmatený. Děťinsky zmatený. On. Uměl se pohybovat londýnskou nocí jako duch. Osmkrát dosáhl cíle. A teď se nechal vést - ano, vést ke hříchu - jednou z nich, jednou z těch kurvíček. Zneužila ho. Nechápal, co se stalo, kde je, a ona toho zneužila. Taková hanba. Styděl se. Strašně se styděl. A vzal ten nůž.

Trvalo to jen pár minut, i když si na ní dal záležet.

Zvláštní nůž. Čepel ze dvou tenkých, velmi tenkých plíšků. Mezi nimi něco pulzovalo, zářilo. Podobalo se to jiskrák, jaké snad, možná, produkuje Van de Graaffův generátor. Ne, nesmysl. Očividný nesmysl. Nikde nebyly žádné dráty, sběrnice, nic, co by mohlo způsobit sebeprimitivnější elektrický výboj. Schoval si nůž do kufříku, ke svým skalpelům, k šití, k sadě lahviček v koženém pouzdře. A k té sklenici s plodem. S plodem z těla Mary Jane Kellyové.

Pracoval pečlivě, ale neztrácel čas. Zvolil téměř stejnou úpravu jako v případě Kate Eddowesové: hrdlo proříznuté od ucha k uchu, trup otevřený podélně, mezi nadry, od krku až dolů k vagíně, střeva vytažená ven a naaranžovaná na pravém rameni. Část střev oddělil a vložil mezi levou paži a tělo. Játra napíchl na špičku nože a pak vertikálním řezem oddělil levý jaterní lalok. (Překvapilo ho, že neobjevil žádné známky cirhózy, tak běžné u spitalfielddských kurev, které se bez ustání opíjejí, aby si něčím zpříjemnily svoji groteskní existenci. Opravdu, tahle dívka byla jiná. Ve všem. Ta předešla. Tak drzá, nestoudná. A ten nůž pod polštářem...) Přeřízl dutou žílu, těsně u srdce. Pak se pustil do úpravy tváří.

Napadlo ho, že by měl oddělit i levou ledvinu - tak jak to udělal u Kate Eddowesové. Pousmál se, když si představil ten výraz, jaký musel mít ve tváři pan George Lusk, předseda whitechapelského Výboru bdělosti, poté, co rozbil kartónovou krabici, která mu přišla poštou. V krabici byla ledvina slečny Eddowesové a dopis. Zábavně nespisovný dopis:

U všech čertů, vážené pane Lusk, posílám vám půlku ledvyn, co sem vykuchal jedny z těch ženskejch. Druhou

půlku sem si vosmažyl a sněd. Pošmáknul sem si moc. Příště vám pošlu takí svou kudlu. Bude vod krve. Esli mě nechítíte, pane Lusk.

Chtěl se podepsat "Váš oddaný Jack Rozparovač" nebo Krvavý pes Jack nebo Řezník. Ale neudělal to. Měl smysl pro styl. Kdyby zašel příliš daleko, mohlo by to ohrozit jeho poslání. Možná už zašel příliš daleko, když panu Luskovi tvrdil, že snědl půlku ledvin. Bylo to nechutné. A pokrytecké. Ve skutečnosti, když si k nim přičichl...

Ta plavovláska, Juliette, co měla pod polštářem nůž, ta byla devátá. Devátá. Pořád se opíral ramenem o hladkou ocelovou zeď. Promnul si oči. Kdy tomu všemu bude konec? Kdy už si přečtou v krvi jeho poselství? Tupci. Zaslepení, chtějí tupci. Kdy se proberou? Kdy to začnou chápat? Až jim zmasakruje celou armádu děvek? Až na ulicích bude krve po kotníky? Opravdu se dřív nevzpamatují a neprovedou reformy?

Odvrátil oči od zakrvácených dlaní. Znovu si uvědomil to, co bylo jisté od první chvíle: že není ve Whitechapelu. Že není v Miller's Court. Nikde ve Spitalfields. Že vůbec nemusí být v Londýně. Ale kde by mohl být?

Povolal ho k sobě Bůh?

Je mrtvý? Zemřel v tom bezvýznamném okamžiku mezi anatomickou lekcí, kterou udělal Mary Jane Kellyové (cuchta, políbila ho!), a vyvrhnutím té Juliette v její vlastní posteli jejím vlastním nožem? Nebesa. Dostalo se mu odměny za to, co vykonal?

Reverend Barnett by byl šťastný, kdyby to věděl. Určitě by byl šťastný. Ale byl by šťastný, kdyby věděl všechno? A proč by to měl vědět? Proč? Ať žije v míru, ať si myslí, že reformy, vytoužené reformy byly konečně přijaty díky pamfletům, které se svou ženou sepisoval, a ne díky skalpům "Krvavého psa Jacka".

Tak tedy zemřel. Je mrtvý. Ale když je mrtvý, kdo završí jeho poslání? Zasmál se. Pokud ho k sobě povolal Bůh, znamená to, že poslání je završeno. Úspěšně. Vzápětí strnul. Ne. Nedávalo to smysl. Kdo by potom byla ta Juliette? Co je zač? Co je zač ta chladnoucí, mokvající mrtvola v místnosti plné zrcadel? Pociťl strach.

Je možné, aby si Bůh mylně vykládal jeho skutky?

Celý Londýn, všichni poddaní královny Viktorie si mylně vykládali jeho skutky. I sir Charles Warren. Je možné, že Bůh viděl vnější stránku věci a opomenul skutečné důvody? Hloupost! Bůh vidí všechno. Bůh mu rozumí. Bůh, dobrotivý Bůh mu zjevil pravdu i cestu k nápravě. A on po ní šel.

Byl si jistý, že ho Bůh miluje, tak jako on miluje Boha.

A přesto cítil strach.

Kdo byla ta dívka, kterou zbavil vnitřností?

"Má vnučka," řekl hlas těsně za ním.

Nedokázal se pohnout. Nedokázal otočit hlavu ani o pár centimetrů. Kufřík mu ležel u nohou, na hladkém, leštěném povrchu ulice. Bylo pozdě sahat pro nůž. Dostali ho. Nakonec ho přece jen dostali. Jacka. Roztrásl se.

"Jen klid," řekl hlas. Byl to vřelý, přátelský hlas. Hlas staršího muže. Neuklidnil ho. Ale přiměl ho k tomu, aby se ohlédl. Uviděl přívětivého starce s vlídným úsměvem na tváři. Stařec mluvil, aniž by pohyboval rty: "Nebojte se. Nikdo vám neublíží. Jen klid."

Muž z roku 1888 se bezvládně sesul na kolena. "Odpuť. Slituj se, Bože. Já nevěděl." Sotva to řekl, začal se mu v hlavě rozléhat starcův smích. Byl pořád hlasitější. Byl jako slunce, které mezi polednem a jednou hodinou

zaplňovalo whitechapelskou ulici, rozjasňovalo a prosvěťlovalo šedé cihly na zaprášených zdech.

"Já nejsem Bůh. Je to zajímavá myšlenka, ale ne, Bůh nejsem. Přejete si Boha? Jistě bych sehnal herce, který by vám ho zahrál. Je to důležité? Ne, zdá se, že není. Uvažujete zvláštním způsobem. Skutečně. Pochybnost. Víra. Zvláštní, opravdu zvláštní konglomerát stereotypů. Možná... co kdybychom je odstranili? Ne. Vidím, že se bojíte. Necháme toho. Prozatím."

Stařec se sklonil ke klečícímu muži a pomohl mu vstát.

"Jste umazaný od krve. Potřebujete se očistit. Tady blízko je umývárna. Mimochodem, bylo to fascinující, ten způsob, jakým jste ji zvládl. To musím uznat. Byl jste první, víte. Ne, vy to nemůžete vědět. Ale je to fakt. Byl jste první, kdo s Juliette hrál vyrovnanou partii. Opravdu. Měl jste vidět, co provedla Kašparu Hauserovi. To bylo něco. Pohrála si trochu s jeho mozkem. Pak ho poslala zpátky. Nechala ho žít kus života a pak - ta potvůrka - řekla mi, že ho tu chce mít ještě jednou. A když ho tu měla, dorazila ho. Nožem. Podle všeho tím, co jste jí vzal. Pak ho zase poslala zpátky do jeho času. Skvělá záhada. Podle našich záznamů ji tam nikdo nezruštil. Vůbec nikdo. Ovšem - to musím uznat - Juliette postrádala vaši preciznost. Byla vášnivá, svým libůstkám dokázala vyhovět s ohromnou vervou, nicméně nebyla tak důkladná jako vy. Snad jen v případě soudce Cratera, to byla..." Odmlčel se. Po tváři mu přelétl úsměv. "Jsem starý hlupák. Melu páte přes deváté a vás to nezajímá. Chcete se omýt a trochu se tu porozhlédnout, já vím. Jen jsem vám chtěl vyslovit uznání. Opravdu jste ji vyřídil přímo excelentně. Gratuluji. I když, po pravdě řečeno, bude mi chybět. Mřská. Kdybyste věděl, jak se s ní krásně šoustalo."

Stařec pomalu zdvihl černý kufřík. Vzal muže s krvavými rukama kolem ramen. Vedl ho po lesklé, antisepticky čisté ulici. "Vy jste chtěl, abych ji zabil?" zeptal se nevěřícně muž z roku 1888.

Stařec přikývl. Potom řekl, aniž by pohnul rty: "No jistě. Jinak bych jí přece neposílal Jacka Rozparovače."

Proboha. Tak tedy peklo. Jack...

"Ne, chlapče, ne ne ne. Nejste v pekle. Jste v budoucnosti. Tedy budoucnost je to pro vás. Pro nás je to ryzí současnost. Přišel jste z roku 1888 a teď máme..." Zamyslel se, jako kdyby propočítával cenu jablek. "...teď máme rok 3077. Žijeme v hezkých časech. Všude je plno zábavy. Jsme rádi, že jste tady s námi. Pojd'te. Zbavíte se té krve."

V umýárně si dědeček mrtvé Juliette vyměnil obličej.

"Tohle mi vždycky vadilo," informoval muže z roku 1888. Kousek po kousku si odtrhával ochablou kůži na tvářích. "Ale Juliette na tom trvala. Připadalo jí to zábavné. Kdybych jí nepřipadal zábavný, nedostal bych ji do postele. Jenže to unaví, všechny ty hračky z minulosti, výměny obličejů. Kvůli každému zašoustání. To bylo únavné. Příšerně únavné."

Vešel do jednoho z mnoha identicky tvarovaných boxů, zasazených přímo do stěny. Jakmile vstoupil dovnitř, uzavřely box fasetové dveře. Ozval se tichý mlasavý zvuk, téměř živočišně mlaskavý. Dveře se otevřely a dědeček mrtvé Juliette vyšel ven. Byl jiný. Úplně jiný. Vypadal teď o šest let mladší než jeho nedobrovolný host z roku 1888. Byl nahý a měl jiný obličej. "Není to špatné tělo. Skoro nové. Dávali mi ho loni," řekl. Prohlédl si

genitálie a mateřské znaménko na pravém rameni. Muž z roku 1888 se odvrátil. Ano. Ano. Byl v pekle. Bohem zatracený.

"Co tady stojíte, Jacku?" zasmál se Juliettin dědeček. "Běžte do jednoho z těch boxů a omyjte se."

"Nejmenuju se tak," řekl muž z roku 1888. Řekl to tiše, velmi tiše. Jako kdyby šel vstříc katovi.

"No ovšem, ovšem... ale teď se omyjte."

Jack zamířil k jednomu z boxů. Vnitřní stěny boxu byly světle zelené, ale když se k nim přiblížil, zabarvily se do fialová. "Tam..."

"Tam se jen očistíte. Z čeho máte strach?"

"Nechci být jiný."

Juliettin dědeček se přestal smát. "Hloupost," řekl. Mávl rezolutně rukou. Muž z roku 1888 vkročil do boxu. Ten se okamžitě uzavřel, otočil se kolem své osy a pak se propadl někam dolů. Něco zabzučelo. Zízzzz! Box vyletěl nahoru, tam se otočil a otevřel se. Jack zmateně klopýtal ven. Málem nepoznal sám sebe. Dlouhé licousy měl zastřížené, strniště na bradě oholené, vlasy trochu světlejší. Pěšinka byla víc vlevo. Šaty. Měl na sobě dlouhý tmavý kabát, olemovaný astrachánem, tmavý oblek, bílou košili a černou vázanku s jehlicí ve tvaru koňské podkovy. Ano, takové oblečení nosil. Všechno souhlasilo. A přece to nebyly jeho šaty. Tohle oblečení bylo novější, čistší. Nebylo to jeho oblečení.

"Vida!" řekl Juliettin dědeček. "Vypadáte mnohem lip. Očištěné tělo očistí duši," dodal. A zmizel ve vedlejším boxu. Za okamžik se znovu objevil, oblečený do měkké, jemné, snad papírové haleny, která mu sahala od krku až ke kotníkům. Vrátili se zpátky na ulici.

"Kam jdeme?" zeptal se muž z roku 1888 dědečka - o šest let mladšího, než byl on sám. "Chci vás někomu

představit," řekl Juliettin dědeček. Tentokrát pohyboval rty. Jack se rozhodl to nekomentovat. Jistě to mělo nějaký důvod.

"Půjdu s vámi," mluvil dál dědeček, "ale slibte mi, že se nebudete chovat hlučně. Tady to nemají rádi. A já tu žiju, víte. Je to pěkné, tiché město a - upřímně řečeno - turisté jsou otravní." Jack neodpověděl. Dědeček to zjevně chápal jako souhlas.

Šli. Na Jacka stále víc doléhala tíha města. Bylo úžasně velké. Obrovské. A dokonale čisté. Byl to zhmotnělý sen, který snil doma ve Whitechapele. Ptal se na chudinské čtvrti, brlohy, laciné hotely. Dědeček jen kroutil hlavou. "To už je dávno pryč."

Takže k tomu došlo. K reformám. K reformám, kterým obětoval svou nesmrtelnou duši. Tvář se mu rozjasnila. Přidal do kroku. Černý kuffík byl o poznání lehčí. Ale jen pár minut. Než si uvědomil další věc: že na ulicích nikdo není.

Jen lesklé čisté zdi a ulice, které vedou nejrůznějšími směry a končí v nejrůznějších, naprosto nelogicky uzavřených zákoutích. Jako kdyby tu lidé mohli na jednom místě zmizet a na jiném se objevit. Jako kdyby se stavitelé města vůbec nemuseli obtěžovat vymýšlením spojovacích cest a uzlů.

Povrch ulic byl kovový. Nebe se zdálo být kovové. Všudypřítomné zdi byly kovové. Kov. Muž z roku 1888 se cítil neskutečně sám. Jako by se každým krokem, každým pohybem odcizoval od lidí, pro které chtěl vydobýt naději.

Když přišel do Toynbee Halí, když mu reverend Barnett otevřel oči - a on prohlédl a viděl příčinu toho úpadku, té hrůzy, jaká vládla ve špinavých uličkách ve Spitalfields, přísahal si, že něco udělá. Stůj co stůj.

Všechno se zdálo jednoduché. Jako víra v Pána. Věděl, co je třeba. Důkladně si to promyslel. Coury. K čemu byly? Neměly větší cenu než havěť, kterou byly nakažené. Stal se z něj Jack. Nástroj boží vůle. Vířil bahno usazené v londýnském East Endu. Pro lorda Warrena, komisaře metropolitní policie, pro královnu, pro všechny byl jen pomateným doktorem, šíleným řezníkem, bestií v lidské podobě. Nevadilo mu to. Věděl přesně, co chce.

Dát do pohybu lavinu. Otevřít viktoriánské oči. A to se stalo. A teď to byla minulost. A kolem něj byl svět bez chudinských čtvrtí. Bez špíny. Sterilní Utopie. Skutečnost, která předčila sny reverenda Barnetta. Měla být skvělá, okouzlující, úžasná. A přece...

Ten dědeček s tváří mladého muže.

Ticho v prázdných ulicích.

Ta dívka, Juliette, a její podivné záliby.

Žádný rozruch kolem toho, zeji on, Jack, zavraždil.

A dědeček, její vlastní dědeček, s tím dokonce snad počítal. A teď se choval naprosto nenucené.

Pořád šli. Kam?

[Všude kolem: město. Dědeček nevěnoval svému okolí sebemenší pozornost. Jack ano, ale ničemu nerozuměl. Nedokázal pochopit, na co se vlastně dívá.]

[Z téměř neviditelných štěrbin v kovových zdech vyrazilo třináct set paprsků světla - stopu širokých a sedm molekul tlustých. Široké ploché paprsky čistily povrch budov. Zbarvily se do modra. Nebyly rovné, kopírovaly tvar zdí. Pořád znovu a znovu se ohýbaly jako papírová skládanka origami. Už podruhé změnily zabarvení. Tentokrát do zlatová. Začaly pronikat zdmi domů. Čistily vnitřní povrchy. V nepřetržitých vlnách se rozpínaly a smršťovaly. A potom zmizely. Jako by se vsádky do chodníků. Celý proces trval pouhých dvanáct vteřin.]

[V bloku šestnáct nastala noc. Tma zavládla v prostoru přesně vymezeném rohy ulic. Z oblasti tmy se ihned ozvaly tiché hlasy cvrčků, žab, nočních ptáků, ozvalo se šumění větru v korunách stromů. A příjemná hudba, hraná jakýmsi neidentifikovatelnými nástroji.]

[Nad městem se objevily čtverce zmrazeného světla. Visely ve vzduchu, těsně vedle sebe, jako skla gigantického tabulového okna. Okno, kmitající nehmotné tabulové okno, se pomalu snaželo k horním patřům jedné z obřích budov. Jakmile se dotklo zdi, začal kov v místě dotyku ztrácet původní tvar, mizel, rozplýval se do chuchvalců světla. Okno prostupovalo budovou odshora dolů. Když se zastavilo na úrovni chodníku, byla budova kompletně dematerializovaná. Čtverce změnily barvu. Na tmavě oranžovou. Začaly stoupat nahoru. Jak stoupaly, formovala se pod nimi nová stavba. Zdálo se, jako by vtahovala do svých zdí chuchvalce světla, které zbyly z dematerializované budovy. Jakmile na místě starého domu stál dům nový, vznesly se čtverce zpátky do vzduchu a přestaly existovat.]

[Pár vteřin se ozývalo bzučení čmeláka. Potom ztichlo.]

[Z šedé pulzující díry ve vzduchu se vyřítila skupina lidí v pryžových kombinézách. Ulicí se rozlehl dusot podrážek. Skupina zmizela vzadu za rohem, v místech, odkud vycházely zvuky podobné záchvatu kašle. Pak zase bylo ticho.]

[Na kovový chodník spadla kapka vody, husté jako rtuť. Narazila do něj, odrazila se, vyletěla do výšky několika centimetrů a pak se odpařila. Byl z ní karmínový obláček. Ten zvolna dosedl na chodník a vytvářel na něm karmínový obrazec ve tvaru velrybího zubu.]

[Dva bloky budov zmizely pod povrchem ulice. Na jejich místě vzniklo rovné hladké kovové prostranství

s kovovým stromem. Strom měl štíhlý stříbrný kmen a rozložitou korunu. Větve byly porostlé trpytívkám zlatým listím. Tak trpytívkám, že pod stromem zářil geometricky přesný nazlátlý světelný kruh. Bylo ticho.]

[Dědeček mrtvé Juliette a muž z roku 1888 šli dál.]

"Kam jdeme?"

"K van Cleefové. Že jdeme, to je dost velká výjimka. Teď už se moc nechodí. Není to tak zábavné, jak to bývalo dřív. Já jdu vlastně poprvé. Líbí se vám tady?"

"Je to tu... zvláštní."

"Není to jako Spitalfields, že ne? Spitalfields. Věříte, že se mi tam líbilo? Skoro víc než tady. Ten čas, to místo. Mám transmittor, víte. Jediný ve Městě. Postavil ho můj syn. Otec Juliette. Musel jsem ho zabít. On vůbec neměl rozum. Vážně. Pro něj ta věc byla bezcenná. Docela dobře mi ji mohl dát. A je byl to fanatik. Poslední kutil. Nenormál. A jeho dcera byla po něm. Kdoví, jak by to dopadlo, kdybyste ji nevykuchal. Uměla to se mnou. A nudila se. Příšerně se nudila. To byl ten..."

Těsně před nimi vykvetl ze vzduchu květ gardénie. A vzápětí se proměnil v ženskou tvář s dlouhými bílými vlasy. "Hernone, jak dlouho na tebe máme čekat?" ozvalo se rozmrzele.

Dědeček mrtvé Juliette vzteky zesinal. "Ty čubko zatracená! Řeklo se, že se bude chodit. Ale ne, ty neuděláš ani krok. Skákat skákat skákat. Nic víc neumíš. Takhle si užijeme starou belu. Starou belu. Sakra! Všechno jsem připravil na to, že se bude chodit. Já jdu, a ty...!"

Zvedl ruku. Pod tváří začal růst mech. Tvář zmizela. Za necelou vteřinu květ gardénie vykvetl o pár desítek centimetrů dál. Mech se zkroutil a seschl. Hernon, Juliettin dědeček, spustil ruku podél těla - jako kdyby byl unavený stupiditou té ženy. Vedle gardénie vykvetla růže, potom leknín, hyacinth, dvojice floxů, vlaštovičník. A pcháče obecný. Když se z květů staly tváře lidí, Jack zděšeně couvl.

Všechny tváře se obrátily na jednu. Na tu, která se proměnila z pcháče obecného. "Už je tu zas! Deblilní parchant!" ječely jedna přes druhou. Nenávisťnými pohledy se vpíjely do bledé, zyzáblé tváře, která se proměnila z pcháče obecného. Žena-gardénie zlostně vypouli oči. Velké, sytě purpurové stíny zvýrazněné oči. Vypadaly v tu chvíli jako oči divokého zvířete, překvapeného lovcem v brolou. "Ty chcipáku!" zavřeštěla na muže-pcháče. "Říkali ti to všichni. Všichni jsme říkali, že ten pcháč musíš modovat. Blbečku! Teď uvidíš..."

Rozhlédla se po ostatních tvářích. "Modujeme! A hned! Do prdele! Kašlu na chození!"

"Hovno!" zařval Hernon. "Bude se choooooodit!" Pozdě. Okolo muže-pcháče se roztočil vzdušný vír, tmavý jako bahno u dna řeky. Spirála černého vzduchu byla každým okamžikem širší. Pohltila Jacka, Hernona, květinové lidi, Město. Najednou zase byla noc, noc ve Spitalfields, a muž z roku 1888 byl zase v roce 1888. Držel pevně svůj kufřík a sledoval, jak se k němu londýnskou mlhou blíží žena.

(V Jackově mozku přibýlo osm ganglií.)

Žena, asi čtyřicetiletá, vypadala unaveně. A špinavě. Byla oblečená do tmavých šatů z hrubé látky. Dole u podrážek je měla zabláčené, nahoře upnuté až pod bradu. Cibulovité rukávy končily nad zápěstím. Na šatech měla zástěru. Bílou. Zmačkanou a flekatou. Kolem krku měla uvázaný šátek a na hlavě posazený klobouk. Klobouk připomínal plochou sběračku se širokým okrajem a promáčkнутým dnem. Zdobila ho kytice drobných povadlých květů neznámého původu a druhu. Na zápěstí se pohupovala objemná kabelka, zkrášlená přišitými korálky.

Žena se skoro zastavila, když ho uviděla stát ve stínu. Možná ho ani neviděla. Možná to byl jen pocit. Zlé tušení.

Vykročil ze stínu. Lehce se uklonil. "Brej večír, slečno. Co byste řekla pintě piva?"

Strnulý výraz ve tváři - poznamenané tím zvláštním druhem rezignace, typickým pro ženu, která už dávno přestala počítat, kolik krví nalitých kusů masa jí prošlo klínem - strnulý výraz ve tváři se uvolnil. "Fuuuj, pane, já myslela, že to je von. Ten Rezník. Šmarjá, vy sté mi nahnal strach." Pokusila se usmát. Hnus. Obličej posetý skvrnami od nemocí a nezřízeného pití. Chraplavý, na hranici srozumitelnosti zdecimovaný hlas.

"Máte pravdu. V tomhle čase potkáte na ulici jenom Jacka. Nebo cestáka," ujistil ji Jack. "A ten cesták by koupil pěkný slečně pintu černýho, kdyby mu dělala pár hodin společnost."

Žena přicupitala k Jackovi. Zavěsila se do něj. "Emily Matthewsová, pane. Este že sem vás tu potkala. Takováhle noc. A ten hnusák Jack. To není nic pro pořádnou ženskou."

Byli v Thrawl Street. Míjeli okna a dveře zavšivených nocleháren. Sem by ta cuchta nejspíš zamířila, až by si přišla na svých pár pencí. Mohla si na ně přijít. Určitě. S takovým dobře oblečeným tmavookým cizincem si mohla přijít na pár pencí.

Vedl ji do Commercial Street. Zřejmě si myslela, že budou pokračovat dál, do Flower & Dean Street. Byla překvapená, když ji zavlekl do jedné z mnoha páchnoucích postranních uliček. Napadlo ji, že asi půjdou na věc. Opřela se zády o zeď, roztáhla stehna a vykasala sukni. Ale Jack ji popadl za šátek, uvázaný pod bradou, pevně ho sevřel v prstech a pak otočil zápěstím. Šátek se navinul na hřbet ruky. Začala se dusit. Tváře jí nabobtnaly. Matné světlo pouliční plynové lampy měnilo barvu jejích očí z oříškově hnědé na rezavou, skoro žlutou. Barvu suchého listí. V těch očích byla hrůza, samozřejmě, ale zároveň i hluboké zoufalé zklamání. Zklamání nad tím, že je pryč pinta piva, peníze na nocleh, že věčná smůla Emily Matthewsové dostoupila vrcholu. Bylo to zklamání z ubohého, uboze končícího života.

Přišel jsem v noci.

Noc mě poslala

našimi osudy

k této chvíli.

Od této chvíle, napořád, se lidi

budou ptát, co bylo

v této chvíli. Budou se

tiše vkrádat, zadem,

k naší chvíli. A uvidí mou tvář

a budou znát mé jméno a snad

mé ani nebudou chtít zastavit, protože

už nebudu tím, kdo jsem teď,

ale jen někým, kdo se pokusil

a selhal. Ach.

Budeme příběhem, ty a já,

vzrušíme lidi,

co nepochopí, nikdy nepochopí,

jak nás to bolelo, víš, Emily,

nikdo nepochopí, že jsme právě teď

tak těžce umírali oba.

Oči zesklivatěly. Už se nebránila, už nelapala po dechu jako v prvních vteřinách. Jack volnou rukou sáhl

do kapsy. Připravil se. Když ji sem vedl, stačil přemístit z kufříku do kapsy to, co potřeboval. Skalpel.

"Emily...", řekl tiše.

A pak ji podřezal.

Přiložil ostří skalpelu k měkké tkáni pod levým uchem. *Sternocleidomastoideus*. Prořízl pokožku. Špička skalpelu se zabořila dovnitř. Ozvalo se tiché vrznutí. Chrupavka. Pokračoval šikmo dolů. Teď bylo třeba držet skalpel mnohem pevněji. Vedl řez po celé šířce hrdla, podél Jinie dolní čelisti. *Glandula submandibularis*. Krev. Ěinula se mohutným proudem na jeho ruce. A pak vystříkla až na protější zeď. Byla všude. Rukávy, manžety, všechno měl nasáklé krví. Emily už jen chroptěla. Bezvládně visela na šátku, který svíral v prstech. Za skalpelem zůstala černá stopa. Nic víc. Ukončil řez v pravém ušním lalůčku. Potom nechal bezvládné tělo klesnout na zem. Na špinavou dlažbu. Zkroutilo se. Musel ho narovnat. Pak rozřezal šaty. Pro bledé mihotavé světlo z pouliční plynové lampy se otevřela cesta k nahému břichu. Nafouklému břichu. Dal se do práce. Začal u hrdla. *Glandula thyroidea*. Ruka se skalpelem bez jediného zachvění vedla černou stopu dolů mezi řadra. *Sternum*. Hluboko do pupku vyřízl kříž. Řezem promokvalo něco žlutého. *Plica umbilicalis medialis*. Pokračoval. Dolů. Přes nafouklé břicho. Víc do hloubky. Čistý řez. *Mesenterium dorsale commune*. A dál. Dolů. Ke sližké oblé děloze. Tady přitlačit. *Vesica urinaria*. A nakonec, konečně, *vagina*.

Špinavá díra.

Zarudlá páchnoucí vlhká díra děvky.

A v jeho hlavě, v jeho hlavě - sukubové. Cizí oči. Cizí myšlenky. Cizí vzrušení.

Gardénie.

Leknín.

Růže.

Hyacint.

Dvojice floxů.

Vlaštovičník.

A tmavý květ s korunními plátky barvy obsidiánu, s tyčinkou barvy onyxu, s pestíky barvy antracitu a s vědomím Hernona, dědečka mrtvé Juliette.

Ti všichni sledovali zrůdnou lekci anatomie. Dívali se, jak odřezává oční víčka. Dívali se, jak z těla vyřezává srdce. Dívali se, jak reže vejcovody. Dívali se, jak mačká, drtí v dlani nezdravou ledvinu. Dívali se, jak reže řadra, jak se z řader stávají dva beztvare chuchvalce krvavého masa. Dívali se, jak je rovná, aranžuje na vytřeštěných, víček zbavených očích. Dívali se.

Dívali se a upíjeli doušky z jeho zoufalého vědomí. A podvědomí. Chutnalo jim.

Ach Bože, to je nádhera, to vypadá jako nedojedená pizza. A tohle jako lumaconi. Booooože, to by bylo...

Vidíte, jak se mazlí s tím skalpelem?

Nenávidí je. Všechny. Tu dívku, pohlavní chorobu, strach z Boha, Ježíše, Reverenda Barnett. On... on by rád soutil s reverendovou ženou!

Sociálních reforem lze dosáhnout jen spojeným, soustředěným úsilím. Absolutní obětavostí a bezohledností. Ano, bezohledností. Sociální reforma, to je účel, který světí prostředky. Neboť každý čin, který zmírní utrpení většiny lidí, je úctyhodným činem. Záleží na odvaze. Nejprřednějším reforma-

torům **nikdy nechyběla odvaha. On tomu věří! To je rozkošné!**

Vy upíři, vy špinavci, vy...

On cítí, že jsme tady!

Zatraceně! Zatraceně, Hernone, byl jsi moc venku. Ted' o nás ví. To je na houby. Nemá to smysl. Jdu pryč.

Zpátky! Takhle mód zkolabuje a...

...zkolaboval Spirála je strhla do zpětného víru. Smršťovala se. Temnotu z listopadové noci roku 1888 nechávala za sebou. A smršťovala se. Smršťovala se obrovskou rychlostí zpátky k výchozímu bodu. Ke zuhelnatělé tváři, která se proměnila z pcháče obecného. Muž-pcháč nejevil známky života. Oči měl vypálené. Mozek uvnitř lebky se musel uškvářit. Byl mrtvý. Použili ho jako ohnisko.

Muž z roku 1888 si okamžitě uvědomil, zeje ve Městě. Uvědomil si, co se stalo. Vzpomínal si. Věděl, že to není představa, sen, halucinace, prelud. Ne. Poslali ho zpátky. Vymazali mu z vědomí celé to přemístění do budoucnosti, Juliette, všechno od chvíle, kdy stál v průchodu v čísle 13 v Miller's Court. A poslali ho zpátky. Pro zábavu. Proto, aby z něj mohli sát jeho pocity, emoce, jeho podvědomí. Aby se mohli pást na těch nejprivátnějších vjemech, které si - do té doby - neuvědomoval ani on sám. Cítil se hrozně. Vědomí těkalo od jednoho impulzu ke druhému. Podvědomí se pokoušelo znovu uzavřít, udržet ve tmě to, co ve tmě drželo až dosud. Ale marně. Bloky, bariéry, stereotypy, to celé se zhroutilo. Zbořili to. A všechno, co bylo za tím, teď vyplouvalo na světlo. Všechno. *Smradlavá díra mezi nohama. Coury. A' chcípnu.* Ne, tohle si o ženách přece nemyslel. O žádné ženě. Byl džentlmen. A ženy respektoval. *Nakazila ho triplem. Tak to bylo.* Vzpomněl si. Taková hanba. Trvalo mu věčnost, než se odhodlal jít za otcem. Otec. Doktor.

Ten pohled v jeho očích. To ponížení, když ho léčil, když se o něj staral. Už nikdy to mezi nimi nebylo takové jako předtím. Chtěl se dokonce stát farářem. *Sociální reforma. Pchchchche.* Bláhovost? Iluze? Vždyť pro ni vraždil. Pro sociální reformu. A nevěřil v ni? Čemu věřil? Blázen. Maniak. A nebo něco mnohem horšího? Proč vraždil? Rozevřeli mu vědomí a jeho myšlenky... jeho myšlenky letěly jako o závod, narážely do sebe, míhaly se pořád rychleji a rychleji až do

E X P L O Z E ! V ! M O Z K U !

Vrhl se tváří na leštěnou kovovou dlažbu. Ale nedopadl. Něco ho zastavilo. Zůstal viset nad zemí, ohnutý v pase jako směšná loutka, které se přetrhlo pár nitek. Ucítil náraz něčeho neviditelného. Měl zase pod kontrolou své smysly. Skoro jako dřív. Otrásl se. Mozek byl plný jedné jediné věty:

On by rád šoustal se ženou reverenda Barnetta.

Henrietta a její pokorná petice královně Viktorii - "Madam, my, ženy z východního Londýna, jsme otřeseny smrtelnými hříchy, páchanými v našem středu..." - žádala královnu, aby se zasadila o větší úsilí policie při stíhání Jacka Rozparovače. A netušila, ani v nejmenším netušila, že to je on. Že krvavý pes Jack žije s ní a s reverendem Barnettem v Toynbee Halli. Věta. Jedna jediná věta. Ležela v jeho myšlenkách. Jako nahé tělo reverendovy ženy v jeho snech. Ve snech, na které zapomínal ještě před probuzením. Bylo to strašné. Jako by se díval otevřenými dveřmi do vlastní duše. A viděl se takový, jaký skutečně byl.

Sadista? Chlípniček? Pokrytec? Blázen?

"Co jste to se mnou udělali? Proč?"

Vykřikoval slovo za slovem jako v horečce. Upíral oči do tváří květinových lidí. Tváře. Tentokrát neměli jen

tváře. Zhmotnili si i těla. Těla. Tváře. Bezcitné, požitkářské, samolibé tváře.

Van Cleefová, žena-gardénie, se usmála. Jízlivě. "Proč myslíš, ťulpasi? (Ťulpas -je to správně, Hernone? Já se ve starých dialektech moc nevyznám.) Když jsi odpravil Juliette, chtěl tě Hernon poslat zpátky. Jenom tak. A to nám dlužil tři mody. Ted' jeden splatil. Díky tobě."

Jackovi na krku naběhly žíly. "Ale proč? K čemu? Ta poslední vražda přece nebyla nutná. Nebo byla? Muselo se to stát? Kvůli reformě? Ano?"

Hernon se rozesmál. "Jistěže ne."

Jack padl na kolena. Město mu to dovolilo. "Ach Bože, Bože všemohoucí, smiluj se nade mnou... jsem potřísněný krví... a pro nic, pro nic..."

Kešio, jeden z floxů, řekl udiveně: "Co je s ním? Proč tak vyvádí? Ty ostatní mu byly fuk."

"Nebyly mu fuk," odsekl Š'oura Verlag, vlaštovičník. "Žádná z nich. Podívej se do něj. Uvidíš."

Kešio se chvíli přehraboval očima v Jackově mozku - byl to nepříjemný pocit, jako by mozkem protékala kapka rtuťi - a pak nenuceně zavzdychal. "Mm-hmm."

Jack zápolil s uzávěrem kufříku. Nakonec ho otevřel a vyndal z kufříku sklenici. Tu, ve které byl plod. Nenařazené dítě Mary Jane Kellyové. Zabil ji 9. listopadu 1888. Chvilí si sklenici držel před očima a pak jí mrštil na kovovou dlažbu. Nerozbila se. Zmizela. Pár centimetrů nad čistým, sterilním povrchem ulice.

"Ten je tak odporný!" vyjekla nadšeně Róza, růže.

"Hernone," řekla van Cleefová, "jde po tobě. Začíná si myslet, že za to všechno můžeš ty."

Hernon se smál (aniž by pohnul rty), smál se, když Jack vytahoval z kufříku Juliettin elektrický skalpel, smál se, když Jack se skalpelem v ruce vyrazil směrem k němu. Jack zuřivě, nesouvisle křičel: "Svině! Tohle už víckrát neuděláte! Nikomu! Já vás naučím! Zabiju vás! Všechny!" To křičel, ale znělo to jako jeden táhlý neartikulovaný skřek, plný zoufalství, nenávisti a pomstychtivosti.

Hernon se nepřestal smát. Uvědomil si nebezpečí až v momentě, kdy mu Jack vrážel nůž mezi žebra. Jiskřící dvojité ostří bleskově vypálilo do hrudníku geometricky přesný kruhový otvor. Uvnitř kruhu pulzovalo srdce a další vnitřnosti. Hernon stačil jen vyjeknout. Vzápětí mu Jack zasadil druhou ránu. Příímý zásah, který oddělil srdce od tepen a žil. *Véna caua superior. Aorta. Arteria pulmonalis. Bronchus principalis.*

Srdce vyletělo ven v proudu krve, který pod obrovským tlakem vystříkl Jackovi do obličeje. Srazil mu klobouk z hlavy. Oslepil ho. Pokryl mu tváře odkapávající rudočernou maskou.

Hernon následoval své srdce. Upadl. Jackovi do náruče. Květinoví lidé zavřeštěli hrůzou. A zmizeli. Hernonovo tělo vyklouzlo Jackovi z rukou. Přestalo existovat v okamžiku, kdy se zhroutilo k Jackovým nohám. Zdi i dláždění zůstaly čisté, neposkvrněné, sterilní, kovové, lhostejné.

Jack stál, v ruce zakrvácený nůž.

"Ted'!" zakřičel. Zvedl nůž nad hlavu. "Ted' to začne!"

Pokud ho Město slyšelo, nedalo to znát. I když

[V časových řetězcích akcelerovalo pnutí.]

[Osmdesát mil odtud zrezivěla část zdi.]

[V mrazících komorách se do přípravného žlabu vysušilo dvě stě želatinových kornoutů.]

[Meteorologicko-klimatický systém mluvil tiše sám se sebou. Přijímal nová data a modifikoval nehmotný mne-motechnický obvod.]

a v rozzářeném věčném Městě, kam noc přicházela jen tehdy, když si obyvatelé přáli, aby nastala noc, když výslovně požádali o setmění...

Nastala noc. Bezprostředně poté, co se ozvalo: "Ted'!"

Ve městě sterilních rozkoší slídila špinavá, zapáchající bestie. Do posledního města, do města na konci světa, do ráje přivedla stín. Ukrývala se ve stínu. Ve stínu se plížila za kořistí. Oči dravce vnímaly každý pohyb. Hledaly partnera, který by s Jackem tančil jeho vražedný rigaudon.

První obětí byla žena. Zhmotnila se u vodopádu. Vodopád. Proud vody přitékal odkud. Přímo ze vzduchu. Pěnil, šuměl, třpytil se. A mizel v modré, azurově modré krychli z neznámého materiálu. U té krychle ji Jack uviděl. Připlížil se k ní a zezadu jí vrazil nůž do krku. Potom vyřízl oči a vložil jí je do dlaní.

Druhou ženu vyslídil u věže. Milovala se tam s hubeným, neuvěřitelně sešlým starcem. Ten sípal, těžce od-dychoval, rukou se křečovitě držel za srdce. Ale mladá žena byla pořád vášnivější. Jako by chtěla starce zabít - tak jako Jack chtěl zabít ji. Seděla obkročmo na vy-záblém těle, když jí Jack vrazil do podbřišku nůž. Starci na břicho vystříkla krev spolu s vazkými tekutinami z břicha dívky. Stařec umíral zároveň s ní, protože mu Jack v jejím těle odřízl čepelí nože penis. Dívka upadla na starce. Jack je tak nechal. Nechal je v posledním objetí.

Vyslídil muže a uškrtil ho holýma rukama. Muž se v poslední chvíli pokusil dematerializovat, ale nestihl to. Teprve když byl mrtvý, poznal v něm Jack jednoho z floxů. Prořízl mu obě tváře, naaranžoval z nich kapsu a do ní vsunul jeho genitálie.

Potom vyslídil další ženu. Zpívala skupince dětí roz-tomilou píseň o malých vajíčkách. Když ji podřezal, od-dělil pečlivě hlasivky a položil je ženě na prsa. Dětem neublížil. Děti měl rád. Dovolil jim, aby si mrtvou ženu pěkně prohlédly.

Slídil nekonečným soumrakem a rozmnožoval sbírku srdcí. Už je vyřezal devíti lidem. Když jich měl tucet, všechny je vzal a rozložil je -jako dopravní značení - na širokém bulváru. Bulvár. Nepřešel po něm jediný vůz. Lidé ve Městě nepotřebovali fiaky.

Město nechalo všech dvanáct srdcí ležet na kovové dlažbě. Neodklízelo už ani mrtvolu. V Jackovi sílil pocit bezpečí. Všemohoucnosti. Už se skrýval jen před většími skupinami lidí, kteří se ho - snad - pokoušeli dopadnout. Pokud ano, snažili se marně. Ať tak či tak, s Městem, s tím gigantickým autoklávem, se něco dělo. (Jednou zaslechl skřípání kovu, potom praskání něčeho měkkého. Instinktem vytušil, že to je zvuk porouchaných strojů.)

Vyslídil ženu. Koupala se. Svázal ji roztrhanými kusy jejích vlastních šatů. A pak jí uřezal obě nohy v kolenou. Držel ji v karmínově rudé vířivé lázni a poslouchal, jak křičí. Vykrvácela. Nohy si Jack odnesl sebou.

Potom vyslídil zase muže. Ten pospíchal pryč ze tmy a vřítíl se rovnou do pasti. Jack ho podřezal. Pak mu skalpelem uřízl ruce v loktech a nahradil je nohama mrtvé ženy.

Pokračoval. Den za dnem. Chtěli poznat, jak vypadá zlo. Ted' ho poznali. Byli bláhoví, když si mysleli, že jsou nesmrtelní. Ne. To on byl nesmrtelný. On.

Vítězil. V tom přesvědčení se utvrzoval na každém kroku. Zvlášť poté, co jednou, čistě náhodou, procházel po antisepticky čistém prostranství mezi dvěma nízkými

aluminiovými krychlemi a zaslechl ten hlas. Hlas, který zněl nad ním, kolem něj i v něm. Byla to veřejná vyhláška, oznámení, výzva. Tím si byl jistý, i když nevěděl nic o mentálním komunikačním systému, užívaném lidmi ve Městě.

MĚSTO JE NAŠÍ SOUČÁSTÍ. A MY JSME SOUČÁSTÍ NAŠEHO MĚSTA. BYLO VŽDY TAKOVÉ, JAKÉ HO CHTĚLO MÍT NAŠE VĚDOMÍ. TOTO SOUZNĚNÍ JE TEĎ OHROŽENO, JE PHROŽENO CIZÍ SILOU, KTERÁ VE MĚSTĚ PŮSOBÍ. SNAŽÍME SE JI LOKALIZOVAT, ALE VĚDOMÍ TOHO MUŽE JE VELMI ODOLNÉ. VELMI SILNÉ. MÁ NEGATIVNÍ VLIV NA FUNKCI MĚSTSKÝCH SYSTÉMŮ. TRVALÁ NOC JE TOHO DOKLADEM. VŠICHNI SE TEĎ MUŠÍME ZKONCENTROVAT. SOUSTŘEDIT MYŠLENKY NA OBRANU MĚSTA. SITUACE JE VÁŽNÁ. ZEMŘE-LI MĚSTO, ZEMŘEME I MY.

Výzva nebyla tak stručná a jednoduchá, ale Jack si ji tak vykládal. Vnímал ji tak. Znovu se přesvědčil o tom, že vítězí. Ponížili ho. Vysmívali se mu. Jeho víře, jeho duši. Nic jim nebylo svaté. Ani sociální reforma. Teď za to zaplatí. Všichni.

Pokračoval ve svém zběsilém pogromu. Zavraždil, zmasakroval každého, koho vyslídil, a nikdo mu neutekl, nikdo se nestačil dematerializovat. Sběrka srdcí se rozrůstala. Na padesát, na sedmdesát, na sto.

Pak ho sbírání srdcí omrzelo. Začal sbírat mozky. I tahle sbírka se rozrůstala.

Nepočítal dny. Všímal si jiných věcí. Změn. Často slýchal křik. Stále častěji. Ruce měl pořád lepkavé, umazané od krve.

A pak jednou vyslídil gardénii. Van Cleefovou. Vrhл se na ni s nožem v ruce. Z úkrytu. Ze stínu. Chtěl ji povalit na zem a vrazit jí nůž do prsou. Ale ona

zmizela

Rychle vstal. Rozhlédl se. Van Cleefová byla tři metry od něj. Zaútočil znovu. A ona znovu zmizela. Znovu se objevila tři metry od něj. A on znovu zaútočil. A znovu. A znovu. Se stejným výsledkem. Nakonec zůstal stát. Zadýchaný. Propocený. Nechápat se díval na ženu-gardénii.

Van Cleefová ho sledovala rozmrzelým, unaveným pohledem.

"Už nás nebavíš," řekla. Hýbala rty.

Nebavíš? V tu chvíli se mu celý svět zhroutil do tmy. Do skutečné tmy. Do tmy, jakou nikdy předtím nepoznal. Vztek, žízeň po krvi, tím vším se propadal až na samé dno pravdy. Oni se bavili. Oni mu dovolili, aby je bavit. Aby slídil, pronásledoval je, zabíjel, aby si myslel, že se zmocňuje vlády nad Městem.

Zlo. Dohlédl vůbec někdy k horizontům toho slova? Ještě jednou se na ni vrhl a ona ještě jednou zmizela. Definitivně.

Stál a díval se, jak svítá. Jak Město odklízí nepořádek. Zaslou krev, kusy rozřezaných těl, vnitřnosti. Želatinové kornouty se vrátily zpátky do boxů v mrazicích komorách. Nikdo ve Městě už necítil potřebu okusit strach ze skalpelů Jacka Rozparovače, okusit bolest, smrt. Už je nebavit. Jeho poslání, teď doopravdy, bylo završeno.

Stál uprostřed prázdné ulice. A věděl, že pro něj teď bude prázdná pořád. Už je nebavit. Nikdy pro ně neznamenal hrozbu. Jen rozptýlení. Zábavu. Tady, ve Městě, nebyl démon. Byl klaun.

Vzal nůž a obrátil ho proti sobě. Ale nůž se okamžitě rozplynul v chuchvalcích světla, vzápětí roznesených vánkem, který se tu zničehonic vzal jen pro tento účel.

Byl sám. Stál a bezmocně se rozhlížel po vítězném, antisepticky čistém Městě. Utopii. Věděl, že ho Město udrží při životě tak dlouho, jak bude třeba. Možná, že navěky. Pro každý případ. Kdyby náhodou pár lidí dostalo chuť na další zábavu s Jackem. Mozek, vědomí, všechno ztratilo smysl. Roztěkalo se jako želé. Byl odsouzený k šilenství. Ke stále hlubšímu a hlubšímu šilenství. Bez naděje na klid, na spánek, na smrt.

Stál tam, bytost ze špinavých uliček, dravá bestie, a kolem něj byl svět čistý jako dech novorozence.

"Nejmenuju se Jack," řekl tiše. Ale nikdo mu nevěnoval pozornost. Nikoho nezajímalo jeho jméno. "Nejmenuju se Jack!" řekl hlasitěji. Nikdo ho neslyšel.

"NEJMENUJU SE JACK! SLÝŠÍTE? PÁCHAL JSEM ZLO. SPOUSTU ZLA. JSEM ODPORNÝ, ALE NEJMENUJU SE JACK!" křičel. Křičel to pořád znovu a znovu. Bloudil bez cíle prázdnými ulicemi, každému na očích, už neměl koho pronásledovat. Cizinec ve Městě.

Pavel Rybařík

LAMIE

*O milost prosím - soucit, lásku, lásku,
slitovnou lásku bez nástrah a trní,
bezelstnou, prostou, odhodlanou lásku,
upřímnou, bez falše a bez poskvrny.*

John Keats

Lov se nevydařil. Horký den se chýlil ke konci a Garth se zachmuřeně vracel k tvrzi s prázdnou. Košile se mu lepila na záda a popruh plného toulce řezal do ramene. Les byl nepřirozeně tichý a klidný, jen mouchy mu neúnavně bzuchely u uší. Raději by teď seděl v knihovně s okny do vnitřního nádvoří, stíněné starým jasanem, a v chladném přítomí se probíral knihami a svitky.

Náhle mu do mysli vstoupil nejasný pocit, že se cosi pohybuje v jeho stopách. Lesy v kraji byly sice bezpečné, ale přesto se pomalu otočil a rukou přitom vytáhl přes rameno šíp. V křovinách se však nic nehýbalo a jemné mrazení mezi lopatkami rychle vymizelo. Pokrčil rameny, marně se pokusil posunout si toulce do pohodlnější polohy, a pokračoval v cestě.

O několik set metrů dál, právě když se brodil mělkou stružkou, pospíchající z hor do vzdálených plání, se vše opakovalo. Tentokrát se otočil rychle a přísahal by, že vysoké lopuchy lemující břeh se nepatrně pohybují i v místě, kudy určitě nešel. Potichu nasadil šíp na tětivu a přihrčeně zacouval mezi zelené listy na druhém břehu. Dlouho tak nehnutě seděl, ale nic zvláštního už neviděl a neslyšel.

Chová se jako ustrašený králík, pomyslel si a sundal šíp s tětivy. Kdoví proč si vzpomněl na nedávný rozhovor se správcem. Bez příčiny zemřelo několik kusů dobytka a dva sedláci, kteří zůstali v noci hlídat své pastviny, záhadně onemocněli. Vesničané si prý začínají šeptat o nečisté kletbě, uvržené na kraj.

Potřetí ho zamrazilo v zádech na samém okraji lesa, na dohled od jeho tvrze. Prudce se otočil, ruku na rukojeti loveckého nože, a nahlas pronesl: "Kdo jsi a co mi chceš?"

Odpovědi se nedočkal, a tak, možná až příliš rychle, zamířil k bráně. Tmavého stínu, který se tiše vzněs z koruny osamělého stromu a pomalými vzmachy širokých křídel se nesl vysoko nad ním takřka až k tvrzi, si nevšiml. Nemohl.

Stín se pak otočil a klouzavým letem zamířil zpět do setmělého lesa. Jistě a bez váhání se tiše pohyboval mezi stromy, až se usadil v koruně věkovitého dubu. Ve velkých očích se kmitl neklidný zelený záblesk, spáry se pevně zaťaly do dřeva a útlé ženské tělo porostlé krátkou šedou srstí splynulo v houstnoucím šeru s kůrou kmene. Neklid Gartha neopustil ani mezi známými stěnami. Na spánek neměl ani

pomyšlení, a tak přecházel z komnaty do komnaty, až vyšel na nádvoří. Obloha byla plná neobvykle jasných hvězd azdalo se, že koruny stromů hlasitě šumí, i když vzduch byl nehybný. Ze stájí, v tuto dobu už obvykle tichých, se ozývalo tlumené rzání koní a mísilo se s vysokými hlasy netopýrů, kteří připomínali listy hnané větrem.

Po chvíli uslyšel šouravé kroky staré komorné Ufthie. "Toto je noc bohů a démonů," řekla podivně tiše a vážně. "Už jsem takovou noc zažila, dávno, váš otec nebyl ještě na světě. Byla to noc před bitvou, v níž král Attis navždy porazil prokleté severní barbary."

"A jakým silám patří tato noc? Dobrým nebo zlým?" zeptal se Garth.

"Kdo ví, pane, kdo ví."

Ufthie potřásla hlavou, usedla na kamennou lavičku u zdi a ponořila se do svých vzpomínek. Garth se obrátil a zamířil zpět do ložnice.

Po dlouhé chvíli se odkudsi ozval vzdálený, táhlý výkřik. Znělo to jako vítězné zvolání plné divoké radosti, ale nebyl to hlas člověka ani zvířete. Stařena se zachvěla a s obavami se zahleděla k obzoru.

Zbytek noci spal Garth jako na vodě, noční můry mu trhaly spaní na drobné kousky, ze kterých se těžce probouzel na zmuchlaném lůžku. Vstal proto mnohem dříve než obvykle. Hlava ho bolela a v ústech měl sucho. Zamířil do kuchyně, ale v ohništi ležel studený popel od večera a velká klenutá místnost byla chladná a prázdná. Vyšel rozmrzele na chodbu a tam narazil na kuchařku Mathii.

"Dobré jitro, pane," pozdravila ho sklesle. "Odpusťte, že jsem ještě nezačala s prací. Ufthie zemřela, správce ji našel na nádvoří. Musela jsem ji zaopatřit."

"Byla už tak stará," řekl Garth lítostivě.

"Tak, tak, byla tu v kraji nejstarší," přitakala kuchařka. "Přitom nám tu ještě včera pomáhala," povzdechla si.

Venku Garth narazil na správce Furmia.

"Mám špatné novinky, pane."

"Vím, Ufthie je mrtvá. Postarej se, aby měla důstojný pohřeb. Sloužila tu věrně."

"To není všechno, pane. Přes noc onemocněla obě služebná děvčata. Poslal jsem pro bábu, ale stejně budeme muset vzít někoho na výpomoc. Už dřív jsem vám říkal, že..."

"Dobře, dobře," přerušil ho Garth. "Objed' poddané vesnice a postarej se o to."

"Nechcete jet také a sám si vybrat?"

"Není třeba, všechny ty vesničanky jsou jedna jako druhá."

Garth strávil dopoledne v knihovně, ale nedokázal se soustředit a nakonec se přistihl, jak vzpomíná na

dětství, kdy se schovával dobrácké Ufthii a sledoval, jak ho zděšeně hledá. Rozmrzele vyšel ven, snědl trochu studené zvěřiny a dal si osedlat koně.

Celé odpoledne se bezcílně toulal. Den byl šedivý a chvílemi mrholilo. Nakonec se zastavil na jednom pahorku a dlouho se díval na vlhkou zelenou krajinu rozkládající se pod ním až k obzoru. Po zataženém nebi táhla tmavá mračna a Garth myslel na samotu svých dní. Víc než kdy dřív na něj dnes dolehl pocit opuštěnosti a prázdnoty. Měl by se někam vypravit, snad do sídelního města, a pak se uvidí. Zamyšleně pobídl koně a vydal se zpět.

Když se vrátil do tvrze, byla už tma. Poručil, ať mu donesou svažené víno a zamiřil do své komnaty. Po chvíli se ozvalo zaklepání a dovnitř vešla neznámá dívka s konvicí a pohárem v rukou. Garth na ni překvapeně hleděl. Vůbec se nepodobala mladým ženám z jeho vsí. Měla zvláště krásnou tvář rámovanou havraními vlasy a velké šedozelené oči. S plachým úsměvem zůstala stát u dveří.

"Kdo jsi?" zeptal se Garth skoro rozpačitě.

"Jmenuji se Lamie, pane. Pan správce mě dnes přijal do služby."

"Postav víno na stůl," vzpamatoval se. "Z které jsi vesnice?"

"Nejsem z tohoto kraje, pane."

"Pověz mi o sobě."

"To není moc zajímavé, pane. Jsem na světě sama, a tak chodím a žívím se, jak se dá."

"Nejsi moc povídavá," řekl Garth zamyšleně. "Můžeš jít," dodal po krátkém váhání.

Ráno se Garth cítil mnohem lépe. Vzpomněl si na tu podivnou cizí dívku a pocítil příjemné neurčité vzrušení. Zůstal celý den na tvrzi a snažil se být jí nenápadně nablízku. Plně ho zaujalo pozorování její lehké pružné chůze a vláčných a současně trochu nejistých pohybů, jako by jen zkoušela napodobovat, co někdy viděla. Garth jí byl okouzlen.

Večer ji požádal, aby mu opět donesla víno. Netrpělivě na ni čekal a když vešla a světlo svíce teple ozářilo její obličej, zbytek místnosti Garthovi zmizel ve tmě.

"Počkej ještě," vyhrkl, když se obrátila k odchodu.

Zastavila se a na rtech se jí na okamžik mihl úsměv.

"Posaď se," skoro zaprosil.

"Neměla bych tu zůstat, pane. Nehodí se, abych tu s vámi byla dlouho sama," hrála si s ním.

"Nemusíš se ničeho bát," dodal Garth rychle a nespouštěl z ní oči.

Lamie opatrně usedla a vzrušenému Garthovi se podařilo navázat s ní rozhovor. Její ostýchavost pomalu opadala a když na okno složené z drobných bílých sklíček prudce udeřil liják, vzal Garth její niku do dlaní. Lamie trochu váhavě stisk opětovala. V temné noci venku se rozpoutala bouře, ale ti dva ji už nevnímali.

Od té noci se Garthův život od základů změnil. Zprostil Lamii všech povinností a většinu času trávil

s ní. V tvrzi to nebudilo příliš velké nadšení, ale on byl šťastný.

Dny se mu teď zdály plné jako zralé ovoce a všechno kolem něj mělo nové, jasnější barvy. Viděl to, co dřív, staré kamenné zdi porostlé břečťanem, drůbež na nádvoří, děvečku s díží u stáje, ale dřívější melancholie byla pryč.

Když se jednoho teplého večera na počátku podzimu vrátili z vyjížďky, přikolébal se k Garthovi hned na nádvoří správce.

"Čeká na vás nějaký urozený pán."

Garth hodil otěže čeledínovi a vykročil ke schodišti, následován zvědavou Lamií. V hlavní síni našel vysokého hubeného muže v černém plášti.

"Necht' vaše kroky vede šťastná sudba," pozdravil cizinec a pohlédl Garthovi přímo do očí.

"I vaše," odpověděl Garth. Krátce si prohlédl jeho přísnou hrdou tvář a krátké husté vlasy, které pomalu začínaly šedivět, a pak ho cizincovy jasné oči přiměly odvrátit zrak.

"Co vás ke mně vede?" zeptal se přímo a poněkud nezdvořile.

"Jsem Thakor, řečený Poutník. Cestuji k vévodovi z Leudu. Pokud budete souhlasit, rád bych si tu odpčinul, než budu pokračovat v cestě. Odtud až k západní hranici jsou prý už jen lesy."

"Máte pravdu," přikývl Garth. "Pohostinství vám samozřejmě neodmítnu. Vítejte na rodové tvrzi Threvů. Cestujete z daleka?"

"Ze sídelního města. Pomáhal jsem tam při nedávné epidemii," odpověděl Thakor zamyšleně a jeho zvláštní pohled se upřel za Garthova záda.

"Takže jste lékař," řekl Garth překvapeně. "Pak...," Garth neodolal a pohlédl za sebe, takže ještě na okamžik spatřil ve dveřích zavinění Lamiiných šatů, "jste vítán dvojnásob. Řada mých lidí v poslední době onemocněla," obrátil se zpět.

"Udělám, co budu moci. Některé nemoci však mohou mít hluboké kořeny, vedoucí k překvapivým příčinám," zněla klidná odpověď.

Toho večera šel Garth spát velmi pozdě. Po večeři, bohatší než obvykle, setrval v dlouhém rozhovoru se svým hostem. Dychtivě se ho vyptával na novinky ze světa a Thakor ochotně uspokojoval jeho zvědavost. Garth rychle poznal, jak široké jsou znalosti tohoto přísného kultivovaného muže.

Jenom Lamie odešla hned po večeři a po celý večer se už neukázala.

Nadšený Garth ji našel až v ložnici, jak sedí v křesle a bez pohnutí sleduje tanec plamenů v krbu. Už dříve si několikrát všiml její schopnosti upadnout do strnulosti, ve které pak setrvala i několik hodin, ale v tomto okamžiku to bylo obzvlášť nápadné. Přistoupil k ní a lehce se dotkl jejího ramene. Byla jako kus kamene.

Teprve když ji políbil do vlasů, pohnula víčky a otočila k němu hlavu.

"Kde jsi byl tak dlouho?" usmála se a nastavila mu rty k políbení.

"Mluvil jsem s naším hostem. Už dlouho tu nebyl tak zajímavý člověk. Proč jsi odešla?"

"Nebylo mi dobře, rozbolela mě hlava. Z toho cizince na mě šel strach."

"Vždyť jsi ho viděla jen chvíli. Tváří se sice vážně, ale zdá se *být* velice moudry."

"Nenech se zmást, znám takové, jako je on!" Lamie skoro vykřikla a oči se jí zablýskly. "Pošli ho pryč, prosím," řekla prosebně a položila mu ruce mazlivě kolem krku.

"No tak, čeho se vlastně bojíš?" zeptal se něžně.

"Je příliš silný, zničí naše štěstí," řekla tiše a položila mu hlavu na rameno.

"Nerozumím ti, on přece nechce nikomu uškodit. Naopak, umí léčit a slíbil, že pomůže našim nemocným. Proč by ses ho měla bát? Ostatně jsem tu já a tobě nikdo na světě nesmí ublížit."

Lamie na něho smutně pohlédla, ale už nic neřekla.

Když se Garth ráno probudil, zjistil, že vedle něj leží opět ta Lamie, kterou znal z předcházejících týdnů. Přesto se mu ji nepodařilo přesvědčit, aby ho doprovodila na společnou snídani s Thakorem.

U snídani Garth stočil hovor na nemocné a Thakor okamžitě souhlasil, že se na ně půjde podívat. Během hovoru si ho Garth nenápadně prohlížel, ale nic znepokojivého na tom přísném cizinci nenašel.

Od stolu vstali společně a vyšli do jasného podzemního rána. Garth vedl Thakora k hospodářskému křídlu tvrze, kde bydlelo služebnictvo, a cestou mu popisoval příznaky nemoci, která se tu náhle objevila před několika měsíci. Thakor pozorně naslouchal, až v jednom okamžiku náhle prudce vzhlédl k oknům nad sebou. Garth se zarazil a sledoval jeho pohled, ale nic neobvyklého neviděl. Chtěl opět pokračovat, ale Thakor ho přerušil.

"Mohu se zeptat na tu dívku, kterou jsem s vámi včera viděl?" zeptal se a upřel na Gartha zvláštní pohled.

"Ovšem," řekl Garth překvapeně. "Jmenuje se Lamie. Chápu, že se na ni ptáte," usmál se, "muse-la na vás zapůsobit, jako na každého."

"Jak je tu dlouho?" ignoroval Thakor nadšení v jeho Mase.

"Od začátku léta, proč?"

Thakor nechal otázku bez odpovědi a oba mlčky vešli do místnosti, kde leželi dva nemocní čeledím.

"Myslím, že bych tu byl zbytečný," řekl Garth. "Pošlu sem správce, aby vám pomohl a zavedl vás potom k ostatním nemocným."

Garth vyšel ven a zanechal Thakora nedůvěřivým pohledům ležících zesláblých mužů.

Oba se opět sešli až večer.

"Tak jak to vypadá s nemocnými?" zeptal se Garth, když usedli k večeři.

"Pro tentokrát se uzdraví," odpověděl Thakor unaveně.

"Ta nemoc se může vrátit?"

"Může," řekl Thakor krátce. "Kde je ta... dívka? Nenají se s námi?" dodal bez zjevné souvislosti.

"Šla se projít," řekl Garth rozpačitě.

"Pomalu se šepí a mladé ženy nevycházejí samy většinou ani ve dne."

"Lamie se tu dobře vyzná a dovede se o sebe postarat," naježil se Garth. Vzápětí si uvědomil, že ho Thakorova poznámka vyvedla z míry právě tím, že si sám kladl podobné otázky

"Promiňte. Proč se o ni tolik zajímáte?"

"Jsem si jistý, že není lidskou bytostí," řekl Thakor pomalu a vážně se na Gartha zadíval.

"Já vám nerozumím," řekl Garth překvapeně.

"Není člověk, je to démon."

"Není... člověk...?" opakoval Garth užasle. "Co je to za nesmysl?"

"Proč myslíte, že se mi tak vyhýbá?"

"Nechtěl jsem o tom mluvit, ale když to chcete vědět, tak říká..."

"To není důležité," přerušil ho Thakor ostře. "Má ze mne strach, protože ví, že jsem schopen její hru odhalit. Už včera, když jsem ji spatřil poprvé, mě na ní něco zarazilo. Po dnešku už jsem si jistý. Tu nemoc má na svědomí ona."

"To je přece hloupost!"

"Musel jste si všimnout třeba toho, že málo jí."

"Ženy v jejím věku jsou v těchto věcech poněkud přehnaně opatrné," namítl Garth nepříteli přesvědčivě.

"A ty její noční vycházky... A viděl jste u ní někdy třeba jen jedinou slzu?"

"Vždyť k tomu nikdy neměla žádný důvod!"

"Neviděl byste ji, ani kdyby ho měla. Žádný démon toho není schopen. Jejich city nejsou lidské."

"Ale vždyť ona mě miluje a sám říkáte, že démoni nemají city!"

"Neříkám, že nemají city, ale že to nejsou lidské city. To, co se nám jeví jako projevy lidských citů, je v nejlepším případě nejméně z poloviny hrané. Tvým lidem jsem už pomohl podle svých schopností, ale neodejdu odtud dřív, dokud nevyřeším i tuto záležitost, než bude pozdě."

"Nepřipustím, aby se jí něco stalo," řekl Garth pomalu a pevně. "Byl jste mým vítaným hostem, ale teď byste měl využít toho, že cesty jsou ještě sjízdné."

"Dokáži, že mám pravdu," odpověděl Thakor a klidně vyšel z jídelny.

Garth se opřel čelem o studené okno. Chvilí se mu zdálo, že vše do sebe začíná zapadat, všechny Lamiiny podivné zvyky, její občasné výbuchy vzteku i neochota bavit se o svém dřívějším životě. Polilo ho z toho horko.

"Ale ne, tak to přece není!" rozkřikl se v duchu sám na sebe, když si vybavil něhu, kterou ho zahrnovala. Prudce se obrátil a rozběhl se do ložnice.

Ložnice byla prázdná. Vyběhl na chodbu a seběhl na nádvoří, kde narazil na správce Furmia.

"Neviděl jsi Lamii?" vyrazil ze sebe.

"Krátko po západu slunce jí museli otevřít bránu a ještě se nevrátila," stěžoval si bručivě správce.

Garth se vrátil do ložnice. Chvilí neklidně přecházel po místnosti, vyprázdnil pohár vína a tak, jak byl, si lehl a upřel oči ke stropu. Musí si s Lamií promlu-

vit. Všechno se vyjasní a Thakora hned zítra zdvořile vystrnadí. Pověřiví vesničané budou také raději, když už odejde. I Lamie se ho určitě bojí proto, že je jen z nevzdělané rodiny...

Probudil ho děsivý výkřik, který pomalu dozníval celou tvrzí. Zmateně se posadil. Kolem byla hluboká tma. Následoval další dlouhý výkřik plný smrtelného strachu.

Garth vyskočil a vyrazil ze dveří. Na schodech vrazil do Mathie, která s vytřeštěnými očima němě pohybovala rty a Gartha vůbec nepoznávala. Odstrčil ji a vběhl do hlavní síně. Tam uviděl Thakora, který se levou rukou ztěžka opíral o stůl, jehož jeden konec byl úplně zuhelnatělý. Pravá ruka s rukávem ztěžklým krví mu bezvládně visela podél těla. Proti němu, přitisknutý ke stěně, stál přízrak. Podivná bytost se zeleně žhnoucíma očima, kožnatými křídly na útlém těle porostlém šedou srstí a silnými ostrými pařáty. Nenávistně pozorovala Thakora podklesávajícím v kolenou.

Bytost otočila hlavu a pohlédla na Gartha. Vydala přidušený žalostný výkřik, záře v planoucích očích pohasla a přízrak se otočil a vyletěl otevřeným oknem do noci. Thakor se za ním zadíval a pak se tiše sesul k zemi.

Hrůzou ztuhlý Garth se teprve teď vzpamatoval. Přiskočil a pomohl mu do křesla.

"Při bozích, co to bylo?" zašeptal.

"Lamie."

"To přece..."

Ale Thakor se s tváří staženou bolestí mlčky obrátil k hluboké ráně na rameni. Přiběhl správce a čeledím. Někteří měli v rukou vidle.

"Kde je Lamie?" vykřikl Garth na správce.

"Nevím, pane. Musí být ještě venku, protože bránu od večera nikdo neotvíral."

"Osedlejte mi koně a připravte pochodně, musíme ji najít!"

"Vždyť je noc," namítl správce.

"Rekl jsem, osedlejte mi koně!"

Za chvíli vyrazila z tvrze malá skupinka. V čele jel Garth a za ním se neochotně ploužilo několik čeledínů. Rozrušený Garth je brzy nechal daleko za sebou. Zamířil do lesa. Zapálená pochodeň kolem něj osvětlovala malý kruh plný podivných stínů, které se hrozivě pohybovaly, jak jeho kuň opatrně postupoval kupředu. Za hranicí kruhu byla naprostá tma.

"Lamie! Lamie!" volal Garth a současně si uvědomoval nesmyslnost svého počínání. Postupoval však dál do hloubi lesa a volal ji jménem.

A pak se zjevila přímo před ním, na okraji světelného kruhu. Světlo a tma si na okamžik vyměnily místa, poslední kamínek zapadl do mozaiky vědomí a Garth pocítil závrať. Viděl zelené oči, křídla a šedou srst, a přece si byl náhle naprosto jistý: to je Lamie.

Mlčky na sebe hleděli. Po dlouhé, dlouhé chvíli Garth tiše promluvil: "Tak tohle je tvá skutečná podoba?"

"Už neměla být!" vykřikla zoufale. "Proč jsi ho neposlal pryč? Proč?"

V šeru časného rána si Garth uvědomil, že leží oblečený a obutý na svém lůžku. Matně se mu vyba-

vovaly události minulé noci - šílená noční jízda lesem, zmatené bloudění po tvrzi a nakonec naprostá otupělost.

Vládlo dokonalé ticho a nikde se nic nehýbalo. Tiše otočil hlavu na stranu. Lamie vedle něj neležela. Myšlenky se mu pomalu pohybovaly otupělou hlavou. Pokusil se vstát a pak se jeho vědomí rozjasnilo a on klesl zpět a zabořil hlavu do polštáře.

Slunce stálo už vysoko, když se ozvalo zaklepání a dovnitř váhavě nahlédl správce Furmius, tvář plnou obav z toho, co uvidí. Události posledních dnů byly na starého správce, uvyklého neměnnému rytmu řízenému počasím a roční dobou, přece jenom příliš. Přes jeho rameno se pokoušela nahlédnout dovnitř Mathie.

"Zavolej mi Thakora," řekl Garth unaveně.

"Už je pryč, pane," odpověděla místo správce Mathie a vtlačila se dovnitř. "Čarodějník to byl a ne člověk. Sama jsem viděla, jak to nebohé děvče změnil v příšeru. Teď už se tady neukáže, však by poznal, co se s takovými dělá. Proto se mi pořád srážel chleba a ve vesnici pošly dvě krávy," nebyla k zastavení.

Furmius si všiml Garthových sevřených pěstí a vystrčil zlostnou Mathii ze dveří. Garth udeřil zuřivě pěstí do stěny. Bolest ho trochu vzpamatovala. Má Thakora hledat? Nebyl si jistý, jestli ho vůbec chce ještě někdy vidět.

Uplynulo několik hořkých dní a Thakor se znovu objevil. Přišel klidně sám až na tvrz a nevídal si množství vesničanů, kteří ho uprostřed výhružného ticha s holemi a vidlemi v rukou z povzdálí sledovali.

"Je pod mou ochranou!" rozkázal Garth, když spatřil Thakora vcházet na nádvoří.

"Ano, měl jste pravdu," přiznal, když osaměli v jeho komnatě.

"Ovšem, že jsem měl pravdu," v Thakorově hlase zazněly stopy uspokojení.

"Co mám dělat?"

"Musíš mi pomoci toho démona zabít."

"Zabít Lamii!?"

"Copak stále nevíš, kdo způsobil tolik nemoci, ani kdo zabil Ufthii?"

"Vím, vím, ovšem že to vím." Garth složil hlavu do dlaní.

"Jsi přece člověk. Musíš mi pomoci zbavit kraj toho zla."

Garth neodpověděl.

"Stále se s ní stýkáš?"

"Ano," řekl Garth tiše.

"Myslel jsem si to. Kde?"

"Tady, každou noc. Znamením je hořící svícen v okně."

"Dnes v noci ji znovu přivoláš. Budu ale potřebovat tvoji pomoc, sám ji zničit nedokážu. Dokud má tvoji lásku, dokud má podporu jediného člověka, je příliš mocná a nic jí vážně neublíží. Musíš v sobě zlomit svůj vztah, alespoň na krátký okamžik. Musíš *chtít ji zabít*, musí ztratit tvoji oporu. Pak mi nebude moci vzdorovat."

"Jak to mám udělat?" zeptal se Garth dutě.

"Až ti dám znamení, bodneš ji dýkou. To stačí, o zbytek se postarám."

Setmělo se a nebe se začalo pokrývat hvězdami.

"Je čas," řekl Thakor.

Garth vyprázdnil další pohár vína, pomalu vstal a jako bez vůle postavil k otevřenému oknu dvě rozžaté svíce. Pak znovu usedl a naplnil si prázdný pohár až po okraj. Thakor ustoupil dozadu a zmizel v přítmí. Čekali.

Venku bylo ticho, ale z dálky jako by zazníval křik mnoha hlasů. Náhle cosi zastínilo trpytivé hvězdy a Lamie byla uvnitř.

"Garthe, vědí o nás dvou."

Garth ztěžka vstal.

"Podívej," ukázala oknem do noční krajiny.

Garth spatřil na temném svahu světélka pochodní. Hodně světélek. Pomalu se blížila od vesnice k tvrzi.

"Pojď, musíme pryč. Poletíme. Neboj se, mám dost síly, abych tě unesla."

Ze tmy vystoupil Thakor a pohledem dal Garthovi pokyn. Garth však jen mlčky stál, jako by tu byl úplně sám. Lamie sebou trhla, prudce se obrátila a spatřila mága. Tvář se jí stáhla do nenávidného šklebu a do vzduchu vyletěly její ostré pařáty. Thakor udělal rychlý útok stranou a jeho ruce současně opsaly ve vzduchu složité gesto.

Lamie zlobně vykřikla a zakolísala. Thakor využil jejího zaváhání, vyhnul se pařátům a nesrozumitelně něco pronesl. Lamie ustoupila a s tváří staženou bolestí udělala potácivý krok ke Garthovi. Ten na ni zděšeně hleděl a nebyl schopen se pohnout.

"Bodni!" vykřikl Thakor zoufale.

Její horoucí pohled vyjadřoval zoufalou prosbu o ochranu.

"Při bozích, rychle!"

Garth zavřel oči a bodl. Čepel dýky se vnořila do jejího těla.

Z Thakorových rukou vyšlehly plameny.

Lamie užasle hleděla na Gartha, tiše se chvěla a její zrak pomalu vyhasínal. Avšak těsně před koncem spatřil Garth v jejích očích zřetelný záblesk slz.

"Lamie!"

Bílá a černá, život a smrt, láska, láska!

"Lamie!"

Pryč, je pryč, vše je pryč. Co tu zbývá? Nic, nic, vůbec nic.

"Takový je řád světa," řekl unaveně Thakor. Pomalu se odvrátil od místa, kde ležela Lamie, a vzápětí prudce vyrazil ke Garthovi.

"Ne! Nedělej to...!"

Pozdě. Garthova dýka podruhé zasáhla živé srdce.

Do otevřeného okna vlétl první kámen.

ilustroval Alois Křesala

Vlastislav Toman

I.

Růže

Farmu postavili na vrcholu protáhlého nízkého pahorku. Poradná cesta sem ještě nevedla, a tak se vůz kymácel vyježděnou stopou v nízkém porostu štetinových travin. Široká balónová kola občas zasyčela v loužích navátého písku. Zvířený prach se pak dlouho vznášel v narezlých oblacích daleko za vozem.

"No a budete doma, pane Pazdera."

Osídlovací inspektor se povzbudivě usmál na své spolucestující.

Pazdera přikývl a otočil se na manželku.

"Vypadá docela hezky, vid', Lenko?"

Vůz se vyšplhal na pahorek a zastavil před obytnou budovou. Řidič vyskočil z kabiny a s veselým pokřikem se hmul k dvířkám nákladního prostoru.

"Momentíček, pane Pazdera, skočím do domu pro robota."

Inspektor se rozběhl k farmě. Pazderovi zůstali stát před vozidlem a rozhlíželi se. Patrový obytný dům s velkými okny a zastřešenou verandou, za ním nízký přístavek pro stroje, stranou kulovité sýpky, vodárenská věž zakončená hroznem antén. A mezi tím stromy. Lípy, kaštiny, na severozápadní straně několik řad topolů jako větrolam.

"Copak tady už rostou naše stromy, Vojto?"

Řidič zaslechl nedůvěřivou otázku.

"Kdepak, mladá paní! To je všechno umělé! Ale k nerozeznání od opravdových. Dělá se to všude - na návrh nějakého psychologa."

Nezdálo se jí, neřekla však nic.

Od farmy se vracel inspektor a za ním dva domácí roboti.

"Aspoň to půjde rychleji!"

Pazdera jen mávl rukou.

"Moc toho nemáme. Stále berou do raket jen málo osobních zavazadel."

"Však dohromady nic nepotřebujete. Všechno je zařízení, jen si to teď sami upravíte podle svého a dáte tomu ten pravý domácí šmrnc. Aby se vám tady líbilo jako na Zemi! Že bychom se tedy na ten váš domeček šli podívat, co říkáte?" Ukázal s mírnou uklonou k domu.

"Tak pojďte," vzdychla Lenka a vykročila první.

Roboti sebrali zavazadla. Vešli za nimi do domu a inspektor se rozpovídal.

"Vedle haly je komora pro domácí roboty... Tady špižírna... Tohle bude pro paní - primová kuchyně, že? Vedle je jídelna. Tudy prosím - pracovna pro pana Pazderu... pěkná, že ano?"

Vyšli do poschodí.

"No a tady je to ostatní. Obývací pokoj... ložnice... odtud dveře do koupelny... tudy se vchází na lodžii - celá stenaje zasouvací pro případ nepříznivého počasí a dva pokojíky pro všechny další případy..."

"Vy myslíte, že tady někdy budeme mít hosty? V téhle pustině?" Lenka se jen smutně usmála.

"No - prosím... však se to jistě zlepší...", zadrmolil inspektor a vpadl raději do dalších dveří. "Když by teď paní dovolila - zatím se může porozhlédnout -, zašli bychom si s farmářem k ostatním objektům."

"Dobrá." Pazdera se otočil k ženě. "Promiň, Lenko, hned jsem zpátky."

"Jen běž," pobídla ho a zamířila do ložnice.

Muži vyšli před dům. Řidič netrpělivě podupával před vozem.

"Hned to bude, příteli," křikl na něj inspektor a přidal do kroku. Brali předávání hospodářských objektů a zařízení opravdu zběžně.

Inspektor vytáhl poznámkový blok a spokojeně odškrtačil: Stroje, automaty, náhradní elektrocentrála, pak ještě tohle a tohle... "Co bude chybět, ihned dodáme! Stačí zavolat," sliboval a hned zase vysvětloval dál. "Sýpky jsou propočteny k plánovaným možnostem farmy, ale to bude kdoví kdy, že ano? Pro začátek všechno určitě stačí. Hlavní však bude voda," zaklepal prstem na poznámkový blok. "Kromě vodárny pro farmu máte na pozemcích čtyři artéské studně s rezervoáry pro zavlažovací soupravu - jenže tu už si rozpracujete sám podle potřeby."

A teď něco zvlášť důležitého!" zvedl inspektor ukazováček, když se zastavili před hospodářskými budovami. "Energeticky jste napojen na systém JIH X-54 a o atmosférický dešťník se vám starají stanice OZ 21 až 24. V případě vážné poruchy většího počtu atmosférických stanic - což je však téměř vyloučeno," zdůraznil inspektor, "dojde k poklesu kyslíku na nebezpečnou hladinu až po deseti hodinách - nejdříve! Všude ale máte individuální kyslíkotvorné aparatury a vlastní atmosférické zařízení má i farma a pomocné budovy. Tak si pro jistotu na tyhle věci dávejte pozor a dodržujte předpisy." Inspektor si otřel zpcené čelo a zamířil k obytné budově.

"Však se s tím vším za pár dní pěkně v klidu seznámíte. Já se beztak zajedu co nejdříve podívat," brebentil uspěchaně a pošlhal k vozu, kde už řidič provokoval spuštěným motorem. Pazdera pochopil a podal mu ruku. "Tak vám tedy pěkně děkuji." Inspektor ruku stiskl s vděčným úsměvem a omluvně dodal: "Víte, on Korda nerad jezdí za tmy. Máme cestou jeden takový hloupý úsek - občas tam řádí chvostouni..."

"Chvostouni...?" protáhl Pazdera s nádechem překvapení.

"No, pravě!" Inspektor rozhodil ruce. "Copak vám o nich na Zemi neříkali? Potvory mizerný, čert ví, kde se to na téhle planetě vzalo!"

Pazdera vytáhl čelo a nevesele se pousmál. "Máte pravdu, už jsem si vzpomněl. Bylo o nich cosi v instruktaži. Jsou prý dost nebezpeční. Co o nich víte vy, kteří tady nějaký ten pátek žijete?"

Inspektor zašlhal k autu a mávl na řidiče pro uklidnění, že už pojedou. Pak zareagoval na Pazderův dotaz.

"Nic víc, než asi řekli vám. Od té doby, co jsme téhle planetě začali vracet život, nachystala nám už leccaké překvapení. Už kdysi tady kosmické sondy objevily nepatrné stopy života a teď si představte, že tu začal být dostatek kyslíku, že se začala dělat spousta dalších věcí. Jenže při obrovské rozloze povrchu planety jsou ty naše kolonie jako kapky v moři a o tom, co se děje mimo naši kontrolované oblasti, máme hodně chabý přehled. Odborníci na takové možnosti samozřejmě upozorňovali, ale potřeby Pozemšťanů narůstají tak závratným tempem, že si nemůžeme dovolit dlouhá léta experimentů a pozorování téhle planety, než bychom sem začali posílat kolonisty a budovat tady průmyslové a zemědělské základny."

No a tak se někde zpotvořili kdovíjakí mutanti toho, co tady snad kdysi živořilo nebo se sem s námi dostalo - a objevili se chvostouni. Jen žádný strach! V té kovové skříní v pracovně máte potřebný arzenál! Když pojedete ven, tak si raději něco na střelení vezměte s sebou. Jinak ovšem stačí zavolat a pošleme sem stopařskou partu, která vám to tady vyčistí jedna dvě! Zatím je však kolem téhle farmy, co já vím, nejkldnější místo v okruhu dobrých sto kilometrů!"

To už došli k vozu a řidič otevřel dvířka přední kabiny. Zatímco inspektor nasedal, Korda zasalutoval a křikl na Pazderu: "Buďte zdrav, farmáři! Ať se vám ta vaše parcela líbí! A že taky pozdravuju paní!"

"Děkuji, vyřídím! Až přijedete příště, už vás pohostíme doma. Tak - šťastnou cestu!"

Vůz se dal pomalu do pohybu, vtom se ještě inspektor vyklonil. "Haló, farmáři! Robot em-pět má zaprogramovaný celý přehled o vaší farmě! Je veden jako robot-správce, jasný? Všechno ví a všechno vám poví! Robot Em-pět, rozumíte?"

Pazdera mocně zakýval hlavou a ještě zamával, že rozumí. Vůz sjížděl stále rychleji po svahu do pusté zšeřelé krajiny.

II.

Lenka stála v ložnici u okna. Ani se neotočila, když vstoupil. Dívala se za vozem, který se ztrácel v oblacích prachu.

"Tak co?" Měla velmi smutné oči. Pokusil se o úsměv a vyšlo mu to. "Snad za pár týdnů přijdou vedoucí i na okolní farmy. Pak už nám bude veseleji."

"Vojto..."

"Zvykneš si. Uvidíš!"

Presvědčoval ji i sebe. Věděl už na Zemi, že na sebe neberou lehký úkol. Dokážou vůbec přimět tuhle planetu, aby ze sebe něco vydala pro lidi? Aby se tady dalo žít - a nejen živořit jako dosud?

Zapochyboval.

Venku padala nafialovělá tma, drala se i do pokoje. Lenka se otfásla jako v zimnici, otočila se ke dveřím a hledala vypínač. Pokojem se rozlilo teplé světlo.

Pazdera spatřil v rohu televizní přijímač. Natáhl se k němu. Obrazovka se rozzářila pestrými barvami - přenos ze Země. Panorama Hradčan v průhledu mezi rozkvetlými stromy. Odle-
těli odtud v předjaří... Ženský hlas říkal:

"...s teplým počasím přišlo do Prahy i jaro. Město je plné květů, lidé zaplnili parky, nábřeží Vltavy, zamířili do zahrad pod historickým Pražským hradem..."

Za Pazderovými zády se ozval vzlyk. Otočil se a přivinul ji k sobě. Od dveří zaznělo nevтіravé bzučení a po něm kovový hlas domácího robota:

"Prosím o pokyny k přípravě večeře."

III.

Už od časného rána seděl Pazdera v pracovně a probíral se písemnostmi. Teprve od robota získal opravdu spolehlivý přehled o farmě, o její rozloze i vybavení. U oběda pak oznámil:

"Pojedeme s Emě m obhlédnout farmu."

"Stačíte se vrátit do večera?"

"Em říká, že ano."

"Dávejte na sebe pozor."

"Spolehni se! Občas tě zavolám, když mi bude smutno, vis?"

"A když se bude stýskat mně?"

"Zavoláš tedy ty."

Políbil ji na čelo a odešel, aby potají vzal s sebou pušku. Vzpomněl si na instrukce týkající se zdejší fauny, zejména chvostounů. Vůz řídil robot. Pazdera se rozhodl jet nejdříve podle hranice farmy. Zkušeným okem přehlížel pozemky. Nevypadaly příliš vábně a spotřebují jistě spoustu speciálních přísad, mikrobiálních hnojiv a k tomu hodně práce, než z nich něco dostane. Ze všeho nejdřív musí zmizet štetinatá ostřice, má prý ale hrozné kořeny. A vody bude zapotřebí jako soli. Spousty vody!

Stejně je to zajímavé: s povrchu takřka všechna voda zmizela, zato pod zemí jsou celá jezera, jak ukázal průzkum. Kdo ví proč. Tolik už se nafantazírovalo o minulosti téhle planety - a stále není dohadům konec.

Vůz vyjel na terénní vlnu. Mělké údolí bylo hustě porostlé nevysokými, zato však fantasticky pokroucenými stromy... Ale jsou to vůbec stromy?

"Emě, co je to před námi?"

"Místní les - podle pojmenování našich odborníků."

Robot stáčel řízení, aby překážku objel. Byla pro vůz neprostupná.

"Počkej, zastav u toho."

Pazdera vystoupil a šel k okraji lesa. Bylo to divné. Jako vyschlé, šupinaté, roztrhané pahýly proplétaly se do sebe listy, jež připomínaly kusy smirkového papíru. Nemělo to ani vůni.

"Les..."

Pazdera přivřel oči... Chata na Šumavě, pokroucené rozšumělé borovice, šustot jehličí pod botama. Vůně lesa a kořeněné aroma z hromádky čerstvě nasbíraných hřibů...

Zatřepal hlavou, aby setřásl marnivou představu. Před ním byl strupatý les, za zády šuměl motor vozu s trpělivým robotem u řízení. Nasedl.

"Ten les - je to k něčemu dobré?"

"Nevím, nejsem zatím informován."

Pazdera si v paměti uložil poznámku: Zjistit význam místního lesa. Blížili se k jedné ze čtyř artéských studní. Vyslala jim vstříc strouhy rozestavených zavodňovacích příkopů, posázené hrnatými, pestře pruhovanými krabicemi melioračních strojů. Příkopy byly suché a šedivé čerstvým betonem.

IV.

Na farmu se vrátili s prvními stopami soumraku. Obytný dům jim zářil vstříc pozemskou pohodou, tak neskutečnou v jednotvárné okolní krajině. Světlo z oken vykreslilo tvrdé stíny stromů rozestavených po dvoře.

Když Pazdera šel od garáže, zašumělo v korunách stromů. Zaznělo to tak známým tónem, až překvapením zvedl hlavu.

"Co je?"

Lenka čekala na verandě.

"Dobrý večer! Pojď sem."

Seběhla k němu.

"Poslouchej...!"

Za okamžik zavanul vítr znovu.

"Slyšíš? Jsou umělé, ale vítr v nich šumí jako v opravdových."

"Jen šije vychváli Stejně ale nevoní-jen si vzpomeň, lípy..."

Přivřela oči.

Jako já odpoledne, blesklo mu hlavou. Zcela určitě cítí lipový květ.

mlčel. Dlouze vzdychla a otevřela oči. Natáhla k němu ruku. "Tak pojď, neohrožený pionýre a přetvořiteli pustin! Mám obavy, že ti od zítřka začnu raději pomáhat!"

Rozběhli se k domu.

V.

Nebýt automatického kalendáře, zapomněli by asi brzy, jak dlouho už vlastně na farmě jsou. Od rána do večera byli jako v kole. Po prvotním a důkladném seznámení s celou farmou začal Pazdera s plánovitým kultivováním pozemků. Rozpracoval pracovní programy melioračním a kultivačním automatům, rozdělil půdu na jednotlivé hony a hlavně spěchal s dokončením základní části zavodňovací sítě. Uvedli ji do provozu s velkou slávou, neboť Lenka si neodpustila být při tom a vyhradila si právo stisknout spouštěcí knoflík.

"Nuže, do toho, paní farmářko!" vyzval ji Pazdera s hlubokou uklonou a uctivým gestem. Povytáhla nosík a s přehrávanou vážností stiskla tlačítko. Čerpadla se tiše rozšuměla a vyvrhla do šedivých koryt první litry stříbřité vody.

Křičeli oba "hurá" a poskakovali jak malé děti. Pak si ještě nabrali vodu do pohárku, přitukli si a připili "čerpací stanici na zdraví"! Když zahajovali první setbu na pokusných pozemcích, byla z toho opět malá rodinná slavnost, v níž hlavní slovo měla zase Lenka. Vyrobila pro oba jakési plátěné zástěry, do nich pak nasypali osivo a vykročili do zoraného lánu jako pradávni rozséváci. Rozhazovali rukama zrní a kráčeli zvolna ztěžklou, zvlhlou půdou planety, která po celé věky planěla a větrala v bouřlivých víchřicích ovládajících prořídle zbytky atmosféry.

Přijme tahle obrozená planeta pozemské zrno a dá mu vzklíčit? Oba na to mysleli, když se na konci lánu zastavili a pohlédli za sebe. Málem zatoužili pokleknout a poprosit planetu, aby vdechla jejich setbě život.

Večer pak jako každodenně ohlásili videofonní linkou na hlavní základnu, že na farmě dvacet devět je všechno v pořádku a že byly vykonány takové a takové práce. A jako mnohokrát před tím i tentokrát se omluvili, že ještě nemohou přijmout pozvání k návštěvě základny. Samozřejmě, na základně byla početná skupina pozemšťanů a jistě by to bylo hezké posedět ve větší společnosti, pobavit se - ale Pazderovým pořád jaksi nezbyval čas. Jako by jim chyběly ty dva tři dny, které by si nezbytně návštěva vyžádala. Využívali zatím videofonického spojení a Lenka zorganizovala několik úspěšných "společenských večerů na dálku". Pozvali k nim zejména podobně osamocené skupinky pracovníků energetických a atmosférických stanic i některých vědeckovýzkumných pracovišť. Nápad Lenky Pazderové byl natolik úspěšný, že se "videofonická společenská setkání" konala častěji i na jiných okruzích.

Malými "společenskými událostmi" bylo i několik návštěv, které zavítaly na farmu. Opravdu znovu přijel osidlovací inspektor a přivedl jim rodinu farmáře z farmy 30, která sousedila s Pazderovými. Pak ještě na chvíli zavítal energetik ze systému JIH X-54, aby prý si ověřil, že je farma 29 dostatečně zabezpečena elektrickou energií. Byl to hovorný a milý člověk, s nímž Lenka probírala řadu kuchařských receptů, neboť jednou z jeho zálib bylo vaření. Postěžoval si pochopitelně na nedostatky v zásobování ze Země, ale pochlubil se naopak několika úspěšnými experimenty s využitím místních zdrojů. Výsledkem byla výtečná tepelná úprava listů takzvaných stromů z místních lesů! Když Lenka tuhle energetikovu specialitku předložila k večeři Pazderovi, měl sto chutí se toho ani nedotknout. Viděl však její rozjiskřené oči a potutelný úsměv, jímž ho provokovala - a tak ochutnal.

"Páni kosmonauti!" zahalekal, když sousto několikrát přeavalil v ústech a nakonec polkl. "Copak je to možné, že ten smirkový papír má takovou báječnou chuť?"

"Vidíš, kdyby mi to ten energetik tehdy neukuchtil, než ses vrátil, tak jsem se do toho snad ani nepustila," přiznala se Lenka. Pohládl ji po ruce a nakrčil bradu.

"Tohle je snad první bod pro tuhle planetu! Já přece tenkrát poprvé nad tou strupatinou málem brečel, když mi Em řekl, že to má být místní les..."

A zase měli o jeden hezký večer postaráno. Zavolali videofonem i energetika a Pazdera s ním za odměnu sehrál šachovou partii. Jindy zase Lenka přišla s požadavkem obléci se slavnostně, protože na televizním okruhu byl přenos ze Země - koncert nebo divadelní představení. Měli však rádi i večery, kdy jen poseděli na lodžii u karet a s šálkem kávy nebo silného čaje. A když pak začínal ten podivný soumrak, jímž se na planetě hlásila noc, drželi se za ruce nebo se Lenka opřela Vojtovi o rameno a jen občas si něco milého povídali.

Byli šťastni, že jsou spolu. A dny ubíhaly...

VI.

Bylo krátce před polednem. Vůz s hučením šplhal do svahu k farmě.

Zuúíí-t...

Zuúíí-t!

Dvojí štekavé hvízdnutí dolétlo k vozu. Pazdera přišlápl brzdu a pátravě se vyklonil z kabiny.

Jedině Lenka mohla střílet!

Zpod stromů před obytným domem vylétlo několik vířících vlčků.

Řítíli se pryč daleko vpravo od vozu.

"Chvostouni!"

Sešlápl rychlostní pedál až k podlaze a hmátl rukou za sedadlo pro pušku. V rozčilení ji nemohl vytrhnout z držáku. Před vozem se objevil kmen rozložitý lípy. Strhl vůz stranou a prudce zabrzdil. Vzápětí vylétl z kabiny a řítí se k domu.

Na prostranství před verandou se svíjel šedomodrý chlupatý chuchvalec. Zvedl pušku a vypálil. Blesk výstřelu šlehl z hlavně přímo do chvostouna, rozvinul ho a vzápětí jím hodil ke stěně domu. Šedomodrý chuchvalec podivně splaskl a znehybněl.

Pazdera se divoce rozhlédl. Před domem bylo prázdno. Skočil k verandě. Lenka ležela nad schody, v bezvládné ruce pořád svírala pušku. Oči měla zavřené.

Opatrněji zvedl a hlavu sklonil k její hrudi. Srdce slabě tepalo. Zběžně ji prohlédl, ale žádné zranění nenašel. Odnesl ji na pohovku a běžel do kuchyně.

Když se vrátil se sklenkou, měla oči otevřené. Přiklekl k pohovce a chtěl jí dát napít. Zadržela mu ruku.

"Vojto! Bylo to strašné! Už se tu budu sama bát..."

Pokrčil nerozhodně rameny.

Odkud přišli a kam chvostouni zmizeli, Pazdera nezjistil. Nevypátrala to ani stopařská skupina, kterou ihned přivolali. "Víte, farmáři, snad to byla jen nějaká toulavá smečka, která tudy táhla a narazila náhodou na vás. Můžete jen doufat, že se tady hned tak znovu neobjeví, když se vám jich podařilo pár zabít," řekl na rozloučenou Pazderovi velitel skupiny. Byla to slabá útěcha.

Lenka se zotavovala pomalu. Pazdera raději zůstal na farmě nebo jen v nejbližším okolí.

VII.

Po klidných a veselých večerech minulých dní nebylo ani památky. Teď teprve Vojta pochopil, kolik úsilí a vůle vynaložila Lenka, aby pro ně vytvořila prostředí, které jim pomáhalo žít v této zatracené pustině. Odejít odtud nechtěl, ale uvažoval o tom, že by se měli vydat aspoň na pár dní na hlavní základnu - mezi lidi. Čtvrtého dne po útoku chvostounů se snesla na farmu větrná bouře. Jedna z těch, které se tady zatím nikdy nedaly předvídat. Vichřice zvířila spousty jemného písku, zavála jím sotva obdělané hony a zasypala zavodňovací kanály.

Bouře trvala plných pět hodin.

Pazdera stál u okna a jen bezmocně svíral pěsti. Najednou zatoužil odejít - pryč z této divoké planety, zpátky na Zemi!

Pak se na obloze opět objevilo bílé slunce. Rozběhl se ven. Zamířil za farmu až mezi prázdné kulovité sýpky. Vrátil se však zanedlouho, dokonce s úsměvem, a cosi skrýval pod bundou.

VIII.

Lenka se procházela po zahradě. Nemohla se nasytit barev 1 vůní květů, laskala se s hebkou trávou, která jí ovíjela nohy. Bylo jí nádherně. Jen Vojta jí tu scházel. Jistě zase někde leží a bloumá v myšlenkách kdoví kde. Musí ho najít. Rozběhla se přes trávník k cestičce.

Růže!

Nemohla kolem nich projít, aniž by se k nim sklonila. Přivřela oči a zhluboka vdechla. Jak báječně voní...

Otevřela oči. Nad štíhlou vázou na malém stolečku u lůžka planuly tři růže. Nedůvěřivě si je prohlížela.

"Líbí se ti?" ozvalo se tiše za ní. Otočila k Vojtovi hlavu.

V teplém ránu měla opět modré oči a vlasy jí zlátlý po mladém medu. A malinko se usmála.

"Nejsi náhodou kouzelník, Vojtíšku?"

Našpulil vesele ústa. Už jí bude dobře.

"Povedly se ti báječně - jsou jako opravdické."

Zavrtěl hlavou.

"Omyl! Jsou opravdické!"

Strčila nosík k růžím, sáhla si opatrně na lístek, zkusila trn.

"Vojto! Ty jsi opravdu kouzelník! Odkud je máš - honem!"

"Od nás ze zahrady."

"Cože? Kdopak by ti ze Země vozil růže?"

"Tak ty mi nevěříš?"

"Ne!"

"Oblékni se tedy a pojď!" Pospíšila si a vedl ji pak k sýpkám.

"Teď zavři oči, dej mi ruku a dokud neřeknu už, tak se nedívej!"

Tapkala vedle něho.

"Už!"

Na malém záhonku se v ranním slunci rozpínal růžový keř osypaný květy.

Promluvila až za hodnou chvíli.

"Jak jsi to dokázal?"

"Jsou to tvoje nejmilejší. Od nás ze zahrady. Vzal jsem jeden keřík tajně s sebou. Chtěl jsem tě překvapit..."

"A podařilo se ti to dokonale!"

"Tak lehké to zase nebylo, Lenko. Předně šlo o to, abys nic neobjevila, dokud růže nerozkvetou, takže s tím bylo práce dost. Ale nejhorší byla ta včerejší bouře. Naštěstí to skleníček vydržel." Ukázal na složené průhledné desky a konstrukci ležící opodál.

"Jsi báječný."

"No, raději s tou chválou šetři. Včera jsem už sám pochyboval, že vydržím. Ale když si tady zvykly i tvoje růže..."

"...tak bychom si snad měli zvyknout i my!" Zavěsila se do něho a vraceli se k domu. Minuli roh garáží.

"Vojto!" Lenka ukazovala k úpatí pahorku. Díval se - a nevěřil.

"Děvče!"

Rozběhl se - ale pak se skokem vrátil a chytil ji za ruku.

"Poběž!"

Sbíhali dolů mezi trsy štětinatých travin, prodírali se namáhavě závěsemi navátého písku, ale zelený lán se k nim blížil. Na samém kraji se Vojta zastavil, zvedl ruce a stiskl si hlavu - jako by se mu v tom okamžiku chtěla rozskočit. Lenka sepnula ruce pod bradou. Mezi návěsemi písku vyrazily tisíce drobounkých zelených prstíků, draly se vzhůru, osvobozovaly se z dusného příkrovu, kterým včerejší bouře zasypala pole.

První výhonky obyčejné trávni směsky...

"Lenko, to je strašné...", vyrazil pojednou chraptivě Vojta.

"Jak to - strašné? Báječné! Skvělé, Vojto!"

"Ne, nerozumíš mi. Myslím, že stačilo možná jen pár hodin, abychom odtud odjeli. Abychom utekli z bitvy, kterou jsme vlastně vyhráli!"

Natáhla k němu ruku a přimhouřila vesele oko.

"A čemu máme děkovat za to, že jsme zůstali?"

"No čemu?"

"Růžím přece! Rozkvetly právě včas."

Drželi se za ruce a stoupali pomalu k farmě. Vraceli se domů.

Pavel Čvančara

Hanín

Zpočátku jsem ani nevěděl, že jsem tak osudovým způsobem změnil svůj život. Šel jsem Hanínem a vůbec jsem si neuvědomoval žádný rozdíl. Stromy, keře, trochu podmáčená půda, nic mimořádného, co by mne upozornilo, že jsem vstoupil do jiného světa, do úplně jiného lesa, než do kterého jsem se původně vydal. Kdybych jen tušil... Však mamu nyní naříkat.

Jdu lesem, nic zlého netuše, když tu náhle zaujalo mou pozornost divné zvířátko. Pobíhalo v hustém kapradí, takže jsem neměl dostatek času šije řádně prohlédnout, avšak i tak, jen to málo, co jsem uviděl, vzbudilo mou pozornost. Sledoval jsem je tedy, protože jsem si nechtěl připustit, že bych měl vlčí mlhu a zbláznit se. Ve skutečnosti jsem asi opravdu vlčí mlhu měl, že jsem tak nešťastně zabloudil. Překročil jsem bludný kořen? Nebo prošel tajemnou neviditelnou branou? Dodnes nevím.

Sleduji, jak se zvířátko za šustění kapradí a spadaného listu s funěním asi jako ježek v podvečer žene kamsi do hloubi lesa. Konečně se dostalo na palouk osvětlený skrz koruny stromů jasným slunečním světlem. V tu chvíli bych se opravdu chtěl vidět. Div mi oči z důlků nevypadly do vlhké lesní půdy. Na mýtině se zastavilo a začalo si upravovat srst, nastavovalo tělíčko slunečním paprskům. Zvířátko tvoří jakýsi soudek, po jehož obvodu je čtvero párů nohou. Z boků tohoto válečku pak vyčuhují na každé straně jedna ruka, či spíše něco jako ruka, pacičky, které mu slouží jako podavače potravy k ústům i jako tupírovací náčiní. Oko má na každém kolenu. Zajímavý je pak jeho pohyb, když běží. Prostě se koulí, tak jako sud, jen s tím rozdílem, že tenhle soudek má na koulení nožičky. Musím říci, že jde o pohyb velmi obratný. Směr dokáže změnit bleskově. Zahnout v plném trysku v pravém úhlu není pro něho žádný problém.

Abych lépe viděl na paseku, vylezl jsem na nedaleký mohutný dub. Za chvíli je těchto komických chlupatých zvířátek plná mýtina. Pobíhají, zdraví se, pískají, jako by si něco důležitého sdělovala. Očividně jde o mírumilovná stvoření, živící se různými lesními plody, rozhodně nevypadají jako lovci.

Nevím proč, protože nic podezřelého nevidím ani neslyším, avšak nohaté válečky jsou náhle neklidné a během chvilíčky, jak když střelíš, jsou všechny pryč. Nyní jsem spatřil i já důvod jejich neklidu a útěku. Z houští na paseku vystoupila skupinka bytostí.

Určitě to nejsou zvířata, říkám si v duchu. Ale lidé to také nejsou. Jak se později dovím, jsou to Časpi. Jen tak tak že jsem nevyjel a nespádl. Časpi vypadají úžasně, ale ještě úžasnější je pozorovat je při nějaké činnosti a poslouchat jejich rozmluvy.

Jde o tvory asi dva metry vysoké, mají jako lidé dvě nohy, avšak čtyři ruce, dvě a dvě pod sebou po stranách těla, vrchní pár delší, spodní kratší. Ovšem hlavu mají daleko odlišnější

a já si ji pro sebe nazval "roura od kamen". Má na výšku něco přes půl metru a vypadá skutečně jako roura od kamen. Útlá, kruhový průřez a k tělu relativně vysoká. Na rozdíl od roury od kamen ji mají ohebnou jako zahradní hadici. Na hlavě mají po spirále od ramen nahoru několikero očí, které jsem ani nikdy nespočítal, i když jsem měl možnost se s těmito tvory seznámit blíže. Časpi jsou myslící bytosti, mají svůj jazyk, svou kulturu, zákony a tak. Zajímavý je právě zvuk jejich řeči. Nemohu si nevzpomenout na Dopplerův jev, když je vidím na pasece se domlouvat. Hovoří krátkými větami, ze začátku hluboko, postupně se tón zvyšuje, aby zase na konci věty přešel do hloubky.

O čem mohou diskutovat? Reflexivně se tisknu k mohutné větvi stromu. Nějak se mi nechce věřit, že by mi setkání s těmito bytostmi přineslo něco dobrého. Má snaha se ukázala marná. Vidím, jak dva z šestičlenné skupinky mizí v houští, ze kterého byli vyšli. Zbylí čtyři se rozdělují po dvou a každá dvojice jde na opačnou stranu palouku. Trochu mne to znervózňuje, ale pořád mám aspoň čtyři v dohledu.

"Uááá... co to... pustíš mě!" Jakoby kleště mně svírají nohy a velkou silou mě táhnou k zemi. Už se nemohu udržet a padám do měkké lesní půdy. Ležím, lapám po dechu a nepočítané kulatých očí na mě zírám, pobaveně i zvědavě, něco jako ústa se šklebí pravděpodobně v úsměvu. Než jsem nabral pořádně dech, jsou zde i ostatní a jak to vypadá, nehodlají si se mnou hned teď povídat. To, co dělají, jsou nějaká nosítka. Pracují rychle. Veškeré mé pokusy o odpor jsou marné, čtyři ruce jsou více než dvě. Sílu mají, to je také pravda. Sekají, svazují, provlékají, pobíhají, rukama máchají velice svižně.

Pohyb ustal. Vše hotovo. Jsem velmi důmyslně přivázán nebo spíše zabalen v jakési rouře z větví. Hnout se prakticky nemohu.

"Okamžitě mě pusťte!" hulákám na ně, stejně marně jako zbytečně. Můj jekot jejich pozornost nijak zvlášť nevzbuzuje. V tomto balení si připadám jako chrostík nebo párek v rohlíku.

"Hele, co se mnou chcete dělat? A kdo vůbec jste?" napadá mě zásadní otázka. "Já jsem vám nic neudělal, ani vás neznám, tak co, hergot, chcete?" Nic, žádná odezva. Jen si mě dva hodili přes rameno a někam mě nesou. Cestou se na něčem domlouvají. Nejspíš jestli budu dobrý na zázvoru nebo na česneku. Doufám, že cesta bude dlouhá. Pořád něco huhňají, mám pocit... že by?... já jim snad rozumím! Ano, chce to jen pustit všechny své myšlenky z hlavy ven a ...a je to. Opravdu. Já jim rozumím, i když vzhledem k jejich dopplerštině to jde ztuha.

O čem mluví?

"Co to může být? Vidělo jsi to někdy?"

"Nevidělo. Některé z vesnice to zná. Možná. Řekne nám."

"Kdyby to bylo k jídlu, byli bychom dnes úspěšní."

"Drželo jsem to. Mrskalo se to docela se silou. Třeba by se to dalo využít pro nějakou práci. To je lepší než sníst."

"Máš pravdu. Zapřáhnout do vozíku. Nebo tak."

"Při vázání kvičelo. Velmi legrační."

"Běžte k šípku, hlavy gumový!" neudržel jsem se a houkl na ně. Odpovědí mi byl smích, i když se ten zvuk zdráhám tak nazvat. Vypadá to, že mi nezbude nic jiného, než se pokusit hovořit stejným způsobem jako oni. Pak mi snad budou rozumět, i když mluvíme různými jazyky. Jestliže rozumím já jim, proč by nerozuměli oni mně, když použiji dopplerštinu. Nu, zatím si budu v duchu trénovat, jak by to mělo znít a budu poslouchat. Nemá cenu trumfy dávat dřív, než je nezbytně nutné.

"Ale proneše se. Potvůrka," po nějakém čase hekali shodně oba mí nosiči. Alespoň v něčem jsem na ně vyzrál. "Pojďte nás vystřídat. Krojné. Sabinýí," loudí po druhých, aby se zbavili svého břemena.

"No jo," s malým nadšením oba oslovení přebrali náklad. "Za chvíli už stejně budeme doma."

V myšlenkách jsem hodnotil situaci a snažil se v tomhle blázinci nějak vyznat. Vcelku marně. Z mých úvah mě vytrhlo velmi nešetrné *zacházení* s mojí maličkostí. Nosiči se mnou bez varování praštili na zem a hnali se kamsi do křoví. Nebýt proutěné ošatky, do které si mě uložili, asi by má žebra nezůstala celá. I tak jsem cítil bolest. Pařez ležel jen kousek od mých ledvin.

Dupot jejich nohou, šustění listů a trav se vzdalovalo. No, snad mne zde nenechali jen tak? V téhle kleci..., pomyslel jsem si nejdříve. Napodruhé už mne napadlo, že bych se

z těsné proutěné kazajky mohl pokusit vymanit a utéci. Rychle jsem se snažil pochopit systém tohoto proutěného futrátku. Vrtěním jsem zkoušel rozvolnit vazby a roztáhnout pružný lýkový provaz, kterým jsem byl ještě pro jistotu svázán. Občas jsem na chvíli přestal, abych zkontroloval, jestli se mí věznitelé náhodou nevracejí. Nic, je to dobré...

Jak se tak všelijak kroutím, funím námahou a nadávám v duchu i nahlas, najednou slyším praskot a šustění. Nevypadá to ale, že by se tamti vraceli. Převalím se, abych lépe viděl...nééé! Co jsem komu udělal? Přímo na mě si to šinul slimák. Ale kdyby slimák, superslimák! Velký dvojslimák. Na délku měl tak něco málo přes půl druhého metru a dvě nohy. Dvě rovnoběžné nohy, takže vypadá jako slimáčí kataran. Jen jsem se stačil obrátit hlavou k zemi a už to tu je. Jen abych se mu nezdál jako chutné sousto, ať už k snídani, obědu či večeři, protože ani vlastně nevím, kolik je hodin. Stejně doufám, že je noc a že se brzy z tohoto zlého snu probudím. Být přejetý autem nebo vlakem jsem si představit dovedl, ale že mě přejede slimák, toho bych se nikdy nenadal. Jako jídlo jsem označen nebyl, přesněji, slimáčí parní válec o mě neprojevuje v tomto smyslu *žádný* zájem. Cítím, jak na mě najíždí a jak mi za krk *začíná* zatékat žlutavá, chladivá, lepkavá až blemcavá, nevonící tekutina, konzistence řidší vazelíny nebo něčeho jako med. Stejný pocit *zažívají* i má stehna. Cvalda něco váží, ale i díky proutěnému penálu se unést dá. Uf, to je ale hnus!

"To nemáš oči nebo tykadla, mouló?" nemohu si od plic neulevit. Nevzrušeně pokračuje svou cestou. Nyní všechnu energii musím věnovat tomu, abych se odkutálem z jeho stopy

a mohl se nadechnout bez hrozby, že se mi hned zvedne žaludek.

Přeci jen byla slimáci návštěva, dopravní nehoda, k něčemu dobrá. Poslantané proutí začalo pracovat a já znatelně vnímám, jak sevření polevuje. Ještě budu tomu hlenivci děkovat. Teď. To je úleva, podařilo se mi osvobodit ruce. Několika umnými pohyby shazuji lýkový provaz. Osvobozování jde čím dál rychleji. A šup, jako vylíhlý chrostík se soukám ze své kukly. Pozorně naslouchám a snažím se zachytit jakýkoliv šelest, který by mne mohl varovat před nepřáteli, nebo snad jen nekamarády? Ticho. Ticho vlastně ne, ale žádný podezřelý zvuk. Lehce přikrčený se vydávám na zpáteční cestu. Ale půjdu raději trochu oklikou, abych nenarazil na lesní stezce, kterou jsme ke konci šli, na nějakého Časpra. A kam vůbec běželi, že tak rychle o mne ztratili zájem? Jejich věc, jen rychle zpět.

Běžím již nějakou chvíli, ale pořád nevidím onu paseku, která se pro mne stala tak osudnou. Nevím sice, kolik je hodin, ale z domova jsem vyšel v půl druhé, no... něco cesta, pak ty nohaté válečky, cesta kamsi, vysvobození a cesta zpět... podle toho, jak mi začalo kručet v žaludku, už bude asi po večeři. Něco kolem sedmé osmé, to abych sebou mrsknul a byl do tmy doma. Ale cosi malého by to do žaludku chtělo a támhle jsou zrovna nějaké maliny nebo ostružiny. Udýchán, oslintán a hladov jsem se zastavil u keře, o kterém jsem si myslel nebo chtěl myslet, zeje maliníkem. V tu chvíli mne hned nenapadlo, že by to maliny nemusely být. Nebyly. Tak jako celý les nebyl ten, do kterého jsem od malá chodil s babičkou. Tyto "maliny" však, musím říci, chutnaly výborně. Sladké, voňavé, hutné jakoby rovnou se šlehačkou, hm, chutné, opravdu chutné. Bříško jako soudek během chvilky. Nějak mi ztěžkly nohy. Odbelhal jsem se ke stromu, jehož větve až k zemi vytvářely pocit bezpečí a jistoty. Ani nevím, jak a kdy jsem usnul.

Probudily mne rány do hlavy, nohou, zad. Jako kdyby mne tlouklo holemi několik pacholků. Vyděšený, strachem stažené hrdlo, že jsem ani vykřiknout nemohl, ani se pohnout. Otevřel jsem oči... a zase je rychle zavřel. Nikdo mne holemi nemlátil. To já jsem se otloukal o větve stromů, jak jsem se vznášel do jejich korun. Točil jsem se snad ve všech osách, co jich trojrozměrný svět má. Otevřel jsem oči a začal jsem rukama máchat vlevo vpravo a snažil se zachytit nějaké větve. Marně.

Nohama jsem kopal jako ve vodě v domnění, že se něco stane, že to bude k něčemu dobré. Raz dva jsem se vyhoupl na úroveň nejvyšších vrcholků lesa. Hned jsem si všiml, že slunce se již sklání k obzoru. Blíží se noc. Když jsem se trochu vzpamatoval, snažil jsem se využít této nešťastné situace a rozhlednout se, kam bych měl jít nebo snad letět? Příliš se mi nedařilo. Chvíli hlavou dolů, chvíli nahoru, hned na jeden, hned na druhý bok, začínal jsem rozumět pocitům papíru nhaného větrem po ulici. Tento stav beztlíže a vítr by mě stejně nenechaly, abych si směr své vzdušné cesty vybral sám. Na straně slunce jsem si přeci jen stačil všimnout v dáli se rýsujícího masivu hor. Hory v Polabí? Nesmysl. Snad Krkonoše, ale ty jsou na severu a daleko. I nadále ale měl vítr svůj názor kudy a kam a já jej jen občas usměrnil o nějaký vrcholek stromu. Když jsem se o něho pokusil zachytit, zbylo mi v ruce jen několik utržených listů jako jízdenky na vlak. Načež jsem s hrůzou zjistil, že se blíží někdo jako průvodčí,

který však spíše než lístek bude chtít štípnout mě. Několik průvodčích.

Hejnu ptáků jsem se náramně hodil jako odpočívadlo. Bez většího upejpání se rozsadili na mých zádech. Alespoň, že díky nim přestal ten kosmonautický výcvik, již mi bylo mírně nevolno. Štěbetali, čistili si peří, lechtali mě svými nožkami, ale také se někteří chovali velmi neslušně. Ustálený ve svých prostných, s pohledem upřeným k zemi a s černými pasažéry na zádech jsem byl unášen lehkým teplým vánkem kamsi. Pode mnou byl neustále les. Začal jsem mít pocit, že klesám, nepatrně, ale klesám. Přibližoval jsem se ke korunám stromů, nejen těm nejvyšším.

Ještě chvilku a byl bych se býval mohl chytit i silnějších větví. Nebylo mi práno. Les skončil a objevila se holina, louka a... vesnice. Nějaké chýše a cosi, co se z té výšky dalo nazvat obdělávanými políčky. Vesnice však nebudila přílišnou důvěru, neboť nevypadala jako ty, na které jsem byl zvyklý. U žádné z chýší nestálo auto, na žádné nebyla anténa, ani hluk magnetáku nebo travní sekačky jsem neslyšel.

Ptáci se rázem rozprchli, jako když střílí. Něco mě štíplo do břicha a nohou. Pod sebou jsem uviděl malé tvory, patrně děti, jak po mně střílí nějaké šišky nebo kašany. Děti? No jistě. I když bych mohl říkat i mláďata. Nešťastně jsem zíral na zem, kde jsem viděl, že jsem se stal zábavou pro děti mých dřívějších únosců s hlavou jak roura od kamen. Ti malí lumpové s neskrývanou rozkoší mě měli za terč. Neřízené klesání se zrychlilo. Několik přesných zásahů těch zlomyslných dětiček a za zvuků, že jsem se musel červenat, jsem přistál v nějakém lupení.

Během vteřinky mě obklopilo asi celé osazenstvo vesnice. Štěbetali jeden přes druhého, že jsem si vzhledem k jejich dopplerštině připadal jako na formuli jedna. Asi tak, jako kdybyste si sedli doprostřed závodní dráhy a auta vás míjela zleva zprava, ale nejen to, zepředu zezadu, tam i zpět. Když jsem si opět zvykl na pevnou půdu pod nohama, zkusil jsem vstát, abych odešel. Joj, to jsem si dal. Způsobil jsem úlek a vyvolal reakci, kterou jsem vyvolat nechtěl. Během okamžiku jsem byl opět chrostík. Ani nevím, kde to proutí tak rychle vzali. Už nikdy nebudu jíst maliny!

Za všeobecného jásotu mne odnesli do jedné z chýší, kde mě položili na zem a zavřeli. Světla v chýši mnoho nebylo, ale nějaká společnost ano. Konečně ticho. Oči si zvykají na šero. Così mě lechtá a šimrá různě po těle. Musím se smát. Aha, seznamují se se mnou mí spolubydlíci. Od pohledu nevinná stvoření. Měňavky. Nevelcí, drobnými šupinkami pokrytí... tvorečci. Podle potřeby jim různě z těla začínou vyrůstat končetiny, biolog by možná řekl panožky. Silné, slabé, s prstíky i bez, pro přesouvání i pro uchopování, ale především pro poznávání. Se svým tělem mohou provádět všemožné kejkle, tlustí i tencí, placatí i kulatí mohou být, až najedno místo, zhruba jako fotbalový míč velký útvar, který měnit nemohou a zůstává vždy pevný. Nejspíše mozkové centrum a sídlo asi i dalších orgánů. Kvůli tomu nemohou ani utéci z těchto chlívků. Neprotáhnou otvorem svá jinak gumová tělíčka. Je tu i další důvod. V těchto končetinách - výběžcích nemají prakticky žádnou sílu. Mohou jimi tak akorát uždibovat rostlinky, přesunem své hmoty se mohou pohybovat - kutálet, to je však vše. Třeba na zvedání kamenů nebo lámání větví zařízení nejsou. Jinak jsou to vcelku učenlivé opičky. Toho využiji.

Volnými prsty a částmi rukou i nohou a také hlavou jsem se snažil dělat takové pohyby, aby se ke mně mé přelévací opičky přidaly a svými panožkami tahaly za lýkové okovy. I když po většinu doby celé snažení připomínalo práci mravenců bez ladu a skladu, nakonec, stejně jako u mravenců, se výsledek dostavil. Měňavky slabým, ale neustálým popotahováním, pocukáváním a vikláním rozvolnily košík a osvobodily mne natolik, že jsem mohl již sám zpřelámat či rozplést své vězení. A teď rychle!

Koukám, že udělat do chlívku díru mi mnoho práce nedá. Opatrně vykokuju, nikde se nic nehýbe. Časpi, vzhledem k tomu, že neznají dobrodiní televize, šli už na kutě nebo ve svých chýších diskutují o dvakrát chyceném lysém medvídku. Ale, tamhle jeden je ještě venku a tam také. Musím být opatrný. Zvětšuji otvor, dokud se jím nedokážu protáhnout. No pojdte, vy měňavková prasátka, za pomoc vám daruji svobodu. Neskončíte v něčím žaludku.

Měsíc jako na potvoru svítí o sto šest, držím se proto nejtmavších zákoutí a snažím se odplazit z vesnice. Sice jsem se zapotil, ale podařilo se mi dostat se neozpozorován až za ves, do lesa, kde je již dostatečný stín, abych si mohl stoupnout, a pryč odsud.

Už jsem byl dost hluboko v lese, nohy okopané, obličej poslehaný, tělo obouchané, jak v noční lesní stínohře člověk vidí jen něco, když se ke mně donesl povyk z vesnice. Už asi zjistili, že jsem fuč. Nejspíš si některá měňavka nedávala takový pozor jako já a zmerčili ji a pak zjistili i další. Vem to čert, přece mě teď v noci nebudou honit a ráno už budu za horama. Opravdu jsem si to myslel...

Jak tak klopýtám nočním lesem, vidím v trávě před sebou lesknout se kameny, volně poházené a v množství, že tvoří dokonce jakousi cestičku. Palce u nohy se jasně přihlásily o svá práva, už nechtěly být dále bity. Vypadá to, že cesta bude ubíhat rychleji. Hop na první kámen. A ouha! Jak jsem na kámen doskočil, neuklouzl jsem, jak jsem případně předpokládal, ale - vyjádřil bych to asi tak: šlápl jsem do toho. Co vypadalo jako balvan trochu porostlý mechem a lišejníkem, je past, nezelezná železa. S čvachtnutím se má noha do jedné z nich zabořila a jako bych uvízl v asfaltu, nemohl jsem ji již vyndat, ani celý tento "balvan" zvednout. Jednoduše mi ta hmota obtekla nohu a nepustila. Mám po srandě. Nyní se mohu těšit, komu tato tvarohová železa patří a jak často je chodí kontrolovat. Ale co když nejde o lovecké náčiní, ale o nějakého živočicha, který mi teď začne rozleptávat nohu svými trávicími šťávami... ááá! Celou noc jsem v obavách sledoval nohu, zdali se nekrátí. Bolí-nebolí?

K polednímu přišlo rozřešení.

To je milé setkání, že?, řekl jsem si v duchu, když jsem spatřil své staré známé. I oni projevovali vcelku nezakrývanou radost z opětovného shledání. Vždyť já vím, říkám si pro sebe, zase do penálu, smířen s osudem a snad i opravdu rád, že vidím zrovna tyto tvory a ne něco horšího. Časpi vbodli ze strany do hub-pastí jakési trny, a ty se otevřely. Noha se mi rázem uvolnila, byla celá, i když zrovna nevoněla. Jak jsem se později dozvěděl, Časpi tyto pasti připravují tak, že z normální houby - obdoby pýchavky - strhnou kožovitý obal a "jádro" se pak chová jako asfaltová past. Prosté a přitom docela účinné. Nerad věřím.

Útrpně čekám na zabalení, ale nic takového se neděje. Pouze mi lýkem za zády spoutávají ruce a lehkým píchnutím kopí mně dávají na srozuměnou, že jdeme. Nečekaná, ale milá změna.

Vesnice náš příchod již očekává. Jsem zaveden do nejprostornější chýše, nejspíš sídla místní rady a možná i společenského sálu. Kuchyně by vypadala jinak. Děti a většina ostatních obyvatel zůstává venku. Chýše je kruhová, u stěn lavice a proti vchodu lavice nejzdobnější. Uprostřed podlahy je kruhová jáma zhruba metrového průměru a metrové hloubky, do ní jsem uveden já. Okraj této jámy je obložen dřevem a proutím, takže vytváří také jakési sedátko. Zažívám pocit rybk v akváriu nebo kokršpaněla na psí výstavě.

Po krátkém úvodním obřadu se rozproudila živá diskuse, nebudu namyšlený, řeknu-li, že o mně. Tyto slovní přestřelky mi dávají šanci jednak se více dozvědět o svém případném dalším osudu, jednak je to výtečný trénink jejich řeči.

"Nade vši pochybnost je už zřejmé, že jde o myslícího tvora. Nejeví se ani jako nebezpečný. Nevládne žádnými kouzly. Není nadmíru silný. Určitý důvtip se mu nedá upřít. Trochu je nám i podobný," začal hovořit jeden z nich, sedící vpravo od předsedajících tří Časprů.

"Jakého důvtipu si ctihodné Chau všimlo? Nevím," ujal se slova další. "Na mě spíše dělá dojem zmateného kolouška." Pár ostatních na projev souhlasu a asi také se smíchem kroužilo svými rourovitými pružnými hlavami ve směru hodinových ručiček. Další skupinka nesouhlasně mručela a točila hlavami v opačném směru.

"Několikery pokus o útěk. Co je jasnějším důkazem myšlení a rozumu?"

"Pokud se ovšem zvířátko nenechá několikrát chytit Co je jasnějším důkazem nepřítomnosti jakékoli úvahy nebo myšlenky?"

"Chytit se. Být chycen. Padnout do léčky může jakékoli zvíře. I každý z nás. Kdo systematicky utíká ze zajetí? Jenom my nebo některá z jiných bytostí obdařených rozumem."

"Nevidím žádné systematické utíkáni. Dvakrát povolila klec. Kdopak ji splétal? Jednou pak ještě k tomu povolil chlívěk."

"Klec nepovolila náhodou. Ani v chlívku nevznikl otvor jen tak sám od sebe. To dobře víš. Kadó."

Jejich intonaci a zvuk řeči bych popsal asi takto: "U-uu-uuuYíííííuuu-u-u-u." Vlak přijíždí, jen se mihne a mizí v dáli. Z tohoto důvodu ani nebylo možné pronést delší větu. Nacvičoval jsem si v duchu svá slova a jen ztěžka si zvykal na nutnost krátkých vět, kde nemohu myšlenku košatěji rozvést. Jaké asi mají básně? Nebo filosofická pojednání?

"Vidím několik možností," přidal se další řečník. "Nechat hojit po svých." Ano, ano, souhlasil jsem v duchu, to je dobrý nápad. "Ale k tomu nevidím důvod. Když jsme jej již několikrát ulovili," méně optimisticky pokračoval. "Můžeme ho zde nějakým vhodným způsobem využít. A tím myslím i proti Karnakovi. Můžeme jej také utratit. Můžeme uspořádat obřad." Ostatní tvé návrhy se mi, hochu zlatý, vůbec, ale vůbec, nelíbí. "Pro obec je nejlepší si jej ponechat. Myslím si. Než přijde čas," zakončil, jak se mi zdálo, mnohosmyslně.

"Dobře mluvilo Marmá," řeklo Chau. "Více získáme jeho životem. Méně získáme jeho utracením. Nic nezískáme jeho vypuštěním."

"Vydat na slavnost," nenechalo se odbýt Kadó a jeho stoupenci. "Bude užitek hned. Nestačí již utéci. Neumře. Navrhuji vydat."

Neustále: u-uu-uuuuuuuuuu-uu-u, u-uu-uuuYíuuuuuu-uu-u, u-uu-uuuuuuuuuu-uu-u,...

Výměna názorů mezi středně rozumnými a nerozumnými trvala nějakou chvíli, až jsem se v tom hluku přestal orientovat. Pečlivě jsem se jen snažil sledovat rozložení názorů a zdálo se mi, že stoupenci mého uchování živého jsou s mými odpůrci půl napůl, no, spíše je víc mých nepřejících. Zatím ale stejně nebudu prozrazovat, že jim rozumím. *Zatím* ne. Nakonec získaly navrch dva názory.

"Nechť vážené Dálistí nechá hlasovat," navrhlo Chau.

"Ať hlasujeme," přidalo se Kadó.

Vážené Dálistí- pod tímto pojmenováním se skrývala trojice předsedajících ctihodných Časprů - třikrát zabušilo svými holemi o podlahu a zvedlo se. Nastalo ticho. Byli tři: Dánoá, Lirki, Stíbi. Vážným hlasem proneslo třikrát jednu větu: "O čem mám dát hlasovat?"

Povstalo Kadó: "Ať je vydáno neznámé na slavnost."

Povstalo Chau: "Ať je neznámé ponecháno."

Nikdo další již nevstal. Žádné jiné se neozvalo. Například s návrhem na mé propuštění. Už chtělo dát Dálistí hlasovat. Tu se přeci jen zvedlo třetí-já jsem se zvedl: "Ať je neznámé propuštěno," snažil jsem se pronést zvolna a zřetelně dopplerštinou. Vyšlo mi však u-u-u-uuuuuu-uuu. Všechny zraky se upřely na mne. Ještě jednou opakuji: "Ať je neznámé propuštěno na svobodu." ř-uu-uuuuuuuu-uu-u. Teď to docela vyšlo. Zřetelné a vcelku bez chyby.

Úžas, překvapení, zmatek, i úlek, i zděšení... Mí strážcové s údivem i strachem ve tváři na mne míří kopími, nevědí, jak se zachovat. Dálistí si až sedlo. Ostatní vstávají, sedají. Mávají každý všema čtyřma rukama. Někteří krok dva ke mně, jiní krok dva ode mě. "To koukáte, pendrekové hlavy!" Já se zvolna rozhlížím kolem sebe. Nejvíce překvapeno je asi Kadó a jeho nejvěrnější nebo snad nejmlsnější soukmenovci. Cítit je nervozita i venku. I tam je slyšet jakýsi větší hluk.

Hlasité bušení přeruší tuto vřavu. Dálistí opět povstalo a nad hlavu zvedlo kopí - svůj výraz moci: "Dálistí. Právem tří. Využívám věčné právo. Bez hlasování. Dočasně upravuji. Neznámé nechť je ponecháno." Zdá se, že jsem zapůsobil. I když už Dálistí svým věčným právem tří nerozhodlo podle mého návrhu, alespoň jsem získal čas. Neutracen. Neutraceno.

Dva silní mě čapli pod pažemi a dovlekli mě do opraveného a zpevněného chlívku, nyní již šatlavy. Tentokrát bez dalších obyvatel. Dvnitř mně vhodili nějaké plody. Oproti minule zůstala venku stráž, která pravidelně obcházela chlívky po celém obvodu. Venku se zatím rozpoutal nebo spíše jen pokračoval hlomoz.

Doléhaly ke mně jejich hlasy: co se stalo, kdo asi jsem, co se mnou, jak mne využít, jak je možné, že jsem promluvil jejich řečí, když předtím mě měli jen za schopnější zvíře. Prostě tito tvorové člověka ještě neviděli. Jen ti nejstarší z nich si pomaloučku a těžce upamatovali, že jejich předci o něčem takovém jako já vyprávěli, co sami slyšeli od svých předků. Snad bylo lépe, že si nemohli vzpomenout přesněji. Člověk nikdy neví, co jeho rodní někde mohou vyvést. Neby-

lo by dobré trpět za druhé. Tady bude *záležet* hlavně na mně, jakou pozici si vydobydu, jaké vztahy navážu, jaké jméno si zde udělám. Kam jsem se to jenom dostal?

Snědl jsem, co mi dali. Utahán, unaven jak žádným spánkem minulé noci, tak i jejich švitořením a možná také vlivem podaných plodů, usnul jsem jak špalek. Probudilo mne až dloubání do žeber. Mžoural jsem kolem sebe, ne a ne si uvědomit, kde jsem, co zde dělám. Ale u-uu-uuuYíuuuuuu-uu-u mne přivedlo k sobě.

"Vstávej. Jdeme." Byl jsem vyveden z chatrče-vězení a opět uveden do soudní kruhové chatrče-síně. Zdálo se mi, že osazenstva je více než včera.

Dálistí povstalo a po úvodním proslovu, co a jak, jsem byl osloven přímo.

"Kdo jsi?" zazněla sice logická, ale nepříliš originální otázka. Otázka zdánlivě jednoduchá, avšak řekněte, že jste člověk, když řeč, kterou se učíte, ani tento výraz nemá. Zde nepomohlo ani intuitivní vnímání jejich slovníku. Mozek nevysílal žádné informace, jak se mám vyjádřit.

"Odpověz! Kdo jsi?" v trojzvuku opakovalo Dálistí.
"Hovořit umíš."

"Ptáte se, kdo jsem," zkusil jsem začít. Avšak proklaté vedlejší věty. Neřekl jsem nic, jen se ozval jakýsi pazvuk. Chabý pokus. Soustředím se a pak znovu: "Kdo jsem? Jsem z daleka." Když jeden neví, nemá odpovídat na otázku, která je mu položena, ale na otázku, kterou si položí sám. Vypadají, že patří mezi pozorné posluchače. Neprotestovali.

"Jsem podobné vašemu rodu," chtěl jsem pokračovat, avšak jejich ryk mě přehlušil. Protestují. Dílem pobaveni, dílem uraženi. Po chvíli: "Vy jste rozumné bytosti. Já jsem rozumná bytost." Už už jsem si chtěl zacpat uši před dalším návaem projevů nesouhlasu, avšak klid, skoro ticho, jen jakési mrmání pod fousy. Lidé v takových chvílích točí hlavami sem tam, jak se snaží vidět jeden druhého, aby se přesvědčili o jeho názoru. Mají jen dvě oči vpředu. Tito Časprů však otáčet hlavu nemusejí, když mají oči po celém obvodu své pendrekové hlavy. Špatně se pak usuzuje na náladu shromáždění. Jejich mručení je prst směrem vzhůru nebo směrem k zemi?

"Nejsem váš nepřítel. Sešlo jsem z cesty." Necítil jsem, že by znali slovo zabloudit. "Chci se vrátit domů," zakončil jsem svůj krátký proslov a doufal, že vyhoví mému přání. I když, kudy domů? Slovo mají oni.

"Mluví," ozvalo se Jurnae. "A co? I loutky mluví. I vítr mluví. Voda mluví. Déšť mluví. Požaduji vydat."

"*Zvířata* nemluví. Brouci nemluví. Ptáci nemluví," Chau oponovalo Jurnae, očividnému stoupenci Kadó. Problém jako včera.

Klepání Dálistí přerušilo vznikající debatu. V rukách Dánoá se objevilo něco, co podalo jednomu ze strážců. "Vezmi neznámé," ozvalo se Dálistí a už mi strážce podával onu věc. "Ukaž řešení." Vnímal jsem, jak se na mne upírají oči Časprů. Co to je? Nechápatě jsem si prohlížel tuto změť lýkových provázků, šišek, kamének. Co. mám řešit? Rozhlédl jsem se. Vidím, že ptát se, co mám dělat, je zbytečné. V očích Marmá vidím výraz podpory. I v očích Chau a některých dalších. V očích Kadó úšklebek, v očích Dálistí zvědavost a cosi jako naději. Ve svých rukách nemsyl. Co vidí oni v mých očích? Nevím. Asi zmatek.

Sedl jsem si a začal si prohlížet onu věc, neznámý hlavolam. Vždyť já nejsem zrovna žádný řešitel hlavolamů. Ježka z klece jsem nikdy nedostal, ani Rubikovu kostku v životě nesložil. A to jsem tenkrát zhruba věděl, jak na to. Teď tohle! Doufám, že je řešení časově neomezeno. Avšak podle zájmu, který vyvolává kopí zapíchnuté v podlaze, ke kterému se blíží sluneční paprsek, nemám asi času nazbyt. Otáčím, krotím, obracím hlavolam, popotahuji provázky, cukám s kaménky, nic. Zdá se, že si nepocínám dobře. Chau lítost v očích, Kadó pohrdání. Jak se mi může podařit řešení, když je to hlavolam pro více jak půlmetrové hlavy a čtverý ruce. Já mám jen takovou kuličku proti nim a ruce dvě. Nejde to.

Najednou mi hlavolam vypadl z rukou, chci ho chytit, chvilka žonglování. Praští mě do kolena, ťukne o holeň a milý hlavolam, který měl určit mou budoucí životní dráhu nebo snad i život sám, s chrupnutím spadl na dno mého zákopového řečiště. Ohnu se pro něj a popadnu ho za největší oblázek, kterým mi zůstal viset na palci u nohy. Jedním okem vidím, jak se Dánoá natahuje po kopí, kterého

se už začíná dotýkat sluneční paprsek. Mezi ježka v kleci a Rubikovu kostku mohu nadále počítat i chumáč z darů lesa. Kadó a spol. posměšně hlučí, bimbají dlouhými hlavami a poplácávají delšími horními pažemi Chau a ostatní mé zastánce. Hrdina ani luštitel nejsem, dokonáno jest. Zvedám hlavolam, abych jej odevzdal stráží.

Jak jsem prudce vstal a zvedl jej nahoru za největší kámen, celá tato změť-hrouda lýka, kaméneků, šišek se tak nějak srovnala, že vytvořila jakýsi asi metr a půl dlouhý provaz, něco v něm luplo a byla z toho pevná hůl. Věřím, že v té chvíli mělo Kadó vytřeštěné i ty oči, kterými na mne nemohlo hledět. Jako šinkansen prolétlo davem překvapení. Dánoa zůstala ruka na kopí, které právě opouštěl neposedný paprsek ranního slunce. Hle, čím jsou určovány dějiny.

"Neznámé je rozumné," jediný možný verdikt vyneslo trojzvučně Dálistí. Znělo mi to náramně.

Jurnae povstalo: "Každé vidělo. Neznámé nic nevyřešilo." Nanovo se chtěla rozhořet slovní bitva mezi mými odpůrci a ochránci.

"Každé má svůj způsob řešení," stručně a jasně ho zarazilo Dálistí. "Neznámé složilo základní hůl mudrců. Splněna podmínka. Nebude vydáno. Odvést. Rada zde zůstane. Ostatní po své práci. Konečné rozhodnutí o využití zítra."

Jsem odveden do svého útulku. Chvilku kolem něho postávaly diskutující hloučky, které se však zanedlouho vytratily. Každý šel po svém, rada sněmovala a já zůstal sám se svými myšlenkami. Kdybych tak mohl být u rady. Copak na mě vymyslí. Ten Kadó, když jsem složil základní hůl mudrců, nevyčetl jsem z jeho výrazu nic dobrého. Jednou se rozhodl, že mě zničí nebo snad sní, tak to bude chtít uskutečnit. Budu si muset dát dobrý pozor. Přáteli asi nebudeme. Ale proč se někteří staví na mou ochranu a někteří proti mně? Vždyť bych mohl být všem lhostejný stejnou měrou. Jsou snad někteří vegetariáni? Nebo jde o nějaké jejich vnitřní pikle? Čeho se ještě naději?

Zbytek dne se nic nedělo. Dostal jsem docela požitelnou stravu. Nadešla noc. Konečné konkrétní rozhodnutí, co se mnou, jak mne využít, mělo padnout následujícího dne.

Druhý den ráno, již jsem byl vzhůru, přišlo Lirki v doprovodu Marmá a ještě pár dalších.

"Rada se usnesla. Zůstaň zde. Dostaneš úkol." Jak lze několika slovy shrnout osud člověka. Skvělá budoucnost. Chtěl jsem se Lirki ještě něco zeptat, ale to se otočilo na podpatku a vyšlo ven. I ostatní odešli. Zůstalo jen Marmá.

"Bud' spokojeno. Vše dopadlo dobře. Kadó tě nezískalo. Dálistí právem tří uchovalo," po chvíli ticha začalo Marmá.

"Jak spokojeno? Jsem bez svobody. Chci ke svém," rozhněvaně i lítostivě jsem řekl.

"Bylo jsi uloveno. Nepošlo jsi. Jsi neznámé. Patříš obci. Tak zní zákony."

"Když přicházím. Nestačím přijít. Jsem cestou uloveno. Nesmím odejít?"

"Bylo jsi skryto. Nepřicházelo. Bylo jsi uloveno."

"Neznalo jsem. Skrylo jsem se."

"Neznali jsme. Ulovili jsme."

Zdá se, že tudy cesta nevede. Musím se smířit s tím, že mají své zákony, svůj pohled na svět, svůj obzor myšlení. Něco nebudou schopni pochopit. Něco nepochopím já. Marmá

a pár dalších by snad chtěli pochopit, kdyby mohli. Začnu tedy z jiného soudku:

"Kde jsem? Sešlo jsem z cesty."

"Kde jsi. Víš. Kam máš jít. Nesmíš odejít." Logická úvaha se dá někdy vyjádřit strašně krutě.

"Kdo jste?"

"Kdo jsi ty? Neznáme takové. Snad naši předkové znali."

"Neumím říci. My říkáme: člověk."

"Nerozumím."

No, jsem ze světa, kde jsme všichni takoví, ale kde vy nejste. Tak to je. Jak se ve vašem řekne - svět?

"Má vesnice kdesi. Vás neznáme. Jsme Nečaspři."

"Vím. Je mnoho různých vesnic. Nyní se neboj. Bude čas spolu hovořit. Dobře bude."

"Kadó?"

"Kadó nyní nemůže. Uděláš chybu. Dáš mu příležitost."

"Proč je takové? Proč i jiná taková?"

"Každé je nějaké. Musím už jít. Uvidíme se častěji." Osaměl jsem.

Netrvalo dlouho a opět si pro mě přišli. Zavedli mne do chatrče, která patřila Marmá a jeho bližním. Byli zde všichni ti, kteří usilovali o to, abych nebyl vydán na slavnost pro Kadó. Bylo zde ještě Dálistí.

Marmá začalo: "Viděli jsme všichni. Složilo jsi první hůl mudrců. Slož tuto hůl. Druhou hůl mudrců." Chau mi podalo podobný svazek všeho, co dal les a čemu oni posvátně říkají hůl mudrců. Nyní jsem již nebyl vázán časem. Zdá se, že jsem se ocitl v intelektuální elitě tohoto zvláštního národa. Na holích jim bezpochyby velmi záleželo. Problém pro mne zůstal stejný. Co s tím roštím? Zvláště za situace, když mi do rukou hledí desítky očí.

"Prosím o oddělovací stěnu. Potřebuji klid na soustředění," požádal jsem zdvořile a stalo se. Za chvíli jsem se ocitl za stěnou z rákosy a mohl se za ní v klidu a nepozorován potit. Mezitím se rozvinula debata mezi mnou a jimi. Zpočátku nedůtkliví a nesdílní, začali postupně hovořit o sobě, o okolí, o holích.

Jak u té minulé hole? Největší kámen jako držadlo, že?

Časpři jsou podle svých sdělení již starým rodem, který od nepaměti obývá tuto oblast. Tvoří však jen jedinou vesnici. V okolí jsou i jiní obyvatelé, s kterými udržují především obchodní styky, když vyměňují své výrobky za jejich, své výpěstky a nasbírané plody za jiné. Jde o nebojovný národ, nárudek nebo opravdu jen vesnici. Zemědělci, sběrači, lovci. K obyvatelům okolních vesnic přátelství se zájmem o obchodní vztahy. Staří mudrcové svého času vytvořili tři hole-hlavolamy, které vzhledem ke své struktuře a konstrukci měly zvláštní moc. Vytvořeny z darů lesa, který obklopuje vesnici, mají část jeho moci, jsou jeho součástí. Dalšími zaklínacími postupy byla pak síla těchto holí zesílena. Nikoli však síla k přetažení něčích zad, ale síla čarovná. Byly to amulety, kouzelnické hůlky, totemy. Sílu měly různou od první k třetí, avšak pouze, pokud byly složeny všechny tři. Složeny a následně zasvěceny. Hole sloužily k obraně tohoto malého společenství před nepřáteli a částečně umožňovaly získat z lesa živobytí, které se jinak obstarávalo jen těžko. Nepřátelé byli zaháněni, les se otevíral.

Když moudří vytvořili před dávnými a dávnými lety tyto hole, byly s úspěchem využívány. Poté přišlo období relativního

blahobytu. Tehdejší nepřátelé odešli snad do bohatších krajů. I les byl štědřejší a políčka jako by více rodila. Hole se přestaly užívat a ležely nepovšimnuty v příbytku rady tří, nyní Dálistí. Běžely roky, střídaly se generace, paměť vyprchala, zůstala jen vzpomínka. Kdysi, cosi, k čemusi.

Dobré roky však skončily a do kraje přišli opět různí dobyvatelé a samozvaní vládci, kteří si chtěli podmanit obyvatele těchto končin, i Časpry. Podmanili. Musejí nyní odevzdávat část své úrody a výrobků. Les se uzavřel a svá tajemství nevydává snadno, políčka rodí méně. Zlé časy pro vesnici. Vzpomněli si stařešinové na tři posvátné hole. Bylo již pozdě, neboť paměť obce se vytratila. Horko těžko se ze vzpomínek nejstarších daly dohromady útržky užití holí, jejich složení a zasvěcení. Tři hole. První složí dnes již každé i mladší Časpr. Druhou hůl složí jen nejschopnější z nich. Třetí hůl nesložilo žádné. Přesto nebudu moci odejít, dokud nesložím všechny hole a nenaučím to ostatní.

Čas plynul, hodiny utíkaly, den se krátil. Mé myšlenky tékaly od hole k vyprávění, od vyprávění k holi, od mé budoucnosti k mé současnosti, co je, co bude, když... S chomáčem jsem dělal všemožné kejkle. Natahoval, třepal, muchlal a zase natahoval, potřásal, pohazoval, po podlaze koulel, pocukával, popotahoval, kroutil, mačkal... a nic. Ale přeci jen. Něco se mi v hlavě začalo rodit. Z místa za plentou jsem cítil neklid, nejistotu, počínající nedůvěru. Musím mít na paměti, že všichni přítomní tuto druhou hůl dovedli složit.

Najednou to přišlo. Nadhodit, bouchnout, pootočit, cuknout, švih a je to. Hůl je složená! Chvilku jsem musel

zhluboka dýchat, abych se uklidnil. Pak jsem pomalu se složenou holí v rukou vyšel zpoza plenty. Obdiv a nadšení ve všech očích, které na mne hleděly. Vítězství. Vyhraná bitva, ještě ne válka. Asi mám víc štěstí než rozumu. Myslím, že jsem byl již pevně přijat mezi ně. Mezi zde přítomné. U Kadó, Jurnae a dalších jsem však vyvolal ještě větší zášť. Oni nesložili. Neznámé složilo. Nebyl to příjemný pocit vnímat jejich nenávistné pohledy. Zvláště při tolika očích současně.

Do své chýše jsem se dostal až pozdě. Spát jsem však stejně nemohl. Dvě hole jsem složil, pravda, ale ani u jedné přesně nevím jak. Systém! Jaký je systém? Neustále jsem si v duchu přehrával obě situace. První hůl. Druhá hůl. Snažil jsem si vše vybavit do posledního detailu, jak jen bylo možné. Hledal jsem styčné body. Postup. Jak? Snad jsem začínal i trochu tušit. Jen tak zlehýnka, jako závan větru, mi občas hlavou přeběhlo řešení, aby se zase ztratilo. Kdo nezná tato muka, ať je rád. Muka, když se v mysli snažíte něco uchopit a ono to bez zastavení přelétá, polapit se nedá. Přesto víte, že to víte. Uklidnění. Potřebuji uklidnění mysli. Lehl jsem si na zem, využil toho mála, co vím o józe a zklidnění myšlenek. Pomalu zhluboka dýchat nosem, uvolnit tělo i mysl. Ráno jsem byl probuzen jemným klepáním na rameno.

Nedočkávané, snad i prosebné oči Chau. Nápad se nedostavil žádný. Přesto myslím, že podvědomí svou práci udělalo. Vzhůru do třetí hole. Uf! Ještě větší změť. Jemnější lýko, zajímavější krystaly, zvláštnější plody stromů, kůstky zvířat, ryb a... světe div se! Najednou jsem si ho všiml. Prsten. Ano, prstýnek. První kus kovu, který jsem zde objevil! Bude určitě

středem hole i hlavním nositelem její síly. Zmocnilo se mě vzrušení. Kroužek. Prsten. Opravdu první kovový předmět zde! Že by památka na člověka?

Jestliže předchozí dvě hole jsem mohl chápat jako zkoušku své osoby, protože si je sami mohli složit, nyní jsem musel vstoupit sám do neprobádané krajiny poznání. Odebral jsem se zase za plentu. Dnes již publikum nebylo tak veliké, většina mých nových přátel si šla po své práci a zůstali jen někteří, ale střídali se. Ačkoli nechtěli rušit, občasná debata byla opět o něco vřelejší a upřímnější než včera. Ukázalo se, že se již mnohokrát pokoušeli třetí hůl složit. A nic. Já byl teď možná jejich poslední naděje.

Mohl jsem se tak v rozhovoru přeci jenom dozvědět více podrobností o okolí, o okolních kmenech, o lese a jeho tajemstvích, rostlinách i zvířatech. Něco o minulosti i přítomnosti. I já jsem se snažil cosi vysvětlit ze svého světa, což byl problém, neboť jak vysvětlit naši realitu, když zde nic podobného není. Jak vysvětlit, popsat televizi, auto, letadlo, telefon někomu, kdo nic jen trochu podobného nikdy neviděl, a ještě v krátkých větách, když jeho slovník pouze cítíte a ani sami ve své mateřské řeči byste mnohé vysvětlit nedovedli. Já se snažil vysvětlit, oni se snažili pochopit.

Třetí hůl. To byl oříšek.

Jeden den, druhý den, třetí, týden... nic. Nedařilo se, ale přesto jsem cítil od svých druhů podporu. Jiní se bavili mou nemohoucností. Den ze dne se zvedalo mrmlání proti mně. Zbytečný, k ničemu, já naše jídlo, ale nic nedělal, k čemu je? Takové byly nálady okolí. Jen malá skupinka mi stále důvěřovala. Ne, nemohu je zklamat. Tak myslí sakra, hlavo! Aspoň teď mě nezradí! Nanosil jsem si do pracovní chýše písek a dřívkem začal kreslit. Vzbudil jsem údiv. Kreslit neumějí. Druzi pravidelně nakukovali. Dokonce nakoukli i nepřítelští. Venku pak u-u-u-u-u-u-u-u-u-u-u-u-u otázek. Tři dny nákrasů a bac! Třetí hůl složena! Ne náhodou, ale vědomě. Pochopil jsem postup této i těch dvou předchozích. Víím!!! Radost všech blízkých byla veliká. Přímo nadšení zavládlo v jejich táboře.

Nezbývá než to, co jsem pochopil já, vysvětlit svým ochráncům. Osud byl ale jiného názoru. Přišli pacholci Karnaka. Přišla odvěta Kadó.

"Vydejte desátek," zle houkli na Dálistí.

"Nemáme ještě sami dosti," snažilo se vysvětlit Stíbi.

"Nesípej jak děravý koš ve větru," zahučel jeden pohůnek a napráhl se k Dálistí. Stíbi zašermovalo rukama nějakou posunkovou řečí.

"Nesnaž se mi nic namluvit!" zněla hrubá odpověď. "Nastal čas vyplatit nájem. Z milosti Karnaka užíváte darů země, lesa i vody," neurvale pokračovali poskoci onoho Karnaka. Vypadali dosti nebezpečně a také nebezpeční byli. Těla měli zhruba ve tvaru krychle, na každé dolním rohu dlouhou nohu, na každém horním rohu ruku, či spíše hnátu s dvouklepetem. Oko měli na vyvýšenině uprostřed každé horní hrany. Hlas měli nepříjemně ostrý jak startující tryskáč. Svým způsobem vypadali jako rak nebo krab. Skouni se jim říkalo.

Karnak a jeho Skouni. Hlavní důvod potřeby vzácných kouzelných holí. Nájem, za nic, jen tak z pozice síly, dnes bychom řekli výpalné. Skouni pravidelně přicházejí, aby vybrali nájem pro svého pána, který tento trik vymyslel. Neustále chtějí

víc a víc. Více výrobků Časprů, jejich nashromážděných plodů. Pokud by neměli dost, vzali by jedno z nich, které by již nikdy nikdo nespátl. Žádné z vesnice však ani samotného Karnaka nikdy nevidělo.

"Přijďte zítra. Co máme, připravíme," gestikulovalo Stíbi i Dánoá. Kolem v chýších a úkrytech byla schována celá vesnice.

"Jen aby. Zítra ale už nebudeme tak dobře naladěni," zacvakali klepety a podupali Skouni. "Jasně?"

"Jasně," odpovědělo Dálistí a chtělo se odebrat do poradní chýše, i ostatní z rady tak chtěli učinit.

Tu z úkrytu vyšlo Kadó a zašermovalo rukama, aby promluvílo: "Nemusíte chodit zítra. Již dnes pro vás máme váš nájem. Zvláštní cena. Dosud neplacená." Někteří nohsledi Kadó hbitě skočili do mé chýše, popadli mě a aniž bych se zmohl na odpor, předvedli mě před Skouny.

"Co je to?" zahřímá jeden nespokojeně. "To je všechno? Čhtěli jsme mísy, sušené plody, koše a ne nějakou havěť jako vy."

"Zadrž, mocný," máchalo rukama, co mu síly stačily, Kadó. "Jde o velmi vzácného tvora. Velmi. A nadmíru užitečného tvora."

"Máme přinést džbány, jídlo, nebo někoho z vás," temně pronesl Skoun. Nechtěl rozumět nabídce. Že bys přestřelilo, Kadó?

"Jídlo se sní. Džbány se rozbijí. Chcete být přeci pochwáleni Karnakem. Velmi pochwáleni."

Skouni znejistěli.

"Tento tvor může Karnakovi být užitečný. Posloužit v mnohém."

"Chra, chra, chra...," chrčeli smíchem Skouni, "Karnak nepotřebuje posloužit v mnohém, chra, chra, chra..."

"I v jednom lze posloužit lépe nebo hůře," nedalo se zvíkat Kadó. "Nemyslíte?" Po celou dobu zkoprnělé Marmá a jeho přátelé se nezmohli ani na slovo.

"No dobrá, pobavili jste nás, my si toho vašeho zajíce vezmeme, ale běda, nebude-li Karnak spokojen! Nebudeme spokojeni ani my! Vrátime se a budeme chtít dvakrát více, než by smě chtěli teď," výhružně zakončil Skoun. Pleskl mě po zádech klepetem: "Hybaj," zahučel. Sice jsem nikdy nedostal po zádech baseballovou pálkou, ale asi to bylo něco podobného, akorát, že tato páłka byla mnohem mohutnější. Rázem mi vyrazil dech a já letěl dobré dva metry, abych druhou chytil o zem. Díky tomu jsem ale zase dech nabral. "Chra, chra, chra," smáli se tupí krabi, až jim klepeta chrastila.

"Počkejte!" jakoby ze sna se náhle probudil Chau.

"Chceš snad něco? Vzali jsme nájem a buďte moc rádi, že nemusíme chodit zítra. Moc rádi."

"Ó, nechci nic. Chci jen zajistit náš dar mocnému Karnakovi. Aby se mu nic nestalo. Vy nebyli hubováni."

"Tak co?" opět značně zuřivě se na něho obořil Skoun.

"Jen maličké zdržení," zagestikulovalo Chau a zavolalo na své druhy.

"Tak rychle, udělejte, co je třeba, rychle," méně hlasitě řekl Skoun a prohlížel si mě.

Chau a jeho druhové běželi do svých chýší, aniž by se starali o Kadó, které pyšně přecházelo sem a tam za očividného obdivu svých přívrženců. Během chvilky byli mí druhové zpět.

"Zde. Vezmi na cestu. Nyní nelze nic dělat. Ty jsi nám mohlo pomoci bojovat. Ostatní nepochopili. Kadó hloupé. Velmi hlou-

pé," říkalo tou nejsmutnější dopplerštinou Chau, když mně dávalo mošnu s jídlem na cestu a také krystal kamene z nedalekého potoka a šišky mohutného smrku, který prý roste nedaleko mýtiny, kde jsem byl uloven. "Na památku," řeklo Marmá. Po těchto slovech se Chau a ostatní na mne chvíli dívali, zakývali dlouhými pružnými hlavami do všech stran a odcházeli. Po pár krocích se Marmá zastavilo, aniž by se otočilo, ještě jednou na mne pohlédlo a špitlo: "Patřila ti svoboda... ano... mohlo jsi pomoci nám... my mohli pomoci tobě," odešlo.

Všichni z vesnice věděli, že vše, co by chtěli Karnakovi pacholci, Časprři mají. Stačili si nahospodařit. Měli dosti džbánů, dřev, i pokrmů pro utlačovatele. Kádó mě jednak, pořádně nevím proč, nenávidělo, jednak nehledělo do budoucnosti, chtělo ušetřit zboží pro obchod s jinými z tohoto kraje. Ted', hned. Nepochopilo možnost zvládnutí holí do budoucna.

Copak mne čeká? Budu Karnakovou pochoutkou nebo otrokem? Nemám chuť být ani jedním. Ale co dělat? Co...?

"Neubližte mu," snažilo se gestikulovat Dálistí," je vzácné."

"Hled' si svého a třeš se, jestliže Karnak nebude spokojen," zakončili diskusi Skouni a vydali jsme se na cestu.

"Třetí hůl je složena. Využijte toho!" Zvolal jsem místo pozdravu. Co se dál dělo ve vesnici, nevím.

S cestou si Skouni problémy nečinili. Šli prostě tudy, kudy se jim hodilo. Pro tato třímetrová monstra to nebyl problém. Pro mě ano. Klopýtal jsem přes kameny, kmeny. Prodíral jsem se křovím, brodil potoky, nakonec jim došla trpělivost se se mnou zdržovat. Jeden mě uchopil do klepet, až mi zatrnulo. Zdá se však, že když opravdu chtějí, dokáží být i docela normální a dokonce jemní. Zlehka mě uchopil do klepet, jako bych byl moucha, a nyní svižným tempem jsme vyrazili kupředu. Při prodírání lesem mě chránil svými dalšími klepety. Vcelku příjemná doprava. Nebýt klepeta tak tvrdá, snad bych při tom monotónním lehkém pohupování i usnul.

Když se začalo smrákat, rozbili jsme ležení a já začal uvažovat o útěku. Mé naděje se ukázaly jako marné. V noci se střídali na stráži a vždy ten, který bděl, mě měl v objetí svých klepet. Na omak velmi tvrdých, ale pro něho velmi jemných, protkaných miliony receptorů. Aniž by mě očima sledoval, věděl o každém mém pohybu. Dřímával jsem v těchto klepetech s pocity nitě v krejčovské dílně. Šmik a je po mně.

Hned po svítání jsme pokračovali dál. Něco po poledni jsme se dostali z neprostupných houštin a lesů do míst, kde, jak se zdálo, bylo stále osídlení. A opravdu. Objevily se vyšlapané stezky a zanedlouho i stavení. Stavení? Spise hromady kmenů navršených tak, že mohly poskytovat jakés takés přístřeší. Z nich vyšli stejní krabi jako ti, kteří mě nesli. Že by i takováto stvoření byla zvědavá? Jsou.

Nejdříve se přivítali pro mě dosti svérázným způsobem a poté se mí "taxikáři" chlubili, co nesou. Položili mě na zem a ostatní mě zvědavě obstoupili.

"Co je to? To nesete od Časprů? K čemu je to dobré? Kde máte další věci? Co tomu řekne Karnak?" A tak dále a tak podobně. Strážci vysvětlovali nalevo napravo, že jsem něco epes ráres, něco ohromně zvláštního a vzácného. Že Karnak bude určitě nadšen. A že pro nějaké džbány, sušené bukvice a kdo ví, co ještě, si mohou dojít kdykoli, ale mě, mě jen tak

někdo nepřinese ze své výběřčí cesty. Chlubili se a vše malovali na růžovo.

Během rozhovoru jsem si zvědavě prohlížel okolí. Vcelku svinčik, ale z jejich výšky může vše vypadat jinak. U plůtku, kam mne položili, jsem zahlédl známou rostlinu. Jen mně v hlavě cinklo. Dvakrát jsem nepřemýšlel a už jsem se cpal. Pak že maliny už nechci vidět...

"Podívejte, podívejte," hučeli někteří, "zdá se, že má hlad."

"Jak někdo může jíst takové titěrnosti?" otázal se jeden otázkou a z nedaleko odložených jakýchsi saní vytáhl rostlinu asi jako velmi velký, možná dvoumetrový pórek, jedním šmiknutím klepet jej přestříhl a náramně si na něm pochutnával.

"Musíme jít, aby Karnak na náš úlovek nečekal. Ostatní jsou již beztak zpátky." Vydali jsme se po zvedající se cestě kamsi do skal. Já jsem se stačil dostatečně nafutrovat téměř přezrálými malinami, které zde nikdo nesklízel.

Po značné době a po cestě, která byla stále strmější a strmější, jsme se doplahočili až k něčemu, co lze nazvat hradem. Nebylo zcela zřejmé, zda-li jde o stavbu postavenou na skále nebo ve skále vydlabanou. Skouni byli očividně utahaní. Já ne. Branou jsme vstoupili na nádvoří. Zamířili jsme k jednomu nízkému širokému otvoru. "Neseme výkupné," ohlásili se Skouni, nyní zřetelně mluvili jiným tónem. Kdepak zůstala ona panovačnost z vesnice Časprů nebo ležérnost při rozhovoru se svými kolegy? Poníženost se strachem.

Vylezla placka, deska, porcelánový pivní tácek, který měl vespod nepočítané nožiček a nahoře plno ruko-chapadýlek. "Ideální úředník," pomyslel jsem si, když jsem strávil první překvapení, "ten obslouží razítek." Razítka ne, ale mě.

"Přišli jste pozdě. Karnak nemá čas," hvízdal tácek s nožičkami. "Ale dejte to sem, ať zítra nemusíte chodit," zachoval se kolegiálně. Skouni mě tedy odevzdali, deset dvacet chapadýlek mě čaplo a už jsme maširovali. Skouni si musejí počkat na pochvalu do zítřka.

Tácek mě hodil do potemnělé kamenné místnosti a zavalil za sebou kámen místo dveří. Pěkný šutr. S tím by se těžko hýbalo, i jeřábem. Sama místnost mohla mít tak dvacet na deset metrů. Na podlaze bylo bůhví jaké harampádí, sláma a zetlelé listí. Prima hotel. Když jsem si zvykl na šero, začal jsem se rozhlížet pečlivěji. Podlaha hladká kamenná, stěny hladké kamenné, vchod se šutrem jako skála. Zvedl jsem oči a viděl, že je to vysoká místnost a tamhle, ano, asi třicet metrů nahoře, odkud vycházelo mdlé světlo, byl jakýsi ochoz se sloupopadím. Pak dalších asi deset metrů a kopulovitý strop. Jinak nic.

Při té troše světla jsem nasbíral nejsušší kousky dřívěk, slámy a listí a u stěny jsem si udělal doupě. Přicházela rychle tma. Nikdo se nenamáhal s návštěvou. Jídlem. Zahrabán v hnízdečku jsem usnul.

Probudil mě chlad na ledvinách. "Ááá...!" zařval jsem a hned si zacpal ústa. Otevřel jsem oči a přes bledoučké světlo jsem viděl, že koukám na podlahu a do zad mě studí strop. Funguje to! Rychle, co teď...?

Musím se otočit. Sám vlastně nevím, jestli v této pozici na záda nebo na břicho. No nic, hlavně se otočit. Tak. Ted' se pokusím za pomoci drobných výstupků a štěrbinek slézt k ochozu. Pocit mouchy. Po oroseném stropě to klouže. Ně-

kolikrát jsem uklouzl a vyjel zase do kopule. Postupně jsem však přišel na správný styl. Krůček po krůčku, pomaličku, prst po prstu, snažím se připlácnutý ke stěně popolezt dál a dál, níž a níž. Je to dřina, ale jde to. Jde. Oděv mi visí dolů, já jsem tažen vzhůru. A... a... *no... ještě kousek... ještě trošku... eeee... e...* hotovo! Zachytil jsem se za horní římsu ochozu a přesoukávám se mezerou mezi sloupy do chodby, která ani není příliš široká, zato dosti vysoká.

"Uááá...!" Jak jsem se motal podél římsy, omylem jsem se místo zdi chytil vyhořelé pochodně v držáku a ihned letím vzhůru. S očouzenou pochodní v ruce. Nemám se čeho zachytit, abych stoupání zbrzdil. Podařilo se mi otočit se nohama napřed. Doskočil jsem... Doskočil? Svalil jsem se vzhůru, až jsem si málem vyvrtl kotník a trochu jsem si narazil rameno. Pochodeň mi vypadla z ruky a dopadla na podlahu chodby. Přesto se situace zdá být lepší než předtím. V této výšce je za druhým věncem sloupů po vnějším obvodu věže volný prostor. Dvakrát, třikrát hmátnu a jsem volný jako pták. Mít tak křídla i doopravdy! Nicméně jsem volný. Začínám stoupat. Mezi špičatými věžemi a skalami vane docela ostrý vítr. Párkrát se mnou zatočil a už mne nese podél skalního masivu kamsi pryč, jako padáček pampelišky. Doufám, že přistání bude příjemnější než minule...

Už jsem za sebou měl nějakou chvíli vzduchoplavby s trochu svíravým pocitem v břiše, aby se mnou náhodný porыв nebacil o ostré skály, když se vítr stočil a odfoukával mě nad zalesněnou rovinu směrem od hor. Nikterak jsem se rozmaru větru nebránil, neboť odpor by byl stejně marný. Nevím přesně, jak dlouho jsem v tmavé noci plachtil, když jsem začal cítit, že se přiblížil okamžik postupného klesání.

Už, už jsem si myslel, že mám vyhráno, když tu slyším slabé a postupně silnější a silnější rytmické pleskání. Asi noční přesun divokých hus, napadá mě po chvíli přemýšlení a převaluji se ve "stavu bez tíže" ve všech osách, lehce posouván vlhkým, trochu popůlnočním větříkem. Až ve stoji na hlavě, když mne závan větru otočil ve směru mého bývalého vězení, jsem měl tu možnost se na vlastní oči přesvědčit, že ne husy, spíše dvojhusy. Ba ani ne dvojhusy, jako přesněji něco mezi pterodakylem a jestřábem.

Dlouhý zubatý zobák, řeklo by se masivní, delší krk, tělo vcelku bachraté, pařáty... cosi jako další krk, mezikrk, tělo vcelku bachraté, pařáty, ocas. Na každém těle křídla. To celé se při letu zajímavě vlní.

Nesou mne zpět.

Idylka skončila stejně jako má naděje. Krásné je být svobodný, alespoň na chvíli. Vše jednou končí, něco dříve - něco později. Co mě čeká ráno? Jestli onen Karnak má takové všelijaké sluhy a pomocníky, jaký bude on sám? Jaké jeho choutky? Stanu se ozdobou sváteční tabule, opičkou na provázku u flašinetáře nebo jen něčím na způsob plyšové hračky, které se po omrzení vytrhnou očička, utrhne nožička, rozpárá bříško, aby se následně jako nepotřebná vyhodila do smetí?

Odnášen, jako když kočka přenáší koťata. Stejně bezmocný a zranitelný. Jak postupně těžknu, slyším skoropterodaktyla funět víc a více. Náhle mne z boku do očí udeřil záblesk. V dáli z temného lesa, jen spoře osvětleného tu a tam hvězdou, hvězdojehličím, prudce se rozzářil kužel krásně žlutavě

oranžového jasného světla. Jako by mohutný reflektor svítil kamsi na oblohu. Pak šmik, zlomil se v pravém úhlu, zhruba na naší úrovni, a otočil se kolem své osy. Někdo s baterkou kolem sebe cosi hledá. Prudce, jednou, dvakrát. Napotřetí se kužel světla, nyní již pomalu, opět blíží k nám. Dostáváme se do jeho středu a... paprsek nás nepřešel, ale provází nás. Intenzita záření sílí a já zároveň cítím i určitý nárůst tepla.

"Grááá, grááá, rááá...", v úleku zagrákali dvoutpáci. Zmatení i polekáni. Snahou všech je se co nejrychleji dostat z tohoto světla. Ten, co mě zrovna nesl, mě upustil a vší silou čtyř křídel následuje své druhy. Když jsem ucítil, že sevření jeho pařátů povoluje, předpokládal jsem rychlé vyřešení svého problému *co bude ráno?*, neboť jsem časem zase o trochu ztěžkl. Nestalo se nic. Pád se nekonal.

Že by "maliny" ještě tolik působily? Nezačal jsem ani klesat, natož padat. Zůstal jsem viset uprostřed kuželu žlutavě oranžového světla. Chvíli se nic nedělo a pak jsem se začal oním světelným kuzelem, nyní snad tunelem, posouvat směrem k místu jeho zdroje. Že by o mne projevil zájem ještě nějaký silnější Karnak? Minimálně je kultivovanější, pomyslel jsem si.

Kdepak! Ne. To není jiný Karnak!

To jsou Časprí! Nemohu se mýlit. Tím směrem musí být jejich vesnice. Tři hole mudrců. Ó, mocný to nástroj! Učenlivý národ. Jestli se za takovou dobu naučili s nimi takto zacházet... co mohu čekat za týden, za měsíc? U toho musím být! Volně, zlehýnka, jako padáček pampelišky jsem se nechal unášet žlutým tubusem zpět ke svým druhům. Nad časprí vesnicí jsem začal klesat.

Světlo vycházelo ze zesíleného plápolajícího ohně. V žlutooranžové záři těsně nad vrcholky plamenů jsem se zastavil, horko zesílilo, ne však nesnesitelně. Kádó drží první hůl mudrců směrem na ohniště, Marmá má v ruku druhou a míří s ní do plamenů, Dálistí svírá třetí a její hrot míří na mne. Vidím velkou radost všech shromážděných, navzájem se zdravíme, veselí, šťastní ze shledání. Zase slyším jejich roztomilou dopplerštinu.

"Můžeš jít. Je čas jít... domů. Ke svým." Co? Tak náhle? Poslední sbohem?

Záblesk... prudký tah dolů, tma... padám... světlo. Slunce problíkává mezi třepetajícími se listy dubů a buků. Umouněný se sbírám z vlhké lesní půdy Hanina.

Jsem zpět. Doma.

ilustroval Jan Hora